

**Midtvejsevalueringen af folkeskolen
november 2010 i Ilulissat
Rapport samt status på opfølgningen
og initiativer**

Inerisaavik

10. oktober 2011

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Forord og sammenfatning	6
Kapitel 1: Formålet med midtvejsevalueringen.....	12
1.1. Folkeskoleforordningen og tilhørende bekendtgørelser	12
1.1.1. Forordningens formål og grundlag	13
1.1.2. Trinformål, fagmål og læringsmål	13
1.1.3. Evaluering og dokumentation.....	14
1.1.4. Nyskabelser i forordningen	16
1.1.5. Kommunernes opgave	16
1.1.6. Naalakkersuisut's opgave	17
Kapitel 2: Præsentationerne under midtvejsevalueringen	18
2.1. Midtvejsevalueringens første dag.....	18
2.1.1. Trintest i 3. og 7. klasse.....	18
2.1.2. Folkeskolens afsluttende evalueringer.....	20
2.1.3. Spørgeskema vedr. folkeskolens lærere	22
2.1.4. Undersøgelse om implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002	22
2.1.5. Hvor bliver de unge af, som forlader folkeskolen og ikke går videre?	23
2.1.6. Piareersarfiit	24
2.1.7. Vejlederforeningen	24
2.1.8. GU	25
2.2. Midtvejsevalueringens anden dag	26
2.2.1. Læringsmål	26
2.2.2. Sprog i forhold til forordningens formål og grundlag	26
2.2.3. Grønlandsk, dansk og engelsk	27
2.2.4. Undersøgelse af undervisningen i faget grønlandsk.....	27
2.2.5. Lokale valg	28
2.2.6. Matematik.....	28
2.2.7. Naturfag.....	29
2.2.8. Andre fag	30
2.3. Midtvejsevalueringens tredje dag.....	31
2.3.1. Kurser	31
2.3.2. Pædagogisk udviklingsarbejde – effektive undervisningsprincipper	32

2.3.3. Efter- og videreuddannelsesvirksomhed.....	32
2.3.4. AD-studerende.....	33
2.3.5. Masterstuderende.....	34
2.3.6. Skolehjemssamarbejde og skolebestyrelser	35
2.3.7. Undervisningsmaterialer.....	36
2.3.8. Udlånsafdelingen.....	37
2.3.9. Læreruddannelsen.....	37
2.4. Midtvejsevalueringens fjerde dag.....	38
2.4.1. Trintest som redskaber for skolelederen.....	38
2.4.2. Trin- og holddeling.....	38
2.4.3. Skolens ledelse i forhold til bygdeskoler.....	39
2.4.4. Specialundervisning og PPR	40
2.4.5. Minimumstimetal.....	40
2.4.6. Sammenhæng i uddannelsessystemet	41
2.5. Aftenarrangementerne	42
Kapitel 3: Opsamling på drøftelserne og forslag fra grupperne	43
3.1. Opsamling og sammendrag vedrørende styrkelse af implementeringen af folkeskoleforordningen ...	43
3.1.1. Opsamling af forslag vedrørende kurser.....	43
3.1.2. Opsamling og forslag vedrørende efter- og videreuddannelser.....	44
3.1.3. Opsamling og forslag vedrørende pædagogisk udviklingsarbejde/principper for effektiv undervisning	46
3.1.4. Opsamling og forslag vedrørende skole-hjem samarbejde og skolebestyrelser	47
3.1.5. Opsamling og forslag vedrørende undervisningsmaterialer	47
3.1.6. Opsamling og forslag vedrørende evaluering og test	47
3.1.7. Opsamling og sammenfatning vedrørende overgange fra folkeskolen	48
3.1.8. Opsamling og forslag vedrørende trin- og holddeling.....	49
3.1.9. Opsamling og forslag vedrørende ”svage elever”	49
3.1.10. Opsamling og forslag vedrørende bygdeskoler	49
3.1.11. Opsamling vedrørende minimumstimetal og afledte timetal.....	50
3.1.12. Opsamling og sammenfatning vedrørende sammenhæng i uddannelsessystemet.....	50
3.1.13. Opsamling og sammenfatning vedrørende specialundervisning og PPR	50
3.1.14. Forslag vedrørende undervisningens indhold, fag og fagområder.....	50
3.1.15. Opsamling og forslag generelt.....	52
Kapitel 4: Notater udarbejdet efterfølgende i forbindelse med nogle af løsningsforslagene samt analyser.....	53

4. 1. Notat angående oprettelse af 0. klassetrin i Folkeskolen.....	53
4. 2 Notat vedrørende ændring af trinopdelingen fra tre til to trin	55
4. 3 Notat angående genindførelse af 11. klassetrin i Folkeskolen.....	57
4. 4 Notat angående reduktion af minimumstimetallet i perioden 1. august 2003 til 31. juli 2008 og problematikken omkring timetallet for de elever, der startede skolegangen i perioden 1. august 1998 til og med 1. august 2002 efter 97-forordningen.	59
4. 5 Notat om status af folkeskolen henholdsvis 1999 og 2010	61
4. 5. 1 Status af folkeskolen i 1999.....	61
4. 5. 2 Status af folkeskolen ved skoleåret 2009/10	62
4. 6 Analyse af udviklingen i elevtal samt undervisnings- og lærerløntimetallet.....	64
4. 7 Om specialundervisningen – herunder udviklingen de senere år	66
4. 8 Skoleprofiler	67
4. 9 Elevprofiler for folkeskolen afgangselever – herunder restgruppen	68
4. 10 Specielt om restgruppen - indledning.....	70
4. 11 Hovedresultater vedrørende restgruppeundersøgelsen	71
4. 12 Restgruppen og søgning mod uddannelser	73
4. 13 Restgruppen og sproglige færdigheder.....	73
4. 14 Effektiv pædagogik – en foreløbig status.	74
4. 15 Tiltag inden for statistisk beredskab, dataindsamling, indberetninger m.v.	75
Kapitel 5: Anbefalinger fra kommissioner, redegørelser og efterfølgende konferencer.....	78
5. 1. Skab fremtid II: Hovedkonklusioner fra konferencen 2011 vedrørende folkeskoleområdet	78
5. 1. 1. Førskoleområdet og folkeskolen	78
5. 1. 2. Brobygning	79
5. 1. 3. Overgange.....	79
5. 2. Regional udviklingsstrategi	79
5. 3. Skatte- og velfærdscommissionens anbefalinger på folkeskoleområdet.....	82
5. 4. Politisk Økonomisk beretning 2011	84
5. 4. 1. Uddannelsesområdet.....	84
5. 4. 2. Sammenhæng mellem førskole, folkeskole og efterskole til et uddannelsesforløb.....	85
5. 4. 3. Uddannelsesløfte	86
Kapitel 6: Opfølgning af midtvejsevalueringen med kommunerne og andre interessenter	88
6. 1. Inerisaavik's skoleseminarer med 4 kommuner	88
6. 1. 1. Formålet med Inerisaavik's deltagelse ved skoleseminarerne er:.....	88
6. 1. 2. Fremlagte data under skoleseminarerne:	89
6. 1. 3. Deltagere ved skoleseminarerne:.....	89

6. 2. Kommunernes tids - og handleplaner:.....	90
6. 3. Inerisaavik's tids- og handleplan efter skoleseminarerne:.....	90
6. 4. Mødeaktiviteter efter afholdte skoleseminar	91
6. 4. 1. Møde med følgegruppen for RUS (Regionaludviklingsstrategi).....	91
6. 4. 2. Møde med Kommuneqarfik Sermersooq's økonomiudvalg den 3. maj 2011	91
6. 4. 3. Evalueringsmøde med kommunernes forvaltningschefer den 6. maj 2011	92
6. 4. 4 Opsummering af igangværende aktiviteter på evalueringsafdelingen Inerisaavik (med Peter Allerup fra Danmarks Pædagogiske Universitet) og for nogle punkters vedkommende i samarbejde med IIN.....	92
6. 4. 5 Inerisaavik's arbejde med rapporten om midtvejsevalueringen af folkeskoleforordningen af 2002 og efterfølgende arbejde med anbefalingerne om ændring af forordningen.....	93

Forord og sammenfatning

Baggrund

Den gældende forordning om folkeskolen trådte i kraft i 2003. Elever der har modtaget undervisning hele vejen fra 1. – 10. klasse under forordningen vil forlade folkeskolen i 2013 og det vil først herefter være muligt at foretage en samlet evaluering af forordningen. Realistisk vil der gå endnu yderligere nogle år, inden en samlet evaluering af forordningen kan finde sted, idet den i høj grad skal evalueres ud fra hvor mange elever, der fortsætter i og gennemfører et uddannelsesforløb efter at have forladt folkeskolen.

Ændringen af forordningen om folkeskolen er en del af en større og sammenhængende reform af uddannelsesområdet. Pr. 1. januar 2011 skete der en reform af erhvervsuddannelserne. Her overgik 7 af brancheskolerne til status af selvstændige offentlige institutioner, med egne bestyrelser, hvor aftagermiljøet er repræsenteret. Med overgangen til øget selvstændighed, taxameterstyret økonomi og bestyrelser, forventes skolerne bedre at kunne justere uddannelserne i takt med behovet på arbejdsmarkedet. I disse år er en reform af førskoleområdet undervejs, og i 2012 forventes en reform af de gymnasiale uddannelser igangsat.

Hele det sammenhængende reformarbejde fra førskolealderen over folkeskolen til ungdomsuddannelserne, de faglige erhvervsuddannelser, gymnasier og de videregående uddannelser peger alt sammen på en fremtidig **samlet** evaluering af uddannelsesområdet, hvor folkeskoleområdet naturligvis er en meget vigtig del.

Det bemærkes, at de organisatoriske rammer omkring folkeskolen ikke er indgået i denne midtvejsevaluering. Her tænkes på de opgaver, forpligtelser og kompetencer, der er tillagt Inerisaavik, Iliniarfissuaq, uddannelsesdepartementet og kommunerne. Dette bør ikke vente på en **samlet** evaluering af hele uddannelsessystemet, men ske inden for de næste 2 – 3 år, når hele folkeskoleområdet skal evalueres – også henset til Inerisaaviks rolle i henhold til landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, § 31, som synes at være under forandring i forbindelse med sammenlægningen med Ilisimatusarfik og ressourcelægninger.

Inden for de organisatoriske rammer drejer det sig således bl. a. om:

- Departementets, Inerisaaviks og Universitetets roller og funktioner evalueres og optimeres i en evt. anden struktur, der sikrer en effektiv opfølgning på de mål og strategier, der er fastsat på folkeskoleområdet og på længere sigt uddannelserne generelt.
- Måltallet resultatkontrakt, evt. tilpasning i organiseringen.
- Iliniarfissuaq, herunder sikring af lærernes uddannelsesmæssige kvalitet.
- Bedre styringsredskaber til kommuner.
- Tydeligt og effektivisering af Naalakkarsuisuts og kommunernes tilsynsforpligtigelse.
- Sammenhæng fra førskole – folkeskole – gymnasium – Piareersarfik – efterskole – erhvervsuddannelse – Ilisimatusarfik.
- Folkeskolen – Efterskoler – Piareersarfiit – evt. samme system

Midtvejsevalueringen af folkeskolen, der fandt sted i Ilulissat i november 2010, havde som sit primære formål at belyse dagens folkeskole og den gældende forordning ud fra mange forskellige synsvinkler, for at identificere og vurdere behovet for justeringer af den gældende forordning og på den måde forordningen implementeres og administreres. Evalueringseminaret var bygget op omkring en lang række præsentationer og analyser, der blev fremlagt af eksperter, forskere og embedsmænd med indsigt i teoretisk, statistisk og praktisk baseret viden om folkeskolen. Efter fremlæggelserne blev de diskuteret i grupper, der formulerede for-

slag og anbefalinger. Disse blev som sådan ikke anset som bindende, men skulle snarere ses som elementer til et idekatalog til de instanser, der har ansvaret for at sikre, at forordningen føres ud i livet.

Formålet med midtvejsevalueringen er nærmere beskrevet i kapitel 1.

De præsentationer der blev fremlagt under evalueringseminaret er nærmere beskrevet i kapitel 2.

En samling og sammendrag af drøftelser i grupperne er nærmere beskrevet i kapitel 3.

Op til og efter konferencen blev der udarbejdet en række enkeltstående notater, der belyser problemstillinger i relation til dagens folkeskole. Notaterne er præsenteret i kapitel 4.

Andre konferencer, råd og kommissioner har omkring afholdelsen af midtvejsevalueringen beskæftiget sig med folkeskolen. En opsummering af de anbefalinger der herfra er udmeldt vedrørende folkeskolen er opsummeret i kapitel 5.

På tidspunktet for udgivelsen af rapporten har Inerisaavik allerede igangsat en række initiativer, for at styrke implementeringen af forordningen, primært i samarbejde med de fire nye storkommuner. En gennemgang af disse initiativer er nærmere beskrevet i kapitel 6.

Stort set alle præsentationer fra Midtvejsevalueringen og skoleseminarerne kan hentes på Inerisaaviks hjemmeside.

Generel vurdering af forordningen

Inerisaavik gennemførte i månederne op til afholdelse af konferencen en spørgeskemabaseret undersøgelse blandt folkeskolens lærere og ledere. Her blev man blandt andet bedt om at give en generel vurdering af forordningen og sammenligne den med tidligere forordninger. Forordningen anses af mange som et meget stort fremskridt i forhold til tidligere gældende forordninger. Dog peger mange på, at forordningen er ambitiøs og derfor ikke fuldt ud implementeret på alle skoler. Ikke mindst de mindre skoler og bygdeskolerne ser ud til at være bagefter med at indføre principperne.

Undersøgelsen blandt lærere og ledere er nærmere beskrevet i afsnit 2.1.3 og 2.1.4.

Inerisaavik har adresseret problemerne ved de afholdte skoleseminarer i foråret 2011. Se kapitel 6.

Afskaffelsen af 11. klasse i 2008

I 2008 blev 11. klasse afskaffet. Eleverne er dermed ca. 1 år yngre, når de forlader folkeskolen. Flere så dette som problem, da eleverne opfattes som mindre modne og dermed i mindre grad parate til at gå videre med en uddannelse. Flere kom med forslag om genindførelsen af 11. klasse og andre alternativt 0. klasse. Synspunkterne og forslagene var dog ikke dækket af konkrete undersøgelser.

Problemstillinger i relation til genindførelse af 0. klasse henholdsvis 11. klasse er belyst i notatform, jf. 4.1 henholdsvis 4.3.

Trintest

Som en nysskabelse under forordningen er der indført test på 3. og 7. klassetrin. Disse såkaldte trintest har været gennemført siden 2006. Der kan ikke drages entydige konklusioner om, hvorvidt forordningen har haft en positiv indvirkning på elevernes læring, hertil er tidsserien for kort. Trintestene ser ud til at have stor værdi i forudsigelse af elevernes præstationer fra 3. klasse til 7. klasse, et aspekt der fra Inerisaaviks side arbejdes videre med i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet. Trintestene har ligeledes bevirket, at skoleledere og lærere er blevet mere bevidste om og har sat fokus på læringsmålene.

Flere gange under konferencen udtrykte lærere og skoleledere, at trintestene ikke anvendes optimalt i forbindelse med undervisningen. Flere skoler har ikke modtaget tallene i en form, der nemt kan arbejdes videre med. Desuden blev det påpeget, at trintestene afholdes på slutningen af yngste- og mellemtrinnet i forbindelse med skift af lærere, og at det derfor ikke altid sikres, at resultaterne af testene videregives til nye lærere. Endelig gav flere udtryk for et behov for formidling af resultaterne i en lettere form.

Inerisaavik har adresseret problemerne ved de afholdte skoleseminarer i foråret 2011. Se kapitel 6.

Inerisaavik arbejder videre med de teoretiske aspekter af trintestene i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet. Endelig søger Inerisaavik til stadighed at udvikle statistikredskaber, der gør anvendeligheden og formidlingen af resultaterne nemmere.

Resultaterne af de afholdte trintest er nærmere beskrevet i afsnit 2.1.1

Aflagte prøver

Andelen af elever, der aflægger folkeskolens afgangsprøver, har været stigende siden indførelsen af forordningen. Inerisaavik har op til afholdelsen af seminaret udviklet et indberetningssystem fra folkeskolerne, der sikrer et overblik over antallet af aflagte prøver, udmeldte elever mv. Statistikken videreføres.

Statistik over antallet af prøveaflægninger er beskrevet i notat i afsnit 4.5

Folkeskolens afsluttende prøver

Resultaterne fra folkeskolens afgangsprøver viser, at mange elever opnår utilfredsstillende resultater i dansk engelsk og matematik. Andelen af elever, der får klart utilfredsstillende karakterer er i visse fag helt oppe på 30 – 35 %. Bygdeelever ser ud til at klare sig markant dårligere i sprogfagene.

Resultaterne fra de afsluttende prøver har været en del af det datagrundlag, som har dannet grundlag for diskussionerne med kommunerne under de afholdte seminarer i foråret 2011.

Resultaterne fra de afsluttende evalueringer for 2010 er beskrevet i afsnit 2.1.2

Elevprofiler

I forbindelse med seminaret ”Skab fremtid 2” i januar 2011 blev der fremlagt en række profiler af folkeskolens elever, baseret på de prøveresultater, som der opnås. Profilerne tegner et mere nuanceret billede af elevernes præstationer. Der findes en ikke ubetydelig gruppe af meget fagligt stærke elever. Omvendt er der en gruppe af meget fagligt svage elever, hvor det formodes, at bl. a. sociale problemer dominerer disse elevers dagligdag, men også, at der kan sættes spørgsmålstegn ved kvaliteten af undervisningen. Midtergruppen af elever har visse faglige styrker, men meget yder på, at det er indenfor for sprogfagene, at disse elever skal hjælpes.

Dannelsen af elevprofiler er en ny øvelse, og Inerisaavik har diskuteret data med kommunerne under de afholdte skoleseminarer i foråret 2011. Håbet er, at kommunerne fremadrettet vil anvende profilerne aktivt.

Elevprofilerne er beskrevet i notatform i notaterne 4.8 til 4.13.

Brobygning

Overgangen fra folkeskolen til et videre uddannelsesforløb blev diskuteret meget under midtvejsevalueringen. Lige nu starter omkring 15 % af en folkeskoleårgang i uddannelse umiddelbart efter folkeskolen. Mange vælger et efterskoleforløb, men der er desværre også mange, der forsørges passivt af familie. Piareersarfiit spiller i den forbindelse en vigtig rolle i at bringe de unge videre i uddannelsessystemet. Meget peger på at vejledning og brobygning bliver indsatsområder i de kommende år.

Etablering af et bedre brobygningssystem er en tværgående opgave, der involverer vejlederne, Piareersarfiit-center mv. Der foreligger endnu ikke en samlet plan for styrkelsen af området.

Aspekter af problemerne i brobygningen er beskrevet i afsnit 2.1.5, 2.1.6 og 2.1.7

Specialklasseundervisning

Specialklasseundervisningen har udviklet sig i den forkerte retning siden indførelsen af den nye forordning. Både pædagogisk og økonomisk er området ikke afklaret. En ny bekendtgørelse er under udarbejdelse i forbindelse med den økonomiske overflytning af området til kommunerne. Der skal ske en bedre prioritering af specialundervisningen, og det skal klarlægges, hvordan skolerne bedst fagligt, pædagogisk og ressourcemæssigt sættes i stand til at imødekomme behovet. Endelig skal der ses på kvaliteten også af specialundervisningen, herunder stilles krav til undervisernes kompetence.

Specialundervisningen er behandlet i afsnit 2.4.4 samt i notatform, jf. 4.7 og 5.3.

Pædagogik

Pædagogiske aspekter blev diskuteret i flere sammenhænge under Midtvejsevalueringen. Det skal understreges, at forordningen ikke pålægger lærerne at undervise efter bestemte principper. Dog anbefaler Inerisaavik at anvende principperne i effektiv pædagogik, som der tilbydes mange kurser i. Den ovenfor refererede undersøgelse blandt folkeskolens lærere viste stor tilfredshed med kursustilbuddene i effektiv pædagogik.

En foreløbig undersøgelse, foretaget af Danmarks Pædagogiske Universitet, tyder på, at anvendelsen af effektiv pædagogik for nogle fag har en positiv indvirkning på elevernes indlæring, som det kommer til udtryk ved trintestresultaterne. Der vil fremkomme en mere tilbundsående analyse, hvori der indgår korrigerende faktorer, herunder bl. a. inddragelse af elevernes hjemmemiljø – den såkaldte socioøkonomiske baggrund.

Databeredskab

Midtvejsevalueringen viste at der foreligger mange data som beskriver folkeskolen ud fra mange perspektiver. Evalueringen viste også, at data enten er svært tilgængelig, ofte ikke på en IT-form, eller formidles på en måde som gør det svært for beslutningstagere at analysere tallene og tage beslutninger herudfra.

Inerisaavik har efter skoleseminarerne udarbejdet et hæfte for hver kommune. Hæfterne samler megen af den tilgængelige information i en overskuelig form.

Herudover arbejder Inerisaavik sammen med Uddannelsesdepartementet om at udvikle en egentlig database for folkeskolen, som forventes at være tilgængelig i oktober 2011. I tilknytning hertil retningslinier for en årlige kvalitetsrapporter med det formål gennem tilvejebringelse af dokumentation om det kommunale skolevæsen at styrke kommunalbestyrelsernes mulighed for at varetage deres ansvar for folkeskolen. Rapporten skal herudover bidrage til at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde om evaluering og kvalitetsudvikling mellem aktørerne i det kommunale skolevæsen. Rapporten skal endelig bidrage til åbenhed om skolevæsenets kvalitet.

Databeredskabet samt kvalitetsrapport er nærmere beskrevet i notatform, jf. 4.15 og under afsnit 5.3

Kommissioner, Råd og Strategier

Grønlands Økonomiske Råd og Skatte- og Velfærdskommissionen har begge beskæftiget sig indgående med uddannelsesområdet, ikke mindst folkeskolen, i deres seneste rapporter. Der har ikke været tale om evalueringer som sådan, men de anbefalinger som der er fremkommet har naturligvis indgået i diskussionerne under midtvejsevalueringen.

Grønlands Økonomiske Råd har peget på problemer i styringen af folkeskolens budgetter. Det fald i elevtallet, som har kunnet observeres de senere år, afspejles ikke i et tilsvarende fald i ressourceforbruget i folkeskolen. I lyset af den stramme offentlige økonomi samt den demografiske ændring, der forventes mange år frem i tiden, er det vigtigt, at der sikres en stram styring også af folkeskolens budgetter, således at de frigjorte midler kan allokeres til kerneområder inden for den offentlige velfærd.

Skatte- og Velfærdskommissionen peger på behovet for en klarere opgave- og ansvarsfordeling mellem de forskellige instanser, som regulerer og administrerer folkeskolen. Desuden peger kommissionen på behovet for en styrkelse af monitoreringen af folkeskolen, blandt andet gennem tilvejebringelse og formidling af aktuell statistik.

Anbefalingerne fra Skatte- og Velfærdskommissionen er gennemgået nærmere i afsnit 5.3

Anbefalingerne fra Grønlands Økonomiske Råd er gennemgået nærmere i afsnit 5.4.

Under Formandens Departement er der nedsat et sekretariat, der arbejder på at formulere en strategi for at udvikle regionerne – den regionale udviklingsstrategi. Inerisaavik er central aktør i dette arbejde – dels som medlem i en gruppe af interessenter, dels som medlem af følgegruppen, der følger op på området i tilknytning til særligt folkeskolen, som selvsagt er et væsentligt strategisk område inden for den samlede uddannelse. Der er nu opstillet målsætninger om at øge kvaliteten i undervisningen – med særligt fokus på bygder og yderdistrikter – og at få flere i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen med henblik på at sikre en højere gennemførelsesprocent i uddannelserne og dermed et højere uddannelsesniveau. Herudover er der fokus på anvendelsen af ressourcerne i folkeskolen samtidig med, at der søges tilvejebragt en mere kosteffektiv kapacitet for at muliggøre øget optag på de studieforbereende uddannelser og de erhvervsfaglige grunduddannelser.

I arbejdet med anbefalinger og strategien er der opstillet en række **mål** ud fra den aktuelle situation, som bl. a. blev afdækket og beskrevet under midtvejsevalueringen.

Inerisaavik har taget afsæt i disse anbefalinger og målformuleringer i sit videre arbejde. Styregruppen bestående af repræsentanter fra IMAK, KANUKOKA, Ilinniarfissuaq og Inerisaavik har i behandlingen af samtlige referater og forslag lagt til grund, at forslagene skal være forenelige med principperne i den nuværende folkeskoleforordning, og at forslag til ændringer er velbegrunderet og dokumenteret.

Principperne, som kommer til udtryk i den nuværende folkeskoleforordning, er forankret i den grønlandske kultur og resultatet af den seneste pædagogiske forskning på området, og hvor en række eksperter har været involveret.

Det er derfor afgørende, at man under en eventuel justering af folkeskoleforordningen fastholder disse principper, så meget mere som hele implementeringen på det samlede uddannelsesområde er fuld i gang for netop at sikre en sammenhæng på tværs. Det være sig indenfor Meeqerivitsialak, gymnasierne, erhvervsuddannelserne samt efter – og videreuddannelserne.

Se i øvrigt afsnit 5.2.

Kapitel 1: Formålet med midtvejsevalueringen

Midtvejsevalueringskonferencen af folkeskolens forordning blev afviklet på Hotel Arctic i Ilulissat i dagene 10.-13. november 2010. Konferencen blev arrangeret af Inerisaavik i samarbejde med KANUKOKA, IMAK og Ilinniarfissuaq, Institut for Læring.

Formålet med midtvejsevalueringen var at evaluere elevernes udbytte af undervisningen, ligesom der var lagt op til evaluering af læringsmål og hidtil anvendte evalueringsformer og principper i folkeskolen. Endvidere skulle skolens organisering, skolebestyrelsernes virke, tilsyn med skolen samt evaluering af kurser, pædagogisk udviklingsarbejde og efter- og videreuddannelsesvirksomhed drøftes.

Følgende aktører var med til at foretage midtvejsevalueringen: lærere, skoleinspektører, skolerådgivere, skolebestyrelsesmedlemmer, centerledere ved Piareersarfiit, kommunalbestyrelsesmedlemmer og embedsmænd fra alle storkommuner; embedsmænd, tillidsrepræsentanter og bestyrelsesmedlemmer i IMAK, PPR, embedsmand fra Grønlands Arbejdsgiverforening, studerende, lærere og ledere fra videreuddannelserne på diplom, master- og kandidatuddannelserne, studieforberevende uddannelser samt videregående uddannelser, embedsmænd fra Selvstyret (Departement for Erhverv- og Arbejdsmarked, Departement for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Formandens Departement), medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut, samt embedsmand og medlemmer af bestyrelsen i KANUKOKA, og endelig udviklingsafdelingen, evalueringsafdelingen, kursusafdelingen, skolebogsforlaget og ledelsen i Inerisaavik.

Under konferencen blev folkeskolens forordning midtvejsevalueret igennem præsentation af status på forskellige områder af folkeskolen virke, forskellige brugere af folkeskolen og aftagere af eleverne præsenterede deres status på og evaluering af forordningen, der var præsentation af forskellige analyser, og endelig var der igennem samtlige 4 dage gruppediskussioner om folkeskolen. De fleste aftener var der arrangeret debat om forskellige vinkler af folkeskoleforordningen med hver deres evalueringer.

1.1. Folkeskoleforordningen og tilhørende bekendtgørelser

Landstingets forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen trådte i kraft 1. august 2003 for de seks yngste årgange, hvorimod de ældste klasser afslutter deres skoleforløb efter de hidtil gældende regler. I forlængelse af forordningens ikrafttræden blev en række udfyldende bestemmelser i form af bekendtgørelser udarbejdet. I 2013 forlader første årgang af elever, der har gennemført hele deres undervisning efter den nye forordning, folkeskolen.

Daværende Naalakkersuisoq for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke Mimi Karlsen sagde i sin velkomsttale:

”Før Atuarfitalak har skolereformerne bestået i udarbejdelse af forordninger, der er tilpasset eller direkte kopieret efter danske forhold. At en ureflekteret og kolonitidsagtig kopiering af lovgivning ikke altid medfører bedre resultater for grønlandske børn, har vi sikkert alle følt inderst inde.

Arbejdet ud fra ønsket om at skabe Atuarfitalak hører til blandt de største reformer i verden (...).”

1.1.1. Forordningens formål og grundlag

Formålsparagraffen i forordningen om folkeskolen, siger om folkeskolens formål og grundlag:

”§ 2. Folkeskolens opgave er i samarbejde med hjemmet:

- 1) at medvirke til, at eleven tilegner sig alle nødvendige kundskaber og færdigheder,
- 2) at medvirke til at udvikle elevens anlæg og evner og fremme elevens sundhedsmæssige, sociale og emotionelle udvikling,
- 3) at medvirke til, at eleven kan skabe sig et harmonisk og selvstændigt liv,
- 4) at fremme åndsfrihed og tolerance hos eleven og
- 5) at styrke medansvar og samarbejde mellem eleverne og mellem lærerne og eleven.

Stk. 2. Folkeskolen skal tilbyde et sundt og trygt læringsmiljø, der fremmer elevens evne til selvstændig tænkning og kritisk stillingtagen, evne til at give udtryk for egne meninger, holdninger og følelser samt målrettethed, omstillingsevne, engagement og kreativitet.

Stk. 3. Folkeskolens undervisning skal give eleven mulighed for at tilegne sig nyttige kundskaber, arbejdsformer og faglige kompetencer, at udvikle individuelle evner og forberede sig til uddannelse og erhverv samt at tilegne sig alsidige udtryksformer og sproglige kompetencer.

Stk. 4. Folkeskolen skal skabe sådanne rammer for dagligdagen og arbejdet i skolen, at eleven udvikler sit selvværd og sin selvtilid samt sine evner til samarbejde, sin ansvarsfølelse og sin respekt for andre mennesker.

Stk. 5. Folkeskolens hele virksomhed skal skabe grundlag for, at eleven udvikler sin viden om og forståelse af egen samfundsmæssige identitet, kultur og værdier, tilegner sig viden om og udvikler forståelse for andre kulturer, indføres i en demokratisk tankegang og bliver bevidst om egne demokratiske rettigheder og pligter samt udvikler forståelse for eget ansvar over for samfundets udvikling og dets samspil med naturen.”

1.1.2. Trinformål, fagmål og læringsmål

De læringsmål, som eleverne skal opnå i folkeskolen, er fastlagt i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinformål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder. Bekendtgørelsen er grundlaget for folkeskolens arbejde med fag og fagområder. Bekendtgørelsen er også et pædagogisk redskab for skolernes, lærernes, elevernes og hjemmenes samarbejde om folkeskolens virksomhed.

Med forordningen opdeles skolen i 3 trin. Det overordnede formål for undervisningen på de enkelte trin er defineret i forordningen. Hensigten er, at det enkelte trin skal gives hver sin alderssvarende pædagogiske profil med klare overgange til det følgende trin, og at disse formål i forlængelse heraf skal danne det overordnede udgangspunkt for den afsluttende evaluering efter hvert trin. Samtidig skal denne struktur sikre, at eleverne gennemgår et skoleforløb delt op i overskuelige enheder, som evalueres.

Trinformål omhandler de overordnede formål for undervisningen på de enkelte trin. De kan opdeles i fem sideordnede kategorier, der omhandler: viden og færdigheder, personlige kompetencer, sociale og samfundsmæssige kompetencer, lærings- og arbejdskompetencer, samt elevens fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg.

Fagformål omhandler formålet med undervisningen inden for de enkelte fag og fagområder gennem hele skoleforløbet. De kan opdeles i fire sideordnede kategorier, der omhandler: viden og færdigheder, den personlige dimension, den sociale dimension, samt den kulturelle og samfundsmæssige dimension.

Læringsmål omhandler målspecifikationer for de enkelte fag og fagområder. De angiver den viden og de færdigheder, eleverne forventes at have tilegnet sig ved afslutningen af Yngste, Mellemste og Ældste trin. Læringsmålene er opdelt i deldiscipliner, og de danner grundlag for den løbende og den centralt fastsatte evaluering.

1.1.3. Evaluering og dokumentation

Endelig er evaluering og dokumentation i folkeskolen reguleret ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 27. januar 2006 om evaluering og dokumentation i folkeskolen, der siden er ændret med Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 9. januar 2009 om evaluering og dokumentation i folkeskolen.

Formålet med evalueringsbekendtgørelsen er, at skolerne skal arbejde hen imod at udvikle en undervisning, som inddrager evaluering samt dokumentation, der:

- søger at forbedre elevernes læring og udbytte af undervisningen gennem aktive og målrettede vurderinger og evalueringer af forhold i og uden for undervisningen, der har indflydelse på elevernes udvikling og læring,
- er rettet mod de enkelte elevers og elevgruppers ressourcer og forudsætninger,
- tager udgangspunkt i de enkelte elevers behov,
- inddrager eleverne og giver dem muligheder for indflydelse på egne læringsprocesser bl.a. gennem udarbejdelse af individuelle mål og handleplaner,
- er baseret på klare læringsmål og klare forventninger med fokus på elevernes styrker frem for svagheder,
- er baseret på dokumenterede forhold, og som er planlagt og organiseret ud fra de forventninger og krav, der stilles til eleverne.

Hovedindholdet i bekendtgørelsen kan sammenfattes i følgende seks overskrifter:

1. Undervisningens tilrettelæggelse.
2. De interne evalueringer, som skolerne selv står for, omfatter:
 - a. elevens mål og handleplaner,
 - b. løbende evaluering,
 - c. fremlæggelser af eget arbejde i 3. klasse og
 - d. emneorienteret opgave i 7. klasse.
3. Den eksterne evaluering, hvor Evalueringsafdelingen på vegne af Selvstyret fastlægger indholdet af evalueringen, der omfatter:
 - a. skriftlige trintest i 3. klasse i grønlandsk, dansk og matematik,
 - b. skriftlige trintest i 7. klasse i grønlandsk, dansk, engelsk og matematik, samt
 - c. mulighed for trintest i yderligere et fag.

4. Dokumentation til elev og forældre omfatter:
 - a. vidnesbyrd,
 - b. supplerende oplysninger om elevens skolearbejde, personlige og sociale udvikling samt deltagelse i skolens sociale liv,
 - c. oplysninger om undervisningens gennemførelse og elevens deltagelse i undervisningen og
 - d. standpunktskarakterer på ældstetrinet.

5. Skole-hjem samarbejde:
 - a. forældremøder,
 - b. skole-hjemsamtaler,
 - c. osv.

6. Dataindsamling, som skal ske med henblik på varetagelse af pædagogisk forskning og udviklingsarbejde.

Inerisaaviks Evalueringsafdeling gennemfører trintest i folkeskolens 3. og 7. klasse, som ifølge vejledningen til evaluering: ”måler kun et mindretal af læringsmålene og kan derfor aldrig give en generel eller udtømmende vurdering af elevens læring. Testene bestræber sig på, at måle den rent *fag-faglige* sider af læringsmålene.”

Skolerne gennemfører selv intern, løbende evaluering, som omfatter samtlige læringsmål, inklusive elevens personlige, sociale og faglige færdigheder og udvikling og endelig elevens rolle og anvendelse af sine færdigheder både i det lokale og internationale samfund. Disse interne evalueringer gennemføres ved at udarbejde vidnesbyrd, elevens mål og handleplaner og fremlæggelser af eget arbejde i 3. klasse og endelig emneorienteret opgave i 7. klasse.

Den sidste bekendtgørelse i rækken der regulerer folkeskolens virke er Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttende evaluering i folkeskolen.

Folkeskolens afsluttende evaluering er en bred evaluering og ikke kun prøver. Den afsluttende evaluering består af:

- Vidnesbyrd
- Standpunktskarakterer (årskarakterer)
- Elevens egen vurdering
- Fremlæggelse af en projektopgave
- Prøver

Prøverne er obligatoriske færdighedsprøver og skriftlige prøver i grønlandsk, dansk, engelsk og matematik med mulighed for én skriftlig prøve mere i naturfag, samfundsfag eller religion og filosofi. Der er også 3 obligatoriske mundtlige prøver, med mulighed for at elever, der har valgt 3. fremmedsprog, kan vælge at gå til prøve i faget samt at elever desuden kan vælge ét mundtligt fag mere – i lokale valg (kreative fag) eller et fag, der ikke er udtrukket på skolen.

Alle karakterresultater ligger i karakterdatabasen på www.inerisaavik.gl

- I karakterdatabasen ligger karakterresultater fra 2000 – 2010
- Karakterresultaterne fra 2000 til 2008 er for 11. klasserne efter ”gammel” forordning
- Karakterresultaterne fra 2008 til 2010 er for 10. klasserne efter ”ny” forordning – Atuarfitsialak

1.1.4. Nyskabelser i forordningen

Det er de indhøstede erfaringer med Landstingsforordningen og de udfyldende bestemmelser, der er grundlaget for iværksættelsen af midtvejsevalueringen i november 2010.

Nyskabelser i forhold til tidligere folkeskolelovgivning er nye læringsmål med nye pædagogiske principper. Eleven skal efter folkeskolereformen undervises i at sætte mål for egen læring og udarbejde handleplaner samt være med til at gennemføre evaluering af egne læringsmål og handleplaner.

Nyskabelserne i forhold til evaluering er både i den interne evaluering og i den eksterne evaluering.

Den interne evaluering står skolerne selv for, og omfatter udover den enkelte elevs udarbejdelse af mål og handleplaner, også løbende evaluering af de enkelte elever samt den enkelte elevs fremlæggelse af eget arbejde i 3. klasse og emneorienteret opgave i 7. klasse.

Nyskabelserne i forhold til den eksterne evaluering fastlægges af Institut for Uddannelsesvidenskab (Inerisaavik), og omfatter skriftlige trintest i 3. klasse i grønlandsk, dansk og matematik, skriftlige trintest i 7. klasse i grønlandsk, dansk, engelsk og matematik samt mulighed for trintest i yderligere et fag.

Nyskabelserne i forhold til folkeskolens afsluttende evaluering er den enkelte elevs vidnesbyrd og standpunktskarakterer, den enkelte elevs egen vurdering, prøver og projektopgave.

Nyskabelserne i forhold til effektive undervisningsprincipper er forskningsbaserede pædagogiske principper, som øger elevens læring og udvikler lærernes undervisning. Disse baseres på de bedste teorier indenfor psykologi, sociologi og lingvistik samt teorier, der knytter undervisning og kultur sammen. Endelig skaber disse principper og metoder sammenhæng mellem læringsmål, klassens delmål, elevens egne mål, handleplaner og selvevaluering samt undervisningsmetoder, evaluering og dokumentation.

Nyskabelserne i forhold til efter- og videreuddannelserne til lærerne i folkeskolen er etableringen af en Akademisk Diplomuddannelse, der varer 1 år, der kan videreføres med en 2-årig masteruddannelse, og evt. afsluttes med en kandidatuddannelse, der er normeret til 3 år. Endelig er der planer om oprettelse af en PhD-uddannelse, som er normeret til yderligere 3 år efter kandidatuddannelsen.

Nyskabelserne i forhold til nye samarbejdsformer i folkeskolen er mellem elev, forældre og lærere, eleverne imellem, i lærerteams samt mellem skoleledere og skolebestyrelse med nye organisationsformer og nye samarbejdsmuligheder.

1.1.5. Kommunernes opgave

Bestemmelserne i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen præciserer, at folkeskolen er en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen og på-

ser, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Naalakkersuisut fører tilsyn med kommunernes forvaltning af folkeskolen, og Naalakkersuisut kan afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger, der må anses for nødvendige for at varetage sine opgaver.

I kommunerne er det kommunalbestyrelsen som fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med skolens virksomhed. Det er skolebestyrelsen på den enkelte skole i samarbejde med skolelederen og pædagogisk råd, der skal fastsætte mål og retningslinjer for skolens undervisning og øvrige virksomhed og at føre tilsyn hermed.

1.1.6. Naalakkersuisut's opgave

Med vedtagelsen af folkeskoleforordningen er det pålagt Naalakkersuisut dannelsen af et pædagogisk forsknings-, evaluerings- og forskningsinstitut (Inerisaavik) til varetagelse af følgende 5 opgaver:

- faglig konsulenttjeneste,
- udvikling af undervisningsmaterialer,
- kursus samt efter- og videreuddannelses af lærere og ledere i folkeskolen,
- pædagogisk forskning og udviklingsarbejde, samt
- evaluering af folkeskolens virksomhed

De 5 områder er tæt forbundet. Indsamling og analyse og data og evaluering på baggrund heraf er led i det pædagogiske forsknings- og udredningsarbejde og medvirker til at afdække, på hvilke områder, der er behov for en praksisrelateret forskningsindsats og udvikling af læreplaner og undervisningspraksis, og denne virksomhed danner igen udgangspunkt for, hvor der skal sættes ind – i forhold til læreruddannelsen generelt for sikring af en vedholdende opdatering og opkvalificering af uddannelsen, i forhold til lærernes efter- og videreuddannelse og løbende opkvalificering og i produktion af undervisningsmaterialer. Herudover viderefremstilling af resultater, rådgivning og vejledning til skolerne gennem de faglige konsulenter.

Baggrunden for opgaveplaceringen centralt var konstateringen af behov for et væsentligt kvalitetsløft i folkeskolens virksomhed. Derfor skete der vidtgående ændringer af folkeskolens indhold, arbejdsformer og generelle praksis – ændringer, der forudsatte en sammenhængende koncentreret, velplanlagt og målrettet udviklingsindsats i forbindelse med implementeringen af reformen efter intentionerne og med en klar ansvarsplacering for løsningen af opgaverne.

Kapitel 2: Præsentationerne under midtvejsevalueringen

I det følgende opsummeres præsentationerne som de blev fremlagt under midtvejsevalueringen¹.

2.1. Midtvejsevalueringens første dag

Her belystes en række forhold om elevernes udbytte af undervisningen og hidtil anvendte evalueringsformer og principper i folkeskolen.

- oplæg om trintest i 3. og 7. klasse med evalueringsredskaber,
- oplæg om folkeskolens afsluttende evalueringer, om spørgeskema vedr. folkeskolens lærere og om spørgeskema vedr. folkeskolens skoleledere,
- fremlæggelse af data om de unge, som forlader folkeskolen og ikke går videre i en uddannelse efter folkeskolen,
- oplæg om Piareersarfiit,
- oplæg fra vejlederforeningen
- oplæg fra studieforberedende uddannelser.

2.1.1. Trintest i 3. og 7. klasse

Evalueringsredskaber og resultaterne fra trintest i 3. og 7. klasse i folkeskolen præsenteret af afdelingsleder i Evalueringsafdelingen Ellen J. Karlsen sammen med Peter Allerup, Professor i pædagogisk statistik fra Danmarks Pædagogiske Universitet, der er Evalueringsafdelingens samarbejdspartner.

Trintests i folkeskolen er udviklet af Evalueringsafdelingen i samarbejde med DPU og er på internationalt niveau med samme egenskaber som fx NAEPE (National Assessment of Educational Progress, som er de nationale tests i USA).

Resultaterne af trintests for 3. klasse og 7. klasse måler kun et mindretal af læringsmålene og kan derfor aldrig give en generel eller udtømmende vurdering af elevens læring. Testene søger at måle de rent fag-faglige sider af læringsmålene ved afslutningen af henholdsvis yngste- og mellemtrinnet før eleverne går videre til næste trin.

Trintest resultater skaber både et statisk og dynamisk overblik på landsniveau, kommunalt niveau, skoleniveau, kønsopdelt og endelig et overblik over resultaterne i by og bygd samtidig med at trintestene kan give et dynamisk overblik ved at sammenligne resultater fra forskellige år på individuelt niveau ud fra elevernes cpr-numre.

¹Programmet for midtvejsevalueringen er vedlagt som bilag 1. Alle oplæg kan læses på Inerisaavik's hjemmeside på <http://www.inerisaavik.gl>

Tabel 1: Resultater for trintests i 2009 og 2010 fordelt på by versus bygd

Løsnings kerhed	sik- Procent rigtige	FAG						
		DAN3	DAN7	ENG7	GRL3	GRL7	MAT3	MAT7
		pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Skoletype	data	dansk 3. kl.	dansk 7. Kl.	engelsk 7. kl.	grønlandsk 3. kl.	grønlandsk 7. kl.	Matematik 3. kl.	Matematik 7. kl.
Byer	2009	52	64	50	44	61	61	51
	2010	48	59	51	45	58	60	46
Bygder	2009	42	48	43	50	63	62	49
	2010	41	47	46	45	61	57	49

Trintestene giver et billede af elevernes faglige præstationer ved et bestemt tidspunkt og opgøres som procent rigtige i forhold til de antal opgaver eleven har set på i løbet af testen. De procentvise opgørelser er beregnet som medianer. Medianen er det midterste tal i en talrække, således at medianværdien i en række af prøveresultater er den karakterværdi, der deler eleverne i 2 lige store dele. Det vil sige, at for eksempel tallet 52 i tabellen ovenover betyder, at den midterste elev² i testen har løst 52 % af opgaverne rigtigt. Den ene halvdel af eleverne klarer sig dårligere i forhold til denne midterste elev og den anden halvdel klarer sig bedre. Medianen er ofte et bedre statistisk mål end gennemsnittet, hvis der forekommer få høje eller lave værdier. Sådanne vil trække gennemsnittet kunstigt op eller ned, mens medianværdien ikke påvirkes særligt af sådanne ekstreme værdier.

I mange tilfælde kan den midterste elev også være den gennemsnitlige elev. Tallet 52 siger imidlertid ikke noget om, hvor stor spredningen er mellem eleverne. Ved trintestene i Grønland er der dog ofte forskel mellem den midterste elev og den gennemsnitlige elev, da elevernes præstationer ved trintestene er fordelt på en sådan måde, at der er relativt få elever med høje præstationer sammenlignet med antallet af elever med svage præstationer. Dette er grunden til, at medianværdier – og ikke gennemsnitstal – benyttes i trintestene for at sikre et mere realistisk billede af fordelingen af elevernes præstationer ved trintestene.³

² ”den midterste elev” kaldes medianværdien, dvs. den værdi, der adskiller elever i to lige store halvdele.

³ Dette gør man også ofte inden for økonomi, hvor man efterhånden er gået bort fra at præsentere gennemsnitlige indkomster, da et enkelt meget rigt individ vil trække gennemsnittet kunstigt op i forhold til de mange individer på et andet, lavere niveau. På den anden side vil lave indkomster trække gennemsnittet kunstigt lavt i forhold til det reelle billede.

Tabel 2. Resultater for trintests i 2009 og 2010 fordelt på køn

Løsnings kerhed	sik-	FAG						
		DAN3	DAN7	ENG7	GRL3	GRL7	MAT3	MAT7
		pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	Pct.
Skoletype	data	dansk 3. kl.	dansk 7. kl.	engelsk 7. kl.	grønlandsk 3. kl.	grønlandsk 7. kl.	matematik 3. kl.	matematik 7. kl.
Piger	2009	58	64	49	49	67	61	55
	2010	48	57	49	50	52	60	47
Drenge	2009	44	57	46	42	56	62	47
	2010	44	54	49	41	56	60	46

Tabel 3. Resultater for trintests i 2009 og 2010 fordelt på sprog på kvantitativt niveau

Løsnings kerhed	sik-	FAG						
		DAN3	DAN7	ENG7	GRL3	GRL7	MAT3	MAT7
		pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Sproglig baggrund	data	dansk 3. kl.	dansk 7. kl.	engelsk 7. kl.	grønlandsk 3. kl.	grønlandsk 7. kl.	matematik 3. kl.	matematik 7. kl.
Dansk og Grønlandsk	2009	73	81	66	46	65	66	55
	2010	74	81	69	48	62	64	49
Dansk	2009	90	93	86	29	51	71	66
	2010	78	95	87	30	46	59	71
Grønlandsk	2009	44	55	46	44	60	60	49
	2010	42	51	46	46	60	59	44

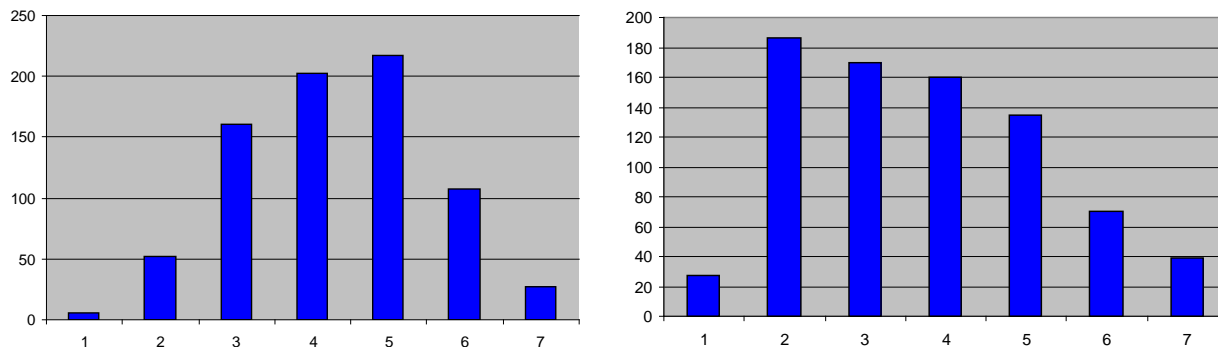
Afgangsklasserne i 2009 startede på den nye forordning i 2002 fra deres 4. klasse, hvor de kom på mellemtrinnet. Afgangsklasserne i 2010 startede på den nye forordning i 2002 fra deres 3. klasse på yngstetrinnet.

2.1.2. Folkeskolens afsluttende evalueringer

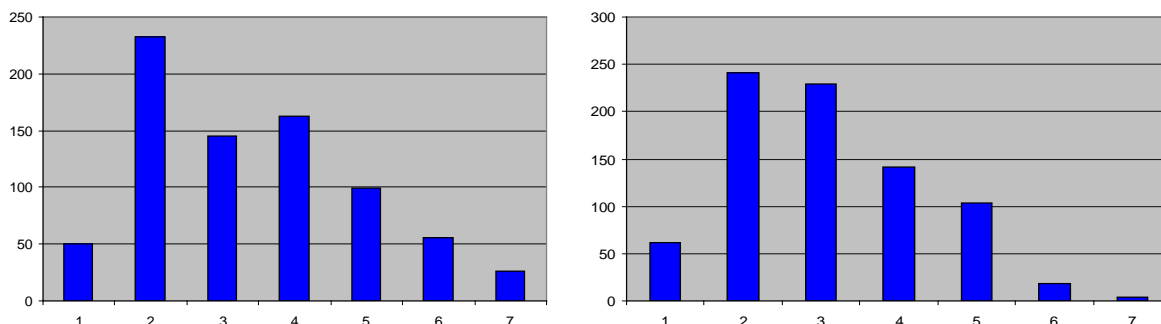
Specialkonsulent i Inerisaavik vedr. afsluttende prøver Biggi Nielsen holdt oplæg om den afsluttende evaluering i folkeskolen samt karaktererne fra den afsluttende evaluering april-juni 2010 som gennemsnit.

Oplægget blev indledt med, at afsluttende evaluering er en bred evaluering og *ikke* kun prøver. Evalueringen består af vidnesbyrd, standpunktskarakterer (årskarakterer), elevens egen vurdering, fremlæggelse af en projektopgave og endelig prøverne. I det følgende vises karakterfordelingerne af de afsluttende prøver, der evaluerer elevernes faglige kunnen. De 4 første karakterfordelinger er fordelinger af karaktererne i skriftlig fremstilling i grønlandsk, dansk, engelsk og problemregning ved de afsluttende evalueringer i 2010.

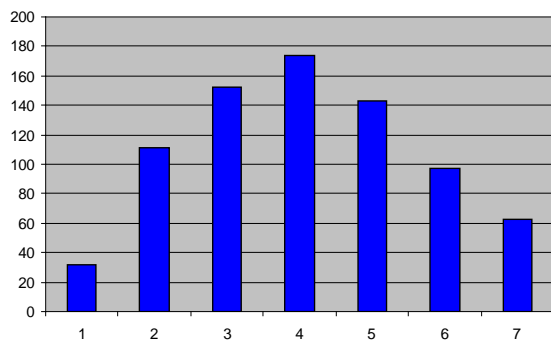
Figur 1: Prøveresultater Grønlandsk (venstre) og Dansk (højre), skriftlig

Figur 2: Prøveresultater Engelsk (venstre) og Matematik (højre), skriftlig

Figur 3: Prøveresultater Projekt opgave

Blandt de karakterfordelinger, der blev vist under oplægget, er karakterfordelingen i projektopgaven ved folkeskolens afsluttende evaluering 2010, der har en anden karakterfordeling end de 3 forrige figurer. Den minder til gengæld om karakterfordelingen i skriftlig fremstilling i faget grønlandsk.

Biggi Nielsen opsummerede de interne og eksterne evalueringerne i hele skoleforløbet som: løbende evalueringer af hver elev og elevens handleplaner, trintest i 3. og 7. klasse – standardiserede test – sammenlignelige fra år til år, fremlæggelse af elevens eget arbejde i 3. og 7. klasse og endelig en bred afsluttende evaluering med prøver i 10. klasse.

2.1.3. Spørgeskema vedr. folkeskolens lærere

Evalueringsmedarbejder Esekias Therkelsen fra Evalueringsafdelingen og fuldmægtig Carsten Petersen fra daværende KIIIN præsenterede en undersøgelse blandt folkeskolens lærere specifikt om lærerne og deres ageren i forhold til forordningen.

Konklusionen på analysen af besvarelserne indikerede, at forordningen ses som et fremskridt blandt lærerne. Der var et godt kendskab til forordningen og dens principper, samt at der fandtes kompetencer, og der var gode kurser for at opnå disse kompetencer til stede.

Blandt indikationer af mangler, som var udtrykt igennem lærernes besvarelser, var, at der særligt på mindre skoler var en mangel på udbredelse af kendskab af forordning og principper, mangel på udbredt og fokuseret anvendelse af evaluering, særlig trintest, samt at der ikke var en større vægt på anvendelse af IT i undervisningen.

Reformen vurderes af lærerne som ambitiøs, og at det kræver tid og ressourcer at implementere den. Blandt forslag til at komme videre med forordningen på folkeskolen blev foreslået behov for uddannelse i anvendelsen af evalueringsværktøj og styrkelse af evalueringskulturen på skolerne generelt og endelig blev foreslået opgradering af IT-udstyr og dets hastighed i skolerne.

2.1.4. Undersøgelse om implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002

En undersøgelse om implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002 – ud fra skoleledernes perspektiv, er gennemført af Lektor Merete Watt Boolsen fra Institut for Statskundskab og blev præsenteret af webkoordinator Mathilde Jørgensen. Undersøgelsen når frem til, at der er mange forskellige aktiviteter på skolerne, hvor der er forskel på skolernes aktiviteter - afhængig af skolernes størrelse.

På de mellemstore og store skoler beskæftiger man sig typisk med opgaver, der ligger i forlængelse af Folkeskoleloven af 2002. Derved kunne det konkluderes, at de mellemstore og store skoler har lettere ved at implementere loven sammenlignet med de små skoler, og derfor i større omfang opfylder forordningen.

De små skoler har andre ting på deres dagsorden - her beskæftiger man sig typisk med helt andre opgaver. Det er eksempelvis geografiske, politiske og andre betingelser – dvs. forhold, der har at gøre med skolernes forhold til deres omgivelser. Blandt disse blev nævnt forhold omkring stor lærermangel og mangel på lærerboliger i bygderne, brobygning til videre uddannelser, fordi frafaldet er for stort, for stor afstand mellem kommunalbestyrelse og skoleledere og for lidt samarbejde.

Citater af udvalgte udsagn, der er kategoriseret som feer i skolelederundersøgelsen:

- ”Forbedring i team-samarbejdet fordi loven lægger op til teamsamarbejde – være sammen, arbejde sammen og udvikle sammen. Forberedelsen til teamsamarbejdet har ikke været tydelige. For delene er nu blevet tydeligere.”
- ”Vi har forholdsvis mange på efteruddannelse, fordi deres viden breder sig på skolen.”

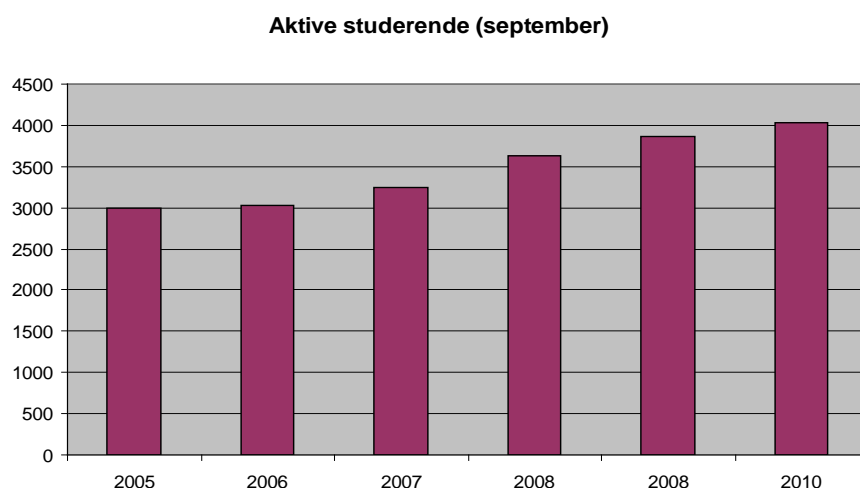
- ”Kvalitetsudvikling og udbygning af projektarbejdsform på skolen, fordi Folkeskolen siger ganske klart, at eleverne skal kunne fremstille projekt og foretag præsentation. Det gør, at eleverne oplæres til at være brugere på PC med realitet i sigte. Mange arbejdsredskaber bliver bekendt for eleverne, ligesom de bliver fortrolige med arbejdsmetoden.”

Konkluderende blev nævnt forslag fra skolelederne, der bør drøftes og prøves af. Det er blandt andet forslag om (planlægnings)møder (et forslag om et fagligt, kollegialt forum for skoleledere), elevernes ’overgange’ i uddannelsessystemet (når eleven eks forlader folkeskolen og skal tage en anden uddannelse eller forlader en by eller bygd for at starte på sin uddannelse) skal tages hånd om, lærersituationen og lærernes boligsituation bør løses, politisk, positiv særbehandling til de små skoler (Hvis man vil de små skoler, må man lytte til deres problemer, ellers klarer de sig ikke).

2.1.5. Hvor bliver de unge af, som forlader folkeskolen og ikke går videre?

Kontorchef Karl Kristian Olsen og fuldmægtig Carsten Petersen, begge fra daværende KIIIN (nuværende IIN) præsenterede en status på Naalakkersuisut’s indsats på uddannelsesområdet. Heraf fremgik det, at over 4.000 i efteråret 2010 var i gang med uddannelse efter folkeskole/efterskole, og at dette var en rekord. Dette betød en vækst på 30 % i antallet af aktive studerende siden 2005 inden for alle uddannelsesgrene. Dog var der mange, der måtte afvises. 500 blev afvist på gymnasiale uddannelser, og 250 på erhvervsfaglige grunduddannelser. Der rapporteres om en akut mangel på både kollegier og praktikpladser, og der rapporteres om et stort frafald på ca. 25 % på alle uddannelser.

Figur 4. Oversigt over aktive studerende pr. september 2010

Af barrierer for uddannelse nævnes at afviste ansøgere vokser, mangel på 300-500 kollegiepladser og lærlingepladser samt at de faglige forudsætninger fra folkeskolen er lave, særligt i fagene dansk, engelsk, matematik og naturfag.

Bygdeeleverne udgør et særligt problem for overgangen mellem folkeskole og videre uddannelse fordi ”Den gode skole” ikke er implementeret fuldt ud i bygdeskolerne. Der er endvidere mange ikke-uddannede lærere i bygdeskolerne, hvilket bl.a. resulterer i at bygdeeleverne har dårlige kundskaber i dansk og engelsk. Byg-

deeleverne flytter til byskoler for at tage de afsluttende prøver og går hyppigt i gang med et uddannelsesforløb, men falder oftere fra.

Ved daværende KIIIN's præsentation ved midtvejsevalueringen i november 2010, forelå der ikke præcis statistik på de elever, der ikke går videre, men det gør der nu jf. afsnit 4.5.

2.1.6. Piareersarfiit

Afdelingschef Isak Kleist og fuldmægtig Anne Vagner fra Departementet for Erhverv- og Arbejdsmarked betoned under deres præsentation om Piareersarfiit, at det er vigtigt at elever i folkeskolen lærer at Piareersarfiit IKKE er et alternativ til folkeskolen, og at eleverne i folkeskolen skal vejledes til direkte videreuddannelse – IKKE til et Piareersarfik-forløb, fordi Piareersarfiit er et opkvalificeringsforløb for voksne.

August 2010 var der ca. 1.300 ansøgere til 715 pladser. Deltagere på Piareersarfiit er uden afsluttet folkeskoleeksamen. Dog er der intet fuldt overblik, men i Nuuk havde i 2010 som eksempel 27 % af de elever der blev optaget på AEU, ikke fuldført deres folkeskoleforløb.

Stadig flere steder bliver der indgået aftaler mellem Piareersarfiit og Arbejdsmarkedskontorerne, særligt omkring unge ledige. De unge ledige (18-25 år) skal henvende sig på Piareersarfiit og ikke på arbejdsmarkedskontoret. Ved at få de unge ledige ind i Piareersarfiit blandt uddannelsessøgende og studerende kan de forhåbentlig motiveres til at søge uddannelse. Departementet melder om, at der stadig er lang vej mange steder – men at der er stor interesse for og opmærksomhed på mulighederne.

2.1.7. Vejlederforeningen

Maj 2010 blev vejlederforeningen for studerende og erhvervslivet dannet (KNIIAP), således at foreningen i fremtiden kan blive høringspart og blive involveret i andre sager, og derved kan udbygge deres netværk til at kunne blive involveret i flere sager som vejledere.

Fra vejledernes side udtrykte formanden for vejlederforeningen overlærer Naya-Sophia Pedersen, at vejlederfunktionen efter deres mening bør professionaliseres. Med dette mener foreningen, at vejlederne først skal have en uddannelse eller være under uddannelse såfremt de kan ansættes som vejledere, og at vejlederfunktionen bør være et heltids eller halvtids arbejde.

I 2006 blev funktionsbeskrivelsen udformet, og denne beskrivelse er stadig gældende. Nogle vejledere har omfattende arbejdsopgaver, der indbefatter opgørelser af elevernes fravær, som er et administrativt arbejde, der optager meget tid. Der er ingen manualer på grønlandsk, og selv vejledere i 5 skoler fra samme by har forskellige arbejdsopgaver.

I folkeskolen er der elever, der ikke får nogen form for vejledning. Elever der har forladt folkeskolen med dårlige karakterer har svært ved at komme videre, og det er også de elever der mest af alt har brug for vejledning. Vejlederne foreslår derfor, at eleverne bør vejledes allerede fra 6. klasse, og at vejledningen bør fortsætte indtil de unge er 20 år gamle.

At være vejleder i en folkeskole er hårdt arbejde, fordi vejledningsfunktionen kobles sammen med direkte konfrontations undervisning. Vejlederne forestiller sig at kunne være med til at støtte det arbejde, der bliver mere og mere omfattende i Piareersarfiit, GU og andre uddannelses steder.

2.1.8. GU

HTX-inspektør Poul V. B. Jensen har interviewet elever fra Sanaartornermik Ilinniarfik, der både har GU, HTX og gymnasial suppleringsuddannelsen.

I forhold til dengang HTX startede havde de 22-24-årige elever. Nu oplever de at eleverne starter som yngre og mere målrettede, motiverede og læringsvante elever, hvor nogle virkelig tager sig sammen i deres skolegang selv om de også optræder umodne.

At eleverne er yngre og mere umodne er problematisk, fordi uddannelse i Grønland kræver af de unge, at de skal rejse hjemmefra til uddannelsesstederne. Der er behov for et pædagogisk setup til at takle så unge elever i deres fritid, og det har skolerne ikke ressourcer til. Det er et problem at 16-årige er langt hjemmefra og bor på et kollegium uden nogen til at tage sig af dem.

Der er mere leg i dag end tidligere år, igen fordi de studerende nu er yngre. Fagligt er de studerende blevet mere indlæringsparate, dygtigere og er generelt gode til IT. Det opleves også at der er mere parathed til at møde dansk og internationale kulturer nu end tidligere år.

Gode råd til folkeskolen fra HTX er, at selv om der er glæde over eleverne nu, så anmodes folkeskolen om ikke at stille sig tilfredse med det. Folkeskolen skal fortsat holde fokus på elevernes faglighed, stærke identitet og opdragelse.

2.2. Midtvejsevalueringens anden dag

Midtvejsevalueringens anden dag var tilegnet evaluering af fagene i folkeskolen med oplæg om læringsmål, evaluering af fagene og endelig et oplæg om en undersøgelse af undervisningen i faget grønlandsk.

2.2.1. Læringsmål

Lederen af udviklingsafdelingen i Inerisaavik, Lone Hindby, holdt oplæg om Læringsmål og indledte med at fortælle, at før 2003 var der vejledende læseplaner i den grønlandske folkeskole. Med den nye forordning blev indført centralt fastsatte læringsmål (obligatoriske) fra 2003, herunder vejledninger som er forslag til undervisning, evaluering og materialer.

Med den nye forordning indførtes således trinformål, fagformål og læringsmål.

Trinformål er de overordnede formål for undervisningen på de 3 trin på folkeskolen – yngstetrinnet, mellemtrinnet og ældstetrinnet. Der er 5 sideordnede kategorier i trinformålene: viden og færdigheder, personlige kompetencer, sociale og samfundsmæssige kompetencer, lærings- og arbejdskompetencer og endelig er der elevens fremtidige uddannelses- og erhvervsvalg.

Fagformålene indikerer formålet med undervisningen for alle fag og fagområder, hvor der er 4 sideordnede kategorier som er viden og færdigheder, den personlige dimension, den sociale dimension og endelig er der den kulturelle og samfundsmæssige dimension.

Læringsmålene har målspecifikationer for de enkelte fag og fagområder for hvert trin samt sideordnede faglige kategorier.

Det blev konkluderet at læringsmålene udtrykker samfundets forventninger til elevernes kunnen. Med udvikling og ændring i samfundet vil målene skulle revideres.

2.2.2. Sprog i forhold til forordningens formål og grundlag

Overlærer Merete Smith-Siverthsen fra Itilleq er studerende på kandidatuddannelsen i ”Sprogdidaktik”, Institut for læring, Ilisimatusarfik.

I sin analyse af overordnede mål for læring i relation til sprog og undervisning har hun analyseret forskellige syn på flersprogethed før og efter 1970'erne. I forhold til sprog og undervisning i et flersproget samfund, har Merete Smith-Siverthsen fundet det interessant at beskæftige sig med måder at tænke sprog på, fordi måden hvorpå man betragter sprog, rent faktisk har konsekvenser for det enkelte individ.

Historisk set har synet på sprog og undervisning været knyttet til en nationalstatslig forestilling om, at mennesket er etsproget med et modersmål og andre sprog er fremmedsprog: Én nation/stat, ét sprog og én kultur. Der ses en sammenhæng mellem sprog, kultur og identitet i denne måde at se sprog og undervisning.

I et etsproget perspektiv er en person flersproget, når denne behersker to eller flere sprog på niveau med en modersmålstalende. Inden for sprogforskningen havde man (frem til 70erne) den opfattelse af sprog simpelthen sad forskellige steder i hjernen – adskilt – og ikke arbejdede sammen.

Inden for sprogvidenskaben er der siden 70erne sket en udvikling i synet på sprog og flersprogethed. Sprogforskningen har konstaterer, at mennesket godt kan have mere end et sprog som sit sprog, og dette har betydet et nyt forskningsfelt som samlet kan betegnes som ”*andetsprogsforskning*”.

En persons andetsprog kan betegnes som *intersprog (mellemprog)*. Intersprog betyder foreløbigt sprog imens det nye sprog læres og intersprog tales kun i lige præcis dén udgave af én person, og er hele tiden i udvikling (indtil det falder sammen med målsproget).

Merete Smith-Siverthsen konkluderer, at det lovmæssige grundlag for skolereformen med sin flersprogede tankegang, er ret unik i et postkolonialt perspektiv, og denne tankegang orienterer sig mod et moderne globalt verdenssamfund.

2.2.3. Grønlandsk, dansk og engelsk

Fagkonsulenterne fra Inerisaavik i fagene grønlandsk, dansk og engelsk evaluerede sprogfagene i forhold til forordningen om folkeskolen og deres placering i undervisningen. Konsulenterne er fagkonsulent i grønlandsk Sørine Lange, fagkonsulent i dansk Birthe Nielsen og fagkonsulent i engelsk Brita Toft Hyldgaard.

Fagkonsulenterne fortæller, at der i forordningen er en kommunikativ tilgang til undervisning i sprog. Undervisningen tilrettelægges, så eleverne er sprogligt aktive og får lejlighed til at bruge deres sprog og derved automatisere deres sproglige viden og ved at undervisningen struktureres, så gruppe- og pararbejde bliver hyppigt tilbagevendende arbejdsformer, opnår den enkelte elev mere sprogbrugstid.

2.2.4. Undersøgelse af undervisningen i faget grønlandsk

Evalueringsmedarbejdere Karen Mathiesen og Ivalu I. Mathiassen fra Evalueringsafdelingen præsenterede en evaluering af faget grønlandsk fra 2009 – 2010 i forhold til Hjemmestyrets forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen. I undersøgelsen deltog 6 skoler – 4 byskoler og 2 bygdeskoler. Der var data fra 7. klasser på mellemtrinnet med selvevalueringer fra skolernes daglige undervisning, planlægning og organisering fra mellemtrinlærere og skoleledere samt data fra klasserumsobservationer og interviews.

Undersøgelsen definerede 2 undervisningsformer, hvor undervisningsform 1 var en central klasseundervisning, lærercentreret og kommunikationen var envejskommunikation. I undervisningsform 2 underviser læreren få elever ad gangen ud fra deres faglige niveau, og læreren er i dialog med eleverne.

Undersøgelsen fandt frem til, at læreren i undervisningsform 1 ikke har en undervisningsplan for lektionen, ikke har klare mål for lektionen, gennemgår ikke stoffet systematisk, eleverne arbejder tilfældigt og ustruktureret, der var ingen dialog i undervisningsform 1, som bestod af envejskommunikation. Undersøgelsen beregnede at 30 % af tiden i undervisningsform 1 bestod af aktiv læring, mens 70 % af tiden blev brugt til andet, som var venten, finde bøger frem, osv. Her har skolen ikke klare pædagogiske målsætninger og rammer.

Læreren fra undervisningsform 2 derimod planlægger undervisningen planmæssigt og systematisk, har klare mål, gennemgår stoffet med klassen og forbereder eleven til at samarbejde i grupper. Derefter samles klassen igen for at se, om målet er opfyldt, og hvordan opgaven er løst, og om værdierne er fulgt op, eleven afslutter med en evaluering – logbog og hele undervisningen er dialogbaseret mellem lærer og elever/grupper. Undersøgelsen viste, at 91 % af tiden i undervisningsform 2 bestod af aktiv læring, mens 9 % blev brugt til andet. Her har skolen klare pædagogiske målsætninger og rammer.

Evalueringen konkluderede, at forordningen ikke har nået den enkelte elev. Elevens inddragelse i planlægningen og fastlæggelsen af mål er ikke opfyldt, løbende evaluering bliver i de fleste klasser ikke brugt som et redskab, og læreren har vanskeligheder ved at planlægge undervisningen ud fra den enkelte elevs behov og forudsætninger, hvis der ikke laves løbende evaluering.

2.2.5. Lokale valg

Fagkonsulent i praktisk/musiske fag fra Inerisaavik Bent Mortensen og lektor ved Ilinniarfissuaq Inge-Lise Lynge præsenterede de lokale valg som de praktiske og musisk/kreative fag. Praktiske og kreative fag er alle vigtige dannelsesfag, der blandt andet giver eleverne en indsigt i grønlandsk og international kultur. Fagene er med til at udvikle elevernes motoriske evner og lægger op til brug af alle sanserne – og derved med til at udvikle eleven til et "helt menneske". Arbejdsmetoder og kunstneriske færdigheder giver eleverne kompetence til selv at tage initiativ og se nye og anderledes muligheder. Også i deres fremtidige virke.

Det er tydeligt, at elever går til prøve i et praktisk-musisk fag, fordi de "brænder" for en disciplin indenfor faget. Generelt sker fremlæggelserne med engagement og glæde og mellem 10-15 elever vælger hvert år at gå til prøve. Elever, som tager en afsluttende prøve i et af de praktisk-musiske fag, klarer sig flot.

Problemstillingerne i fagområdet lokale valg er, at skolerne har vanskeligt ved at få indpasset de 10 (12) obligatoriske fag på skemaet – bl.a. i 10. klasse, så undervisningen inden for de enkelte fag reelt får den faglighed og fylde, som kræves jf. læringsmålene – og som er et krav, hvis eleven ønsker at gå til prøve.

Det er yderst vanskeligt – lokalt - at fastsætte egne læringsmål, som skal have sammenhæng mellem de 3 trin, og som tager hensyn til (æstetiske) læreprocesser – og til progression i viden og færdigheder. I forhold til den gamle forordning ser det ud til, at skolerne nu generelt har formindsket antal anvendte timer for hele fagområdet. Og endelig nævnes det, at skolerne ofte ingen "faglærer" har, som har ansvar for faget m.h.t. materialer, lokaler og udvikling/rådgivning.

2.2.6. Matematik

Fagkonsulenten i matematik fra Inerisaavik Erik Christiansen holdt et oplæg om elevens udbytte af undervisningen i matematik med fokus på afsluttende evaluering. Matematik er et fag med mange timer på alle klas-

setrin. Det er et anvendelsesfag, værktøjsfag. Viden, færdigheder skal gerne give matematiske kompetencer og handlekompetence. Eleverne evalueres i matematik på deres færdigheder igennem færdighedsprøve, deres matematiske færdigheder, kompetencer og mundtlig matematik evalueres igennem problemløsning og i mundtlig matematik

Fagkonsulenten opsummerede sin præsentation med, at der er meget få dygtige elever i matematik. Mange elever opnår ikke et acceptabelt niveau. Det har vist sig ved resultaterne ved afsluttende evaluering, at mange elever ikke forstår de matematiske fagtermer og begreber. Matematik er et værktøjsfag forstået på den måde, at matematik kan bruges til at løse opgaverne i andre fag, for eksempel i naturfag eller statistik i samfundsfag. Når eleverne er dårlige til matematik, får det således afsmittende effekt på det, som de lærer i andre fag.

De dårlige resultater ved afsluttende evalueringer har ført til, at Inerisaavik har besluttet at iværksætte en analyse, hvor det skal undersøges hvilke færdigheder og kompetencer eleverne mangler, og det skal undersøges, hvad det er, der virker i de skoler, hvor resultaterne i afsluttende evalueringer i matematik er gode.

2.2.7. Naturfag

Fagkonsulenten i naturfag fra Inerisaavik Lars Poort holdt et oplæg om naturfag i folkeskolen. Formålet med naturfagene biologi, naturgeografi og fysik/kemi er, at eleverne tilegner sig grundlæggende naturfaglige begreber, arbejdsmetoder og forståelse af naturfaglige sammenhænge samt at eleverne får et grundlag for at anvende naturfaglige begreber og beskrivelsesformer som et naturligt udtryk i kommunikationen med andre mennesker.

Naturfagene er placeret gennem hele folkeskoleforløbet, hvor det i klasserne 1.-7. drejer sig om naturfag, hvor det så i klasserne 8.-10. drejer sig om naturgeografi, biologi og fysik/kemi. Fagene er anvendelsesfag, værktøjsfag, dannelsesfag, hvor der igennem viden og færdigheder opnås naturfaglige kompetencer og handlekompetence.

Resultaterne af de afsluttende prøver viser meget store forskelle mellem byer og regioner. Dette har ført til, at Inerisaavik har igangsat en stor undersøgelse af skoleelever i 2010 om naturfaglig interesse og viden. Undersøgelsen er gennemført som en online undersøgelse af 220 (25 % af alle 8. klasser i Grønland) elever i 8. klasse. Undersøgelsen er sammenlignelig med en international undersøgelse med 38 deltagende lande (15-16 år) tilpasset til grønlandske forhold. I undersøgelsen er belyst enkelte sociologiske faktorer, som sprog, brug af internet samt køn og overvejelser om fremtidig undervisning/kursusvirksomhed.

Foreløbig konklusion eller observerede tendenser viser omkring sprogbrug og internet, at det er tydeligt, at elevers sprogbrug har betydning for deres interesse og viden om naturfagene, at internetadgang i hjemmet har betydning for interesse og viden, at der er forskel i elevernes socioøkonomiske baggrund (ses blandt andet i adgang til internet i hjemmet, + antal af bøger). Forskellen på piger og drenge er, at tendensen er gennemgående som i andre lande, hvor Grønland er på linje med Island, modsat andre nordiske lande.

Data skal dog først færdigbehandles, og endelig rapport forventes færdiggjort i efteråret 2011.

2.2.8. Andre fag

Afdelingsleder Lone Hindby i udviklingsafdelingen samt fagkonsulent i praktisk/musiske fag Bent Mortensen holdt oplæg om projektarbejdsformen i folkeskolen. Alle klassetrin skal arbejde med projektopgave via § 9 i Forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen som siger at: en del af undervisningstiden på alle trin anvendes til tværfaglige, emneorienterede og projektorienterede forløb.

Projektarbejdsformen giver eleven mulighed for at:

- Få medbestemmelse & ansvar
- Få længere og mere sammenhængende arbejdsforløb
- At arbejde på eget niveau (undervisningsdifferentiering)
- Kvalificere sig gennem fordybelse
- Opnå et helhedssyn på tilværelsen
- Udnytte sine kundskaber og færdigheder på en fleksibel måde - og blive nødt til at kunne omstille sig til nye situationer
- Blive udfordret af sammensatte problemstillinger og udfordringer – og således komme ”det virkelige liv” nærmere
- Erfare og opleve, at der er flere svarmuligheder – eller at der måske ikke er nogen entydig løsning på problemstillingerne

Iflg. censorernes indberetning er mange elever engagerede og glade for at præsentere og fremlægge deres produkt, indholdet i fremlæggelserne kan være spændende ”ny viden” - også for lærerne, og ofte er der en god ”stemning” ved fremlæggelserne, hvor eleverne fremlægger selvstændigt med brug af PowerPoint og/eller plancher.

De humanistiske fag er de områder, hvor eleven beskæftiger sig med sociale, psykologiske og samfundsmæssige problemstillinger. Det er fag som samfundsfag, religion og filosofi samt personlig udvikling. Disse fag giver eleverne opdragelse til at blive (bl.a.) samfundsborger: Demokrati, Interkulturel forståelse og identitetsopbygning, der danner ”Hele mennesker”.

Problemstillinger ved de humanistiske fag er, at der er store forskelle mellem de forskellige skoler – og klasser – og eleverne i den enkelte klasse. I skolens almindelige fag-trængsel, kan det være vanskeligt at prioritere tid til at nå læringsmålene. Ved de skriftlige prøver i de humanistiske fag skal eleven bl.a. vise evne til at kunne bruge sin viden i en argumentation og stillingtagen. Det kan være vanskeligt at evaluere elevens faglige kompetencer, uden at det bliver en prøve i elevens *skriftlige* færdigheder! Udtrykker prøven således mere elevens evne til at formulere sig skriftligt (som er en disciplin i faget grønlandsk) end elevens viden og færdigheder i fagene? Og endelig blev det nævnt, at som nye (prøve)-fag skal ny praksis og metoder indarbejdes.

2.3. Midtvejsevalueringens tredje dag

På midtvejsevalueringens tredje dag var der oplæg om Inerisaavik's kurser, om pædagogisk udviklingsarbejde, efter- og videreuddannelsesvirksomhed af folkeskolens lærere med præsentationer af de studerende om deres analyser af netop implementeringen af folkeskoleforordningen. Der var oplæg om skole-hjem samarbejdet og skolebestyrelser, om undervisningsmaterialer, Inerisaavik's udlånsafdeling samt oplæg om læreruddannelsen.

2.3.1. Kurser

Afdelingsleder Lone Hindby fra Inerisaavik holdt oplæg om videre- og efteruddannelse for folkeskolens ansatte, hvor der tilbydes uddannelser (AD, MA, kandidat), udviklingsprojekter (fx EP) samt kurser (under Inerisaavik og Ilinniarfissuaq).

Kursusvirksomheden skal understøtte implementeringen af folkeskoleforordningen ved at informere om lovgivning (prøver, karakterskala, m.v.), introducere nye redskaber (Angusakka, læreplaner, uv-materiale m.v.) samt udvikle lærerne pædagogisk, fagligt og didaktisk.

I forbindelse med folkeskolereformen var der intensivering af kursusudbuddet. Der afholdes ca. 1.000 kurser årligt, hvoraf flere holdes som lokale kurser, der er flere modul-opdelte kurser, der er flere centrale og regionale kurser og endelig er der flere tværfaglige kurser.

Disse havde et bredt udbud, hvor der er skiftende indsatsområder i de forskellige år. I år 2000 var der kurser, der bl.a. havde fokus på skoleudvikling, undervisningens indhold, metoder og organisering, funktionsbestemte kurser, ledelse og teamsamarbejde. Omkring 2005 havde kursusaktiviteterne fokus på tværfaglige kurser, læsning, specialundervisning, bygdeskoleledelse, social-emotionel læring, IT og løbende evaluering, mens kursusvirksomheden omkring 2008 havde fokus på nye afgangsprøver, censorkorps, projektarbejde, sprog og naturfag.

Kursusafdelingen erindrer om, at gennemførelse af forandringer i undervisningen ikke kan løses ved kurser, det kan kun læreren. Kurser kan heller ikke give støtte i en forandringsproces, idet forandringsprocessen skal være løbende og individuel, og endelig kan kurser ikke give kompetencer indenfor et nyt fagområde – det kræver et forløb, hvor man har tid til at gå i dybden og bredden.

I stedet må kursustilbuddene tilpasses til den mangfoldige lærermasse, til behov og muligheder lokalt ved at sikre løbende støtte til lærerne i forandringsprocesserne. Dette kan bl.a. gøres ved at samarbejde med kommunerne, integrere kurser, uddannelser, støtte mv. i længere forløb efter lokale behov og endelig bør lokale resursepersoner bruges og videreudvikles.

2.3.2. Pædagogisk udviklingsarbejde – effektive undervisningsprincipper

Projektleder Kattie Egede Motzfeldt og projektmedarbejder Liili Kleist fra Inerisaavik præsenterede grundlaget for det pædagogiske udviklingsarbejde i folkeskolens formål og grundlag, der har hjemmel i Hjemmestyrets forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, hvor der i § 2 står at:

”Folkeskolens opgave er i samarbejde med hjemmet:

- 1) at medvirke til, at eleven tilegner sig alle nødvendige kundskaber og færdigheder,
- 2) at medvirke til at udvikle elevens anlæg og evner og fremme elevens sundhedsmæssige, sociale og emotionelle udvikling,
- 3) at medvirke til, at eleven kan skabe sig et harmonisk og selvstændigt liv,
- 4) at fremme åndsfrihed og tolerance hos eleven og
- 5) at styrke medansvar og samarbejde mellem eleverne og mellem lærerne og eleven.

Stk. 2: sundt og trygt læringsmiljø

Stk. 3: nyttige kundskaber, arbejdsformer, faglig kompetence

Stk. 4: udvikler selvværd og selvtillid

Stk. 5: udvikle viden om og forståelse af egen samfundsmæssige identitet, kultur og værdier”

Den traditionelle pædagogik er karakteriseret ved lærerstyret undervisning med envejskommunikation mellem lærer/elev, alene aktivitet. Her er elevernes mål ikke synlige, forældresamarbejde minimum, og dette giver mindre ansvarlighed og selvtillid, hvorimod effektive undervisningsprincipper medtænker forordningens mål i undervisningsplaner, med læringsmål, udgangspunkt i elevernes mål og synlige og klare mål for eleven, og der er skole/hjem/elev samarbejde; eksempelvis med Angusakka. Lærerrollen er ændret via interaktion mellem elev/elev og lærer/elev, lærerdialog med få elever, lærende fælles aktivitet, og eleven støttes i at nå sine mål.

Undersøgelsesresultater i Grønland viser, at forældrene viser mere medansvarlighed for barnets skolegang og støtter lærerne.

En lærer udtaler at: ”Jeg er bedre til at reflektere og ved bedre hvad jeg skal lære eleverne”

Forældrenes udtalelser er bl.a.:

- Eleverne mere åbne
- Mere målbevidste
- Mere selvstændige
- Mere selvtillid
- Medansvarlighed i målene
- Lettere ved at samarbejde

2.3.3. Efter- og videreuddannelsesvirksomhed

Studieleder Aviâja Egede Lynge præsenterede Efter- og videreuddannelsesvirksomheden, der tager udgangspunkt i Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, hvor formålet er at forbinde teori og

praksis i uddannelserne for at støtte skolerne pædagogisk i forbindelse med implementeringen af Atuarfitsialak.

Grundlaget for forskningsbaseret strategi er til fortsat forbedring af elevernes læring og folkeskolens undervisning. For bedst muligt at sikre, at alle elever opnår gode kundskaber, færdigheder og holdninger, skal implementeringen tage udgangspunkt i relevant forskning om læring og undervisning

Implementeringen af forordningen om folkeskolen forudsætter, at der arbejdes ud fra et kulturelt og social meningsfuldt og bæredygtigt grundlag, hvor forskningsresultater skal anvendeliggøres og instituttet skal have som målsætning at mindske afstanden mellem forskning og praksis (gennem et samarbejde mellem elever, lærere, ledere og forskere medvirke til kontinuerligt forbedring af elevernes læring og skolens undervisning).

Uddannelserne har den struktur, at de seminarieuddannede lærere først skal gennemføre en Akademisk Diplomuddannelse (AD) og efter at have gennemført en masteruddannelse kan lærerne starte på en kandidatuddannelse og derefter påbegynde en Ph.d.

Uddannelserne gennemføres som internatkurser med 396 timers kursustid pr. skoleår for at lærerne samtidigt kan passe deres arbejde.

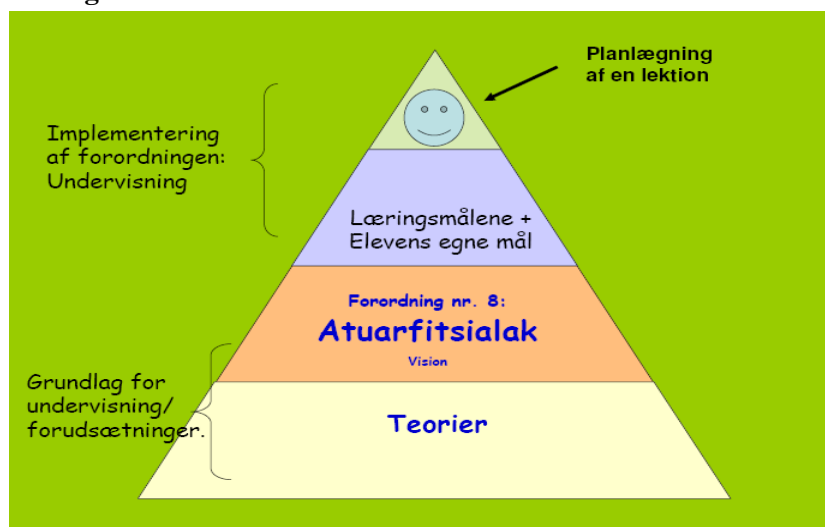
Underviserne er internationalt anerkendte forskere og undervisere samt folk med faglig viden om Grønland.

Der er brug for uddannelserne, fordi det er tydeligt, at mange lærere mangler redskaber til at kunne implementere forordningen. For at kunne støtte skolernes kompetenceudvikling (herunder funktioner med arbejdsopgaver på skolerne) og fordi fagligheden og pædagogikken endnu skal styrkes. Uddannelserne har stor betydning ift. at kunne koble teori og praksis sammen og endelig har uddannelserne stor betydning for at kunne implementere landstingsforordningen om folkeskolen.

2.3.4. AD-studerende

Akademisk Diplomstuderende Kulunnguaq Jeremiassen præsenterede processen af elevens udbytte af en lektion under midtvejsevalueringen som følger:

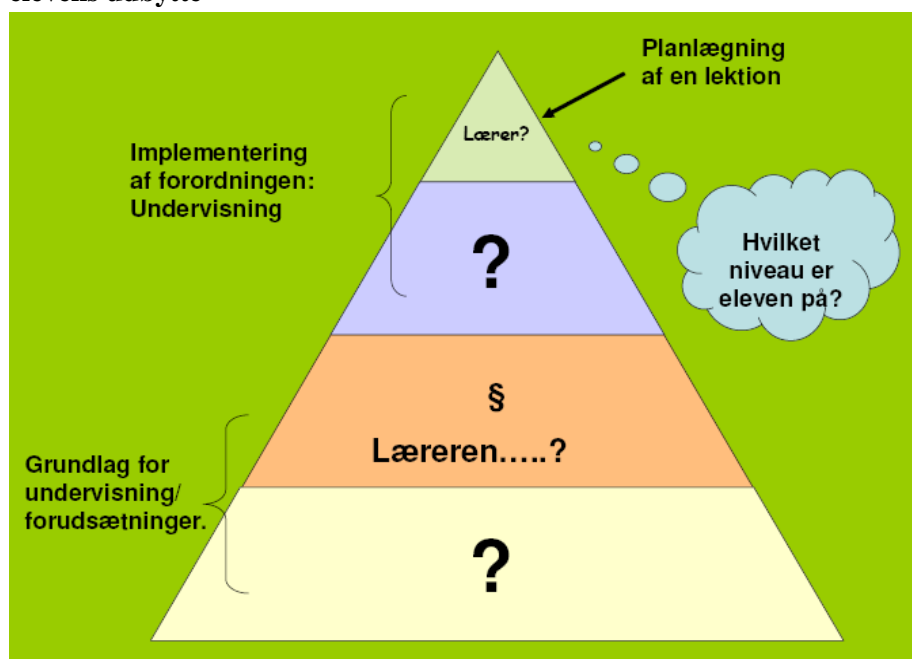
Figur 5: AD-studerende Kulunnguaq Jeremiassens model af processen bag elevens udbytte af undervisningen

Grundlag for undervisning i folkeskolen er forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen, som er baseret på et stort arbejde med folkeskolereformen, som blev igangsat af det daværende Landsstyre i 1998 efter en meget grundig og historisk set enestående politisk forberedelse. Opgaven blev hilst velkommen af alle i samfundet, hvor udarbejdelsen af den nye forordning skete i et tæt samarbejde og med deltagelse af medlemmer af Inatsisartut, kommunerne, forældre, skoleelever, lærere, arbejdere, fangere o.s.v.

Elevens udbytte er ifølge Kulunnguaq Jeremiassen, således et udtryk for resultatet af lærerens planlægning af en lektion, baseret på læringsmålene og elevens egne mål, der igen er baseret på forordningen, der er baseret på den store proces bag folkeskolereformen, det pædagogiske syn og værdierne bag resultatet.

Figur 6: AD-studerende Kulunnguaq Jeremiassens model af hvad der reelt sker med processen bag elevens udbytte

Som præsentationerne og arbejdsgruppernes diskussioner under midtvejsevalueringen viser, er der fortsat meget usikkerhed og uvidenhed om det pædagogiske syn bag læringsmålene og værdierne og hensigten bag formålsparagrafferne i forordningen. Kulunnguaq Jeremiassen har igennem sin opgave under sin Akademiske Diplomuddannelse påvist, at dette får følger for ikke blot lærerens planlægning af timerne, men også for samarbejdet mellem eleverne og mellem lærerne, samarbejdet mellem skole og hjem, tilsynet med folkeskolen i kommunerne og endelig for politikernes forståelse af forordningen om folkeskolen.

2.3.5. Masterstuderende

Masterstuderende Maliina Larsen indledte med at fortælle, at videreuddannelserne er et led i skolereformarbejdet, hvor målet er at udvikle folkeskolen. Skolereformen Atuarfitsialak er et ambitiøst projekt, og hvis det skal lykkes at realisere reformen, er det nødvendigt at uddanne folk til at løfte opgaven.

Maliina Larsen har via sin efteruddannelse erfaret, at det er vigtigt at uddanne folk med specialviden i forskellige områder af reformarbejdet, for at omsætte visionerne til virkeligheden. Hvis en udvikling af uddannelsesområdet skal finde sted, er det nødvendigt at afsætte ressourcer til at uddanne de undervisere, som skal være med til at løfte skolereformarbejdet. Derfor er uddannelse af mestre og kandidater en vigtig og nødvendig del af reformarbejdet.

Uden et højt uddannelses og vidensniveau hos de underviserer som skal løfte opgaven, er det en umulighed at udvikle faglighed og viden. Det de nuværende mestre og kandidater uddanner sig til er, at kunne bidrage med en faglighed i forhold til at udvikle undervisningspraksis i et flersproget og flerkulturelt samfund.

Master studerende har efterhånden gennem studiet arbejdet med diverse problemstillinger i eksamensopgaver og har dermed oparbejdet en del viden om skolereformarbejdet på forskellige planer. Denne viden skulle gerne udvikles og bruges i reformarbejdet fremover.

Maliina Larsen spørger, om Grønland som samfund har råd til unklade at uddanne højtuddannede til at løfte uddannelsesniveauet, eller om vi fortsat skal hente den arbejdskraft udefra eller helt lade være med at højne uddannelsesniveauet og svarer selv som master - og kandidatuddannelsesstuderende, at svaret er indlysende. NEJ, Grønland har IKKE råd til, at unklade at uddanne og bruge de nødvendige ressourcer på at højne uddannelsesniveauet.

2.3.6. Skolehjemssamarbejde og skolebestyrelser

To skolebestyrelsesformænd fra hver sin by, Nunnuna Olsen fra Tasiilaq og Paniaraq Rosing Søltøft fra Nuuk, holdt oplæg om deres virke fra vidt forskellige regioner i Grønland.

Skolebestyrelsernes arbejde er reguleret ved § 40 i Landstingsforordning nr.8 af 21.maj 2002 om folkeskolen, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 12.april 2005 om valg af forældrerepræsentanter i folkeskolen samt Skolebestyrelseshåndbogen, hvor skolebestyrelsernes arbejde fordelt på skoleåret er beskrevet.

Fra Tasiilaq blev præsenteret et indsatsområde i årene 2007/2011 der hed forældresamarbejde. Fokus var at forældrene er for lidt involveret i skolens dagligdag. Visionen hedder at ”Sikre en god og stærk forældreopbakning. Forældrene er med til at sætte dagsordenen til forældremøder og andre arrangementer. Der er sammenhæng mellem skole og fritid.”

Der er igangsat en række handlinger, heriblandt etableret klasseforældreråd for hver klasse bestående af mindst 2 forældre, og klasselæreren er ansvarlig for at forældrerådsmøder gennemføres. Der berettes om flere tegn på succes ved at handle på indsatsområdet, heriblandt, at der er oprettet flere forældreråd, der er flere forældre, der møder op til arrangementer, flere forældre deltager i klassens sociale liv, og flere forældre kommer til skole-hjem-samtalerne.

Fra Nuuk blev der berettet om en turbulent tid som skolebestyrelse, hvor der ved forordningens implementering var meget modstand mod Atuarfitsialak. Når forældrene spurgte om forhold, har skolebestyrelsen ikke haft meget kendskab til lovgivningen, og har ligeledes oplevet, at lærerne heller ikke kunne svare på alle spørgsmål. Mange år efter opleves nu lyset for enden af tunnellen, hvor lærere opleves som nogle, der nu er ved at have lært at bruge deres nye værktøjer og metoder, som de nye muligheder har åbnet op for. Som no-

get, der er oplevet som har en stor betydning for skolebestyrelsernes arbejde, nævnes som de enkelte skoleinspektørers faglige viden og samarbejdsvilje, som er af stor betydning for skolebestyrelsernes oplevelse af at blive hørt og støttet i deres arbejde.

Som et tegn på det gode samarbejde mellem skolebestyrelsen og skolen USK, berettes, at hyppigheden af, at skolen melder om adfærdsvanskelige børn til kommunen er faldet markant. Det skyldes, at skolens medarbejdere nu bruger deres viden virkelig godt i deres arbejde. Det mærkes tydeligt, og skolebestyrelsesformanden bliver stolt af det. Skolen er ikke holdt op med at melde børn til kommunen, men nu samarbejdes der først om at få gennemprøvet muligheder for at hjælpe børnene. Skolebestyrelsesformanden ville ellers gerne fortælle om andre vellykkede tiltag, men tiden var ikke til det. Men hun konkluderede at når man har viljen, lysten til at ville lære fra sig og kan handle derefter, så kan man nå sine mål. Det koster, men gevinsten er så meget større!

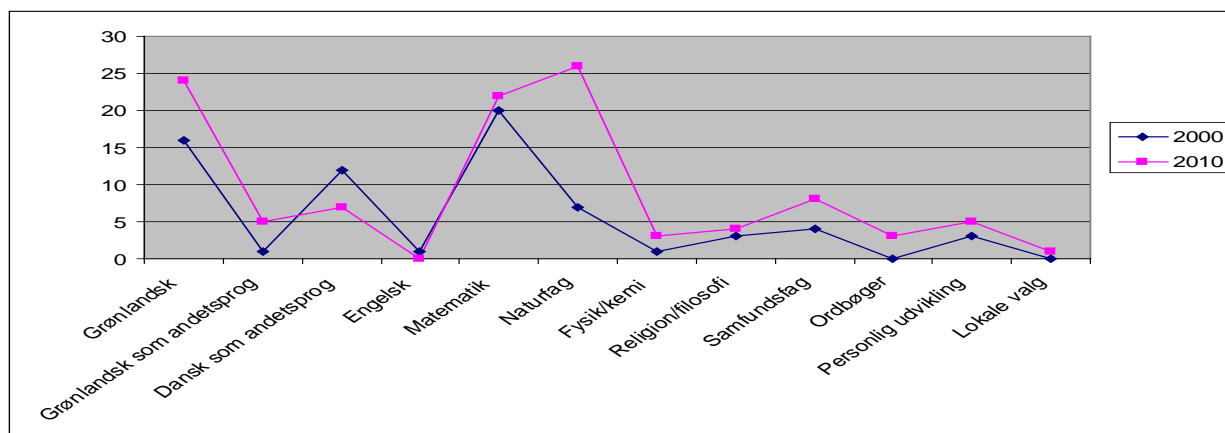
Blandt problematikker vedrørende skolebestyrelsernes virke nævnes bl.a. behovet for kurser for nye skolebestyrelsesmedlemmer, viden om og afprøvning af pædagogik for skolebestyrelsesmedlemmer i by og bygder. Kurserne kunne afholdes via telekonference eller lignende og endelig nævnes behovet for en landsdækkende sammenslutning for skolebestyrelsesmedlemmer.

2.3.7. Undervisningsmaterialer

Forlagschef Abia Abelsen fra Ilinnusiorfik under Inerisaavik præsenterede Ilinnusiorfik's formål som produktion af undervisningsmaterialer i samarbejde med konsulenter, forfattere og redaktører, som underviseren i sit daglige arbejde i folkeskolen kan supplere sine værktøjer med.

Forlagets gennemsnitlige produktion om året er 80 værker, der tæller elektroniske værktøjer (CD-rom, ord-bøger og andre materialer). Nye og egne produktioner forøges og der meldes om stigende antal dobbeltsprogede materialer.

Figur 7: Ilinnusiorfik's årlige produktioner i forskellige fag i 2000 og i 2010

2.3.8. Udlånsafdelingen

Kirsten Olsen, der er afdelingsleder i Inerisaavik's udlånsafdeling præsenterede udlånsafdelingens formål som overordnet at støtte op om den enkelte elevs læring i henhold til folkeskoleforordningen og gældende læringsmål, som primært gøres via lærerne, der bruger udlånsafdelingens serviceydelser.

Derudover er opgaven for udlånsafdelingen at forny og udbygge materialesamlingerne, så de er tilpasset forholdene i folkeskolen, at rådgive og vejlede brugerne, herunder skolebibliotekarerne, at udarbejde supplerende undervisningsforløb, at informere om nyheder på materialeområdet og endelig er der sparring med alle Inerisaavik's afdelinger, herunder den faglige konsulenttjeneste med henblik på at medvirke til at skabe den bedste sammenhæng i udviklingsprocessen i forbindelse med implementeringen af skoleforordningen.

2.3.9. Læreruddannelsen

Rektor på Ilinniarfissuaq Dorthe Korneliussen præsenterede Ilinniarfissuaq's hjemmel, som er Lov om Ilisimatusarfik nr. 19 af 19. november 2007.

Ilinniarfissuaq er et institut under Ilisimatusarfik, universitetet. Institutet for Læring består således af Ilinniarfissuaq og Inerisaavik. Læreruddannelsen er en professionsrettet bacheloruddannelse og består af både centrale og decentrale studerende, der i november 2010 bestod af 211 elever.

På positivlisten nævnes, at antallet af ansøgere stiger, ansøgernes kvalifikationer bliver bedre, og at flere starter på læreruddannelserne.

Som udfordringer nævnes, at Ilinniarfissuaq lider af en mangel på lektorer/adjunkter, hvoraf en stor del går på pension de næste 2-3 år. Der har været en strukturændring de seneste år, hvor øvelsen med at gøre undervisningen forskningsbaseret skal til at defineres. Ilinniarfissuaq har desuden problemer med at dække alle fag på uddannelsen, fordi lærernes ansættelsesbetingelser ikke er optimale.

2.4. Midtvejsevalueringens fjerde dag

På midtvejsevalueringens fjerde og sidste dag var der oplæg om trintest som redskaber for skolelederen, om trin- og holddeling og om skolens ledelse i forhold til bygdeskoler. Der var oplæg om specialundervisning og PPR, om minimumstimetale og om sammenhæng i uddannelsessystemet.

2.4.1. Trintest som redskaber for skolelederen

Skoleinspektør ved Atuarfik Mathias Storch, Jørn Nøttrup holdt et oplæg om trintestresultaterne ud fra arbejdsspørgsmål lydende på, hvorfor trintestresultaterne i fag og i trin er som det fremgår. Hvilke tiltag har skolen taget på baggrund af trintestresultaterne: pædagogisk, afdelingsvis, skole og hjemssamarbejde og med hensyn til andre tiltag. Det sidste spørgsmål var, hvordan skolen kan styrke deres svage områder i fællesskab, lokalt, kommunalt og centralt. Hvilke erfaringer kan skolen og andre skoler drage nytte af fra deres skole.

Skoleinspektøren vurderer at deres skoles trintestresultater viser noget om deres bogligt dygtige elever, om at de har elever med god opbagning fra hjemmet og dygtige lærere med godt undervisningsmiljø, mv.

Skoleinspektøren kan også se på trintestresultaterne, at skolen har elever med indlæringsvanskeligheder. Endvidere ses elever fra hjem, der ikke kan støtte op om boglig indlæring. Resultaterne fra trintestene godtgør ligeledes, at skolen har skiftende lærere, og lærere der ikke lykkes med undervisningen, samt klasse miljøer, der modarbejder indlæring, mv.

Skolen har igangsat tiltag ud fra trintestresultaterne, hvor ledelsen, rådgivningslærer, læsevejleder gennemgår trintest med klasselærer og faglærerne. I trin 1 er der sat særligt fokus på læseindlæring, trindelingen brydes, hvis læsefaglige grunde taler for det. Her bruges holddelingstimer. Der laves aftaler med ressource-lærere i læseindlæring om at give kurser til læsesvage elever i afgrænsede perioder. Der tages læseprøver i forskellige klasser, der gentages over tid. PPR har givet meget brugbare tilbagemeldinger på deres læseprøver, som der så planlægges læsekurser ud fra. Endelig er der i matematik sat fokus på brug af konkrete materialer.

Skoleinspektøren afrunder med at berette om, at der tages udgangspunkt i trintest og læsetest ved skolehjem-samtaler. Der laves i den forbindelse aftaler med henblik på forbedret læsestandpunkt, og så aftales der evt. indstilling til PPR-undersøgelse. Adfærdsmæssige problemer søges løst via skolens AKT-ordning, ”ondt i livet” problemer søges løst via AKT-lærer samt skolens kontaktperson, evt. i samarbejde med socialforvaltningen.

2.4.2. Trin- og holddeling

Skoleinspektør i Gammeqarfik Sara J. Brandt beretter, at lærerne i Gammeqarfik har en fast tilknytning til et trin. Alle lærerne har udfyldt spørgeskema vedr. ønske om tilhørsforhold til hvilke trin. Gammeqarfik har få lærerprincip i klasserne. Der er udarbejdet arbejdsbeskrivelse for afdelingsleder i trinene, hvor arbejdsområder er uddelegeret med udførlige arbejdsbeskrivelser.

2.4.3. Skolens ledelse i forhold til bygdeskoler

Skolechef Hans Peter Broberg fortæller fra Sermersooq Kommune, at ledende skoleinspektør før kommunesammenlægningen var administrativ og pædagogisk leder for by- og bygdeskoler, og at bygdeskolen blev rådgivet fra byskolen. Efter kommunesammenlægning eksisterede begrebet ledende skoleinspektør ikke længere, og derfor slipper de enkelte byskolers inspektører rådgivning af bygderne. Fagchef for skoleområdet er blevet administrativ og pædagogisk leder for bygdeskolerne.

Pga. for ”stor afstand” fra skoleafdelingen i Nuuk til bygderne i Sermersooq Kommune går rådgivningen af de mindre bygder tilbage til de enkelte skoler.

I Sermersooq Kommune er der i alt 17 skoler, hvoraf de 8 er byskoler og 9 er bygdeskoler. I alt er der 3.367 elever, hvoraf 8 % (276) er bygdeskoleelever.

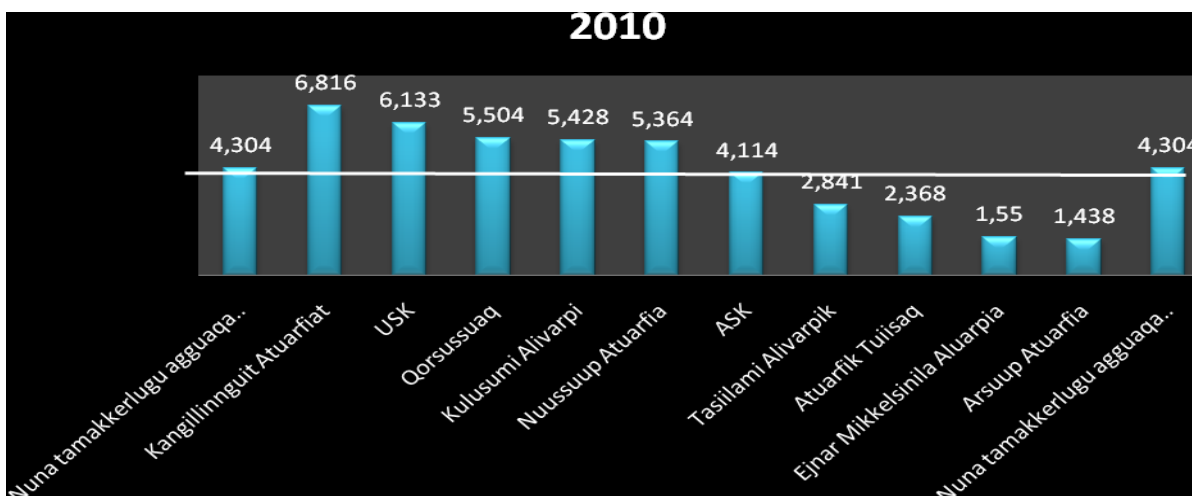
Fra 3 bygdeskoler kommer eleverne til byskolerne fra 9. klasse, og fra 2 bygdeskoler kommer eleverne til byskolerne fra 8. klasse. Bygdeskoleelevernes faglige standpunkt er generelt lavere end byskoleelevernes. Gennemsnitlig 2-3 elever om året kommer tilbage til bygden uden at tage afgangsprøve.

Kommunen har i alt 435 lærere, hvoraf de 355 er uddannede og 80 (18 %) er uuddannede. Fordelingen mellem uddannede og uuddannede lærere i de forskellige byer i kommunen er som følger:

	uddannede	/ uuddannede	i %
Nuuk by	255	11	4 %
Paamiut	23	14	37 %
Tasiilaq	43	18	28 %
Ittoqqortoormiit	8	6	43 %

Elevernes gennemsnitlige standpunkt i Kommuneqarfik Sermersooq ser ud som i figur 8.

Figur 8: Elevernes gennemsnitlige standpunkt i Kommuneqarfik Sermersooq

Der er etableret rejselærerordning fra skoleåret 2010/11 i kommunen, hvor 2 rejselærere ansættes under forvaltningen, og disse skal opholde sig i 3 måneder i den skole, som er udpeget af forvaltningen og skoleleder-teamet. Kommunen har desuden opstartet forsøgsfjernundervisning januar 2010, hvor formålet er at højne både elevens og læreres faglige niveau igennem fjernundervisning.

2.4.4. Specialundervisning og PPR

Ledende psykolog ved PPR i Sisimiut, Marianne L. Olsen, indledte med at fortælle, at formålet med vidtgående specialundervisning og anden vidtgående specialpædagogisk bistand ifølge Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 23. juli 1998 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand er:

- at skabe de bedst mulige betingelser for, at eleven kan deltage i klassens undervisning i de tilfælde, hvor det tjener elevens tarv,
- at fremme elevens udvikling i overensstemmelse med de retningslinjer, der er angivet i landstingsforordningen om folkeskolen og
- at støtte eleven ved overgangen fra skole til samfund og erhvervsliv.

I skolevæsenet arbejdes der med to forskellige typer specialundervisning: almindelig specialundervisning, der betales og styres af kommunerne selv, og vidtgående specialundervisning (kaldet VSP), der *betales* af Selvstyret, men *administreres* af PPR/MISI.

Den almindelige specialundervisning er egentligt udgået som begreb i skolereformen Atuarfitsialak, fordi man mener at kunne differentiere undervisningen tilstrækkeligt ved at danne mindre hold. Mange skoler har dog beholdt den almindelige specialundervisning i en eller anden form, da der fortsat er et behov for den. Den almindelige specialundervisning er en mildere form for specialundervisning end den vidtgående specialundervisning.

PPR/MISI administrerer for Selvstyret en fast pulje penge til den vidtgående specialundervisning. Rammen kan ikke overskrides, og derfor er der bl.a. hvert år børn, der får afslag på at få tildelt VSP.

Hvis PPR/MISI tildeler en elev VSP, kan det ske i 3 forskellige former: specialklasse, holdundervisning eller individuel undervisning.

2.4.5. Minimumstimetal

Projektkoordinator i daværende KIIIN Kunuunnguaq Fleischer og seniorkonsulent i KANUKOKA Simon Lennert beskriver begrebet minimumstimetal som det timetal, som politisk er vurderet til at være minimum for opfyldelsen af forordningens formålsbestemmelse. Det betyder, at kommunerne kan vælge at tilføje yderligere mål og resurser for at tilgodese elevernes behov og forudsætninger.

Begreberne undervisningstid, årsnorm og minimumstimetal er tæt forbundet i forordningens § 6. Derfor giver det ikke mening at se på minimumstimetallene løsrevet af denne kontekst.

Det giver heller ikke mening at se på minimumstimetallene løsrevet af forordningens samlede målsætning og intentioner omkring holddannelse og fleksibel planlægning af skoleåret.

Grundtanken i forordningen er, at al undervisning tilrettelægges ud fra den enkelte elevs behov og forudsætninger for at kunne leve op til læringsmålene, og at give eleven de bedste muligheder for at tage medansvar for egen læring og at arbejde bevidst og aktivt med i planlægningen af egen læring og uddannelse.

Forordningen medfører mulighed for en fleksibel organisering af undervisningen i fagdelte og tværfaglige forløb, hvor eleverne bliver delt i skiftende hold efter behov og interesse for at kunne nå læringsmålene bedst muligt, herunder at motivere lærere og elever til opnå gode resultater såvel fagligt, socialt som personligt. Hensigten med den fleksible planlægning af skoleåret er ud fra den enkelte elev og ud fra læringsmålene at skabe et mere dynamisk læringsmiljø end det traditionelle baseret på "et skema, en klasse, en lærer, et fag og en time".

Skolerne selv skulle have mulighed for i deres planlægning:

- at fastsætte lektionslængderne ud fra pædagogiske principper, og
- at organisere skoleåret fleksibelt i faglige og tværfaglige forløb, samt
- at anvende holddannelse til at skabe et dynamisk læringsmiljø med udgangspunkt i elevernes behov og forudsætninger.

2.4.6. Sammenhæng i uddannelsessystemet

Projektkoordinator ved daværende KIIIN Kunuunnguaq Fleischer introducerede oplægget ved at fortælle, at nogle af målene ved etableringen af Inerisaavik var:

- Udvikling af pædagogiske principper og metoder til gavn for den enkelte lærer og elev
- Støtte de enkelte skoler med deres udviklingsarbejde
- Udvikling og udgivelse af nye pædagogiske materialer
- Anvendt forskning
- Udvikling af læreplaner
- Udarbejdelse af pædagogiske vejledninger for de forskellige fag
- Koordinering, planlægning, gennemførelse og evaluering af efter- og videreuddannelse og kurser for alle lærere og ledere
- Evaluering af folkeskolens virksomhed

Sammenhæng skulle skabes ved samarbejde mellem Ilinniarfissuaq, Inerisaavik, Direktoratet, KANUKOKA og IMAK.

I Naalakkersuisuts vision og fælles mål udtrykkes et ønske om at skabe et samfund, hvor borgerne gennem dialog og fælles aktiviteter gensidigt udvikler og støtter hinanden som individer og folk.

I Naalakkersuisuts livssyn udtrykkes den grønlandske kulturs holistiske og kollektivistiske rødder, som også udtrykkes gennem det nutidige samfunds og ikke mindst de enkelte familiers og menneskers værdier og normer.

Naalakkersuisuts uddannelsespolitiske mål er, at der skal sikres en sammenhængende og koordineret indsats inden for hele uddannelsessystemet fra førskoleområdet, folkeskolen, erhvervsuddannelser, gymnasium og til de videregående uddannelser, således at der sikres mere og bedre synergi mellem alle områder, og således at børn og unge, pædagoger, lærere, forældre og andre resursepersoner i lokalsamfundene understøtter hinanden.

2.5. Aftenarrangementerne

Onsdag aften var der ved aftenarrangementerne uddybning af trintest ved afdelingsleder ved Evalueringsafdelingen Ellen J. Karlsen og professor Peter Allerup, professor i pædagogisk statistik fra Danmarks Pædagogiske Universitet. Onsdag aften fortsatte fagkonsulent i naturfag ved Inerisaavik Lars Poort og adjunkt Ane Fleischer fra Ilinniarfissuaq aftenens foredrag med et oplæg om undersøgelse af børns interesse for og viden om naturfag. Formand for IMAK rundede onsdag aften af med et oplæg om selvevaluering.

Torsdag aften var der dialogmøde om kultur og videnskab ved studieleder Aviâja Egede Lyng, projektleder Kattie Egede Motzfeldt, begge fra Inerisaavik og kontorchef Karl Kristian Olsen fra daværende KIIN. Torsdag aften blev rundet af med et oplæg af Peter Beck på vegne af skatte- og velfærdskommissionen.

Fredag aften var tilegnet gæsterne fra Nunavut.

Kapitel 3: Opsamling på drøftelserne og forslag fra grupperne

Indledningsvis bemærkes, at der ikke var entydige anbefalinger, men derimod en samling af synspunkter og forslag. Organisatorisk foregik det ved, at der var gruppearbejde hver formiddag og hver eftermiddag. Deltagerne blev delt op i 8 grupper, hvor alle på denne måde var med til at evaluere folkeskolen og komme med synspunkter og forslag.

En gruppe bestående af en repræsentant fra hver arbejdsgruppe udarbejdede et sammendrag for de enkelte emner på midtvejsevalueringens sidste dag. Sammendraget fremgår af bilag 3.

3.1. Opsamling og sammendrag vedrørende styrkelse af implementeringen af folkeskoleforordningen

Efter afholdelsen af midtvejsevalueringen blev der arbejdet videre med hele materialet af Inerisaavik. Implementeringen af forslag blev bl.a. vurderet ud fra, hvilke instanser, der har ansvar for implementering af områderne, jf. afsnit 1 i nærværende rapport om folkeskoleforordningen med tilhørende bekendtgørelser.

Som refereret i kapitel 1, implementeres folkeskoleforordningen og tilhørende bekendtgørelser på flere niveauer. Naalakkersuisut har lovgivningsmagten og har igennem Inerisaavik ansvaret for faglig konsulenttjeneste, forskning, dokumentation og evaluering samt ansvaret for at støtte skolernes udvikling af den pædagogiske praksis, således at skolerne kan leve op til lovgivningen på folkeskoleområdet. Dette arbejde omfatter en række kvalitetsudviklingstiltag herunder udarbejdelse af nye eksterne evalueringsværktøjer, vejledningsmateriale, kursus og videreuddannelsestiltag, udgivelse af nye undervisningsmaterialer, afprøvning, tilpasning og videreudvikling af effektive undervisningsprincipper, coaching, rådgivning og vejledning af ledere og lærere, osv. Endelig fører Naalakkersuisut tilsyn med kommunernes forvaltning af folkeskolen.

Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens skolevæsen. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med skolens virksomhed. Det er skolebestyrelsen på den enkelte skole i samarbejde med skolelederen og pædagogisk råd, der skal fastsætte mål og retningslinjer for skolens undervisning og øvrige virksomhed og at føre tilsyn hermed.

3.1.1. Opsamling af forslag vedrørende kurser

Midtvejsevalueringens arbejdsgruppers forslag omfattede: Specialundervisning, grønlandsk inkl. dialekter, effektiv pædagogik, faglige kurser med pædagogik, kreative fag, IT, bibliotekarer, svage elever, fremmedsprog med nyt syn og naturfag.

På skole/kommuneplan:

- Anvende lokale resursepersoner (efteruddannede og andre) med funktionsbeskrivelser og retningslinjer til kurser, vejledning, fælloordning, rejselærerordning mm.

Institut for læring/Inerisaavik:

- Konsulenter skal komme ud og hjælpe ved behov, udrykningstjeneste
- Tidlig udsendelse af kursusplaner

- Ansættelse af flere konsulenter for at kunne dække efterspørgslen. Det drejer sig om konsulenter i både effektiv pædagogik og faglige konsulenter

I samarbejde: kommunerne, Ilinniarfissuaq og Inerisaavik:

- Effektmåling af kurser

3.1.2. Opsamling og forslag vedrørende efter- og videreuddannelser

Forslagene omfattede følgende vedrørende efter- og videreuddannelser:

- Sammenhæng mellem teori og praksis i undervisningssituationen
- Kultur og identitet inddrages i alle fagene
- Skolernes behov for konsulenter fra Inerisaavik ved skolestart skal dækkes
- Oprettelse af bibliotekaruddannelse
- Videreuddannelse i lokale valg
- Nye specialiseringsfag som videreuddannelsesfag
- Inddrag kultur og fremmedsprogsundervisning i uddannelser
- Decentral IT - baseret undervisning
- Sikring af midlerne til kurser samt efter- og videreuddannelse af lærere ved, at disse midler tages ud af Ilisimatusarfiks budget, da disse midler i sin tid blev tilvejebragt som overenskomstresultat for folkeskolelærerne.

Forslaget til Hjemmestyrets forordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen lagde dengang op til vidtgående ændringer af folkeskolens indhold, arbejdsformer og generelle praksis. Arbejdet med Atuarfitsialak havde vist nødvendigheden af, at hele folkeskolen skulle omdefineres fra værende en kopi af et andet system, til en international skole med baggrund i egen kultur og værdier. Det blev erkendt, at dette arbejde med folkeskolen kun kunne lykkes, hvis der samtidig oprettes et videnscenter, hvor egne undervisningsmaterialer og egen pædagogik kunne udvikles og skabe rammer for et miljø, hvor der kan ske en videreudvikling af sproget, kulturen, samfundet og sociale forhold. Og hvis Atuarfitsialak projektet skulle lykkes, skulle personalet på folkeskoleområdet have en kontinuerlig uddannelse og videreuddannelse i et uddannelsesmiljø, hvor der både kan produceres og formidles viden, der er relevant for livet og udviklingen i det grønlandske samfund.

En så gennemgribende reform forudsatte initiativer på 5 tæt forbundne områder:

- faglig konsulenttjeneste,
- udvikling af undervisningsmaterialer,
- kursus samt efter- og videreuddannelses af lærere og ledere i folkeskolen,
- pædagogisk forskning og udviklingsarbejde, samt
- evaluering af folkeskolens virksomhed

De 5 områder er tæt forbundet. Indsamling og analyse af data og evaluering på baggrund heraf er led i det pædagogiske forsknings- og udredningsarbejde og medvirker til at afdække, på hvilke områder, der er behov for en praksisrelateret forskningsindsats og udvikling af læreplaner og undervisningspraksis, og denne virksomhed danner igen udgangspunkt for, hvor der skal sættes ind – i forhold til læreruddannelsen generelt for sikring af en vedholdende opdatering og opkvalificering af uddannelsen, i forhold til lærernes efter- og videre-

reuddannelse og løbende opkvalificering og i produktion af undervisningsmaterialer. Herudover viderefremidling af resultater, rådgivning og vejledning til skolerne gennem de faglige konsulenter.

Baggrunden for opgaveplaceringen centralt var konstateringen af behov for et væsentligt kvalitetsløft i folkeskolens virksomhed. Derfor skete der vidtgående ændringer af folkeskolens indhold, arbejdsformer og generelle praksis – ændringer, der forudsatte en sammenhængende koncentreret, velplanlagt og målrettet udviklingsindsats i forbindelse med implementeringen af reformen efter intentionerne og med en klar ansvarsplacering for løsningen af opgaverne.

Ifølge forslaget til forordningen om folkeskolen af 2002, jf. § 31, stk. 2, skulle virksomheden på de 5 områder forestås af et pædagogisk forsknings-, evaluerings- og uddannelsesinstitut (Inerisaavik). Instituttets opgaver skulle blandt andet være:

- opbygning og løbende drift af et dataregister for det samlede uddannelsessystem
- udvikling af evalueringsmetoder og -redskaber samt dokumentationsformer på alle niveauer i uddannelsessystemet - herunder redskaber til evaluering af elevernes udbytte af undervisning ud fra centralt fastsatte, fælles kriterier, og evalueringsmetoder og dokumentationsformer til brug for den løbende interne evaluering i folkeskolen, jf. forslagets § 18
- gennemførelse af pædagogisk forskning og udredningsarbejde med henblik på iværksættelse af udviklingsinitiativer i folkeskolens undervisning
- læreplansudvikling
- udvikling af undervisningsmidler og IT-baseret undervisning
- kursusvirksomhed for og efter- og videreuddannelse af lærere og ledere

Resultaterne af instituttets virksomhed udgør i øvrigt en del af grundlaget for uddannelsespolitiske beslutninger på såvel det politiske som det administrative niveau.

Inerisaavik's efter- og videreuddannelse af lærerne har resulteret i, at der er uddannet 12 kandidater i almen pædagogik og pædagogisk psykologi, der nu arbejder i skolerne og i skoleforvaltningerne med ledelse og fortsat udvikling af folkeskolen.

Der er uddannet 142 Akademiske Diplomer i pædagogisk psykologi, ledelse, sprog, læsning og almen pædagogik samt 44 mastere.

Det er nødvendigt, at Inerisaavik igangsætter den sidste og meget nødvendige del af implementeringen af forordning om folkeskolen, der blev vedtaget siden 2002. Implementeringen forudsætter, at der arbejdes ud fra et kulturelt og social meningsfuldt og bæredygtigt grundlag. Forskningsresultater skal anvendeliggøres og instituttet skal have som målsætning at mindske afstanden mellem forskning og praksis, gennem et samarbejde mellem elever, lærere, ledere og forskere medvirke til kontinuerligt forbedring af elevernes læring og skolens undervisning.

Med en af midtvejsevalueringens anbefalinger om, at midler til efter- og videreuddannelser medtages i finansloven, skal forsknings-, efter- og videreuddannelsesafdelingen – inklusive igangsættelse af en PhD-uddannelse – under Inerisaavik sikre, at anbefalingerne fra deltagerne ved midtvejsevalueringen fortsat kan udvikles og implementeres i folkeskolen. Det er bl.a. anbefalingerne om sammenhæng mellem teori og praksis i undervisningssituationen, videreuddannelse i lokale valg, nye specialiseringsfag som videreuddannelses-

fag, inddragelse af kultur og fremmedsprogsundervisning i uddannelser samt decentral IT - baseret undervisning, samt at der er overensstemmelse med opgaverne under Inerisaavik anført i forordningen og årlige bevillinger.

Netop midlerne til efter- og videreuddannelse m.v. har igennem de senere år været i fokus i forbindelse med forslag til besparelser eller foreslået flyttet til Ilisimatusarfik's overordnede ramme af Ilisimatusarfik's bestyrelse. Men ved finanslov 2011 har politikerne villet sikre, at bevillingerne er direkte under Inerisaavik, hvorfor der i bemærkningerne er anført, at "Bevillingen til Inerisaavik – efter-/videreuddannelse af lærere blev forhøjet med 8,0 mio. kr. fra 2011 ved 3. behandlingen af FFL2011. Det er Inatsisartut's hensigt, at bevillingen anvendes under Inerisaavik – efter/videreuddannelse af lærere og evt. trykkeriet Pilersuiffik." Dette for at sikre, at folkeskolen fortsat kan udvikles og implementeres med en klar kompetence og i direkte samarbejde med de kommunale myndigheder.

I 2009 startede Inerisaavik planlægningen af et PhD studium i uddannelsesvidenskab med særlig vægt på folkeskolereformen. Der var i udgangspunktet lagt op til at programmet skulle have 3 studerende frem til 2013. Phd-programmet var udarbejdet i samarbejde med Roland Tharpe, som tidligere har været tilknyttet Institutet som professor. Ilisimatusarfik's PhD-udvalg var inddraget i udviklingen af programmet for at sikre, at standarder og regler var opfyldt.

Efterfølgende havde PhD-udvalget en række bemærkninger til programmets udformning, blandt andet med hensyn til aldersgrænser for personer i opkvalificeringsprogrammer. Desuden angav udvalget, at hovedledere ikke måtte være løst tilknyttet, og at aflønningsforhold for PhD-studerende såvel som for vejledere ikke måtte afvige fra normen.

På baggrund af udvalgets bemærkninger og Ilisimatusarfik's ønske om fastansættelse af en professor i pædagogik stoppede samarbejdet med professor Roland Tharp og dermed også det planlagte PhD-program. De sparede midler blev efterfølgende anvendt til forberedelse af andre PhD-projekter ved Ilisimatusarfik. For folkeskoleområdet indebærer det, at man kan forvente at skulle starte helt forfra.

3. 1. 3. Opsamling og forslag vedrørende pædagogisk udviklingsarbejde/principper for effektiv undervisning

Institut for læring:

- Ansættelse af flere konsulenter for at kunne dække efterspørgslen. Det drejer sig om konsulenter i både effektiv pædagogik og faglige konsulenter
- Effektiv pædagogiks metoder anvendes i højere grad end i dag

Skolerne har fortsat store behov for konsulentbistand, netop fordi folkeskolereformen indeholder vidtgående ændringer af folkeskolens indhold, arbejdsformer og generelle praksis i forhold til den forrige forordning om folkeskolen.

Det forudsætter, at midlerne hertil forankres konkret i Inerisaavik, der skal fremstå som videnscenter med forskningsbaseret efter- og videreuddannelse, således at det er Inerisaavik som selvstændig institution med dens funktioner og konsulentstab, der har det direkte ansvar for implementeringen og tilknytning direkte til folkeskolen uden for mange administrative lag. En opsplittning af midler og ændringer på organiseringen vil i en implementeringsfase forflygtige ansvaret.

3. 1. 4. Opsamling og forslag vedrørende skole-hjem samarbejde og skolebestyrelser

Forslagene fra midtvejsevalueringen vedrørende Skole-hjem samarbejde og Skolebestyrelser drejede sig om:

- På landsplan dannes en sammenslutning for forældre (á la Skole og Samfund)
- Bekendtgørelsen skal beskrive, hvordan skole-hjemsamarbejdet kan foregå på en god måde
- Kurser for skolebestyrelsesarbejde – tydeliggørelse af opgaver
- Der oprettes en skolebestyrelseskonference på Attat, hvor skoleledere skal sørge for, at lærerne anvender Attat som et arbejdsredskab til både referater, mødeindkaldelser og vidensdeling og til en kontakt til skolebestyrelser.

3. 1. 5. Opsamling og forslag vedrørende undervisningsmaterialer

Det drejer sig om:

- Alle materialer fra Atorniartarfik skal være tilgængelige elektronisk hvis det er hensigtsmæssigt.
- Optimering af IT i undervisningen.
- Flere lærebøger til undervisning i udvidet grønlandsk grammatik.
- Udvikling af elektroniske bøger og elektronisk materiale til bøger lægges på nettet.
- Grønlandsk bogmesse
- Bedre samarbejde mellem skolebibliotekerne og Atorniartarfik

Forslagene i prioriteret orden:

1. prioritet:
Bedre samarbejde mellem skolebibliotekerne og Atorniartarfik
2. prioritet:
Flere grammatikmaterialer til faget ”Grønlandsk som modersmål”.
3. prioritet:
Optimering af IT i undervisningen.
4. prioritet:
Udvikling af undervisningsmaterialer til specialundervisning

3. 1. 6. Opsamling og forslag vedrørende evaluering og test

Inerisaavik's opgaver

1. Bedre og klarere tilbagemeldinger til aftagere (skolen, lærere, forældre, elever, politikere m.m.) vedrørende trintest
Inerisaavik har igangsat arbejdet. Hertil skal det nævnes, at formuleringerne og terminologi i begge sprog skal sikres.
 - Samtlige pædagogiske medarbejdere diskuterer rammen for rapporterne, og der sættes ansvarlige for udførelse.

- Masterrapport (på forskningsniveau) vedrørende samtlige test og prøver (afsluttende evalueringer, dvs. trintest og afgangsprøver)
 - der udarbejdes opsummeringer og delrapporter afhængigt af målgrupperne
 - eksemplarisk forløb til anvendelse af testresultater (forløb og pædagogiske muligheder)
2. Revidering af tekst og præcisering af læringsmål
 3. Psykologiske og pædagogiske tests (skoleparathed, modenhed før og under).
 - De eksisterende tests og prøver bør samles og gøres overskuelig, f.eks. i form af en plakat.
 - Såfremt nye tests skal udvikles, bør disse udføres af professionelle i samarbejde med Inerisaavik.

Kommunens opgaver

Sammenfatning af flere næsten enslydende forslag:

1. Klare retningslinjer for afvikling og brug af trintest, f.eks.:
 - a. Lærere i det næste trin får informationer om elevernes trintest resultater.
 - b. Efter afholdelse af trintest gennemføres en evaluering med deltagelse af trinleder, lærere og ledelsen: hvilke læringsmål blev indfriet, ikke indfriet? Hen mod sommeren kan der oprettes elevhold efter trintestresultaterne med henblik på forbedringer.
 - c. Trintest som ledelsesværktøj bør fremmes, f.eks. i sammenligning med andre test og til styrkelse af overgang mellem trinnene.
 - d. Der udarbejdes handlingsplan i samarbejde med elever og forældre.

Iliniarfissuaq's opgaver

1. Der bør gennemføres et forløb om hvordan trintest bør benyttes.

3. 1. 7. Opsamling og sammenfatning vedrørende overgange fra folkeskolen

Det foreslås at videre – og efteruddannelsesinstitutioner samarbejder om denne problemstilling delvis i samarbejde med Inerisaavik.

Inerisaavik's opgaver

I samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner.

1. Kursus i vejlederrollen og rådgivning
2. Overgang, brobygning
 - a. Leverer data til et register / rådgivningscenter for unge, således at de unge kan følges gennem uddannelsesforløbene
3. Samarbejder om undervisningsmaterialer tilpasset de unge og uddannelseskravene

Kommunens opgaver

1. Overgang, brobygning
 - a. Register for unge / vejledningscentre
 - b. Vejlederrollen
 - c. Handleplan
2. Bedre praktikpladser; 16-årige har vanskeligt ved at komme på Piareersarfik.

3. Mangel på kollegium – og praktikpladser.

3. 1. 8. Opsamling og forslag vedrørende trin- og holddeling

Deltagerne ved midtvejsevalueringen har ikke forholdt sig til skolelederens brug af trintests, hvilket tyder på manglende forståelse/kendskab hertil.

Holddeling:

Der foreslås fleksibel holddannelse (som der står i forordningen). Nogle af forslagene omfatter spørgsmålet om niveaudeling, Effektiv Pædagogik, anvendelse af trintestsresultater, forskellig fra semester til semester.

De forskellige synspunkter tyder på, at der er delte opfattelser af, hvad holddeling er, hvilke muligheder og formål holddelingen tjener. Blandt andet anføres, at holddeling ikke kan stå alene i forhold til ”svage elever” – her er der behov for yderligere tiltag.

Inerisaavik ser dette som et udtryk for, at der er behov for oplysning om holddeling samt indsamling af erfaringer/muligheder og udbredelse af kendskab hertil, hvorfor Inerisaavik tager initiativ til en undersøgelse omkring holddeling. På baggrund af resultaterne herfra udarbejder Inerisaavik i samarbejde med kommunerne en handleplan for information og oplysninger samt implementering af holddannelse med udgangspunkt i intentionerne med forordningen og bemærkningerne hertil.

3. 1. 9. Opsamling og forslag vedrørende ”svage elever”

Deltagerne ved midtvejsevalueringen diskuterede begrebet ”svage elever”, der dækker over flere forskellige grupper. Det kan dreje sig om fagligt svage elever, adfærdsvanskelige elever og elever med sociale problemer.

Arbejdsgrupperne ved midtvejsevalueringen foreslår mange forskellige tiltag overfor netop denne gruppe af ”svage elever”. Tilsyneladende skelnes der ikke på skolerne tilstrækkeligt mellem forskellige årsager til problemer hos ”de svage elever”. Hermed tages der ikke udgangspunkt i barnets behov og dermed ingen målrettet indsats for at hjælpe disse elever.

Inerisaavik anbefaler en forstærket indsats omkring forståelse af elevers personligheder, behov, baggrund og hvordan disse ting kan tilgodeses i undervisningens indhold og organisering. Inerisaavik anbefaler erfaringsindsamling omkring, hvordan der fra socialvæsnet, sundhedsvæsnet og PPR – området kan støtte den enkelte lærer, samt en debat om vores børnesyn.

3. 1. 10. Opsamling og forslag vedrørende bygdeskoler

Der fremkom mange forslag og udtalelser omkring bygdeskolerne. Tilsyneladende er der behov for et øget og forbedret samarbejde og koordination mellem by – og bygdeskoler med hensyn til elevernes overgang, undervisningen, kurser, ansvarsfordeling (vejledere, rådgivning, rejselærere, forberedelse for nye bygdelærere, tydelig ansvarsfordeling, lærerudveksling mm.). Det er en kommunal opgave at sikre, at der sker et bedre samarbejde og koordinering mellem by – og bygdeskoler under hensyntagen til de lokale forhold og ressourcer.

3. 1. 11. Opsamling vedrørende minimumstimetal og afledte timetal

Deltagerne har mange bud, men en del efterlyser minimumstimetal eller vejledende timetal for fag samt afskaffelse af afledte timetal.

Inerisaavik anbefaler iværksættelse af en undersøgelse af praksis i kommunerne samt en analyse af konsekvenser af evt. ændringer med inddragelse af andre landes erfaringer på området. Først herefter kan Inerisaavik komme med anbefalinger på området.

3. 1. 12. Opsamling og sammenfatning vedrørende sammenhæng i uddannelsessystemet

Deltagerne har mange varierede synspunkter, hvoraf en del koncentrerer sig om, elever der går ud af 10.kl. med for dårlige resultater.

Sammenhæng i uddannelsessystemet er primært IIN's opgave. Inerisaavik kan bidrage med at følge eleverne fra hver afgangsårgang via CPR-data, elevprofiler for svage, mellem og gode elever mm. Dette varetages i samarbejde med KIIN og er allerede igangsat.

3. 1. 13. Opsamling og sammenfatning vedrørende specialundervisning og PPR

En ny bekendtgørelse om specialundervisning og anden socialpædagogisk bistand er på vej i forbindelse med overdragelse af ansvaret af PPR til Kommunerne. I den forbindelse medtages anbefalinger i arbejdet.

3. 1. 14. Forslag vedrørende undervisningens indhold, fag og fagområder

Kommunernes opgaver:

1. Der skal være større fokus på børn med særlige behov – svage og kloge elever
2. Flere kurser til lærerne – herunder team-samarbejde - ”lære” at udnytte hinandens kompetencer.
3. Selvevalueringskurser til lærerne.
4. Social-rådgiver eller skole-social-vejleder ansættes på eller tilknyttes skolen.
5. Kursus for forældrene i skolens fag og områder
6. Etablering af en landsdækkende organisation for ”skole og samfund”
7. Etablering af kurser / uddannelse for timelærere.
8. Etablering af rejselærerordning – bl.a. i naturfag
9. Lærernes kompetencer skal udnyttes på tværs af trin
10. Netværk – formidling af ny viden

Inerisaavik's opgaver

1. Læringsmål skal revideres, så de bliver konkrete og specifikke (klassetrin), således at de er målbare.
Handleplan:

Nedsættelse af en arbejdsgruppe (en fra ledergruppen, 1 fra IIN, konsulenterne, lærerrepræsentanter, resurseperson fra fx DPU/udefra). Arbejdsgruppen udarbejder en projektbeskrivelse. (I projektbeskrivelsen indgår forventet mande-timer og økonomi.)

Inden for hvert fag skal nedsættes et ”ekspert-panel” (konsulent, evaluerings-medarbejdere, medlemmer fra opgavekommission, ”fag-ekspert” på området for læringsmål samt en sekretær m.m.)

Kvalitetssikring:

Forsøgsskole(r) afprøver læringsmålene: (EVA) – f.eks. om læringsmålene er målbare, forståelige og entydige, om der er progression samt om de er realiserbare.

2. Ønske om ”redskaber” til trintest. Hvad ”måler” trintesten – ideer til hvordan man kan arbejde med / støtte elevens svage sider – den løbende evaluering. Hvordan gør man!

Inerisaavik er enig i vigtigheden af, at lærerne får indsigt i, hvordan man ved hjælp af trintest kan støtte op omkring den daglige undervisning – og den løbende evaluering, men forventer, at lærerne som en del af deres uddannelse på Iliniarfissuaq behersker disse færdigheder.

Handleplan:

Evalueringsmedarbejderne i samarbejde med andet pædagogisk personale udarbejder en ”lærervejledning” i forståelse og anvendelse af trintestresultaterne – eksempler og ideer inden for hvert fag. Værktøjskasse!

3. Skolen udarbejder en sprogpolitik for elevernes læring.
Inerisaavik støtter dette forslag, fordi Inerisaavik er forpligtet af forordningen til at benytte grønlandsk og dansk – evt. engelsk. Skolerne er ikke (altid) bevidste om dette ansvar.
4. Større aktivitet i undervisningen
Inerisaavik er helt enig i, at større faglig aktivitet giver bedre læring – inden for alle fag.
5. Lærerne skal tilbydes flere kurser – i bl.a. team-samarbejde, sprog, matematik.
Inerisaavik støtter dette, da vi har erfaring for, at team-samarbejdet ikke fungerer optimalt, og er vigtigt for bedre resultater.
6. Der udarbejdes undervisningsmaterialer til ikke-grønlandsksprogede elever – samt kurser i tilknytning hertil.
Inerisaavik ønsker at prioritere dette synspunkt.
7. Flere materialer i sprogfag.
Dette er allerede igangsat i fagene grønlandsk og dansk.
8. Skolen benytter og udnytter de lokale kompetencer og muligheder i større grad.
9. Etablering af kurser / uddannelse for timelærere.
10. Inddragelse og anvendelse af ny terminologi.
11. Netværk – formidling af ny viden.

Ilinniarfissuaq's opgaver

De lærerstuderende skal gives større:

- indsigt i skoleforhold, forordning, materialer, undervisningsplanlægning
- indsigt i brug af trintest og andre evalueringsmetoder
- indsigt i viden om samfundet
- faglighed – med specialiseringsfag i 2.- og fremmedsprogsundervisning

3. 1. 15. Opsamling og forslag generelt

Ved opsamlingen blev der fra deltagernes side – som tidligere anført – anbefalet, at midlerne til efter – og videreuddannelser medtages i finansloven under Inerisaavik for at sikre, at folkeskolen fortsat kan udvikles og implementeres med en klar kompetence og i direkte samarbejde med folkeskolen, således at der er overensstemmelse med finanslovens bevilling og de hertil knyttede opgaver i medfør af landstingsforordning af 2002, § 31.

Styregruppen for midtvejsevalueringen bestående af repræsentanter fra Ilinniarfissuaq, KANUKOKA, IMAK og Inerisaavik, herunder evalueringsafdelingen, fremkom herudover på baggrund af midtvejsevalueringens opsamling med følgende anbefalinger til Naalakkersuisut efter midtvejsevalueringen:

- Udarbejdelse af forslag til ændring af betegnelsen lokale valg og præcisering af centralt fastsatte læringsmål i fagområdet, herunder idræt og udeliv samt kreative fag.
- Evt. afskaffelse af afledte timetal i bygdeskoler og tilpasning af timetal til bygdeelevers opfyldelse af læringsmål efter en nærmere undersøgelse, jf. 3. 1. 11.
- Præcisering og forenkling af skolebestyrelses arbejdsopgaver ved nytænkning.
- Sikring af midlerne til kurser samt efter – og videreuddannelse af lærere ved, at disse midler tages ud af Ilisimatusarfiks budget og ansvarsområde.

Kapitel 4: Notater udarbejdet efterfølgende i forbindelse med nogle af løsningsforslagene samt analyser

Nogle af forslagene er vurderet mere uddybende, og i den forbindelse er der udarbejdet notater om disse til daværende KIIIN. Notaterne bringes i det følgende.

4. 1. Notat angående oprettelse af 0. klassetrin i Folkeskolen.

Indledningsvis bemærkes, at nuværende 1. klasse tidligere gik under betegnelsen børnehaveklasse. Indholdet i aktiviteterne var tilrettelagt ikke-fagdelt og med fokus på udviklingsfremmende aktiviteter, hvilket skulle medvirke til en god overgang til og fortrolighed med det daglige liv i skolen. Børnehaveklassen var dog ikke obligatorisk.

I forbindelse med Hjemmestyrets indførelse i 1979 forelå en ny forordning om folkeskolen, hvor børnehaveklassen blev obligatorisk. Som en konsekvens heraf betegnede børnehaveklassen 1. klasse og indgik i ”forskolen”, der omfattede 1. til 3. klasse. Undervisningen i hele forskolen skulle gives – stadig med fokus på de udviklingsfremmende aktiviteter m.v.

Både i 1990-forordningen og 1997-forordningen bibeholdtes ”forskolen” – dog nu kun omfattende 1. klassetrin, men fortsat med samme fokus på de udviklingsfremmende aktiviteter.

Med 2002-forordningen fastholdtes fokus på indskoling med opdelingen af det 10-årige undervisningsforløb i tre trin, der hver udgør et sammenhængende pædagogisk og fagligt forløb, som konstituerer sig ved en pædagogisk profil på det enkelte trin indeholdende obligatoriske trinmål, fagmål, læringsmål, lærerplaner m.v.

I forlængelse af folkeskolereformen i 2002 og implementeringen heraf blev der yderligere sat særlig fokus på overgangen mellem daginstitutioner og folkeskolen. Dette er kommet til udtryk i Landstingsforordning nr. 10 af 5. december 2008 om pædagogisk udviklende dagtilbud for børn i førskolealderen. Fra politisk og faglig side ønskede man netop børnehaveområdet struktureret indholdsmæssigt i tilknytning til folkeskoleområdet og hele uddannelsesområdet set under et, så der er sammenhæng fra folkeskolen til de videregående uddannelser. Det drejer sig således ikke længere om at sikre pasningstilbud, men om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen.

For således at forbedre og styrke udviklings- og uddannelsesindsatsen på alle niveauer og sikre sammenhæng mellem førskoleområdet (daginstitutionsområdet), folkeskolen, ungdomsuddannelserne, erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser skete der en omlægning af landsstyrets ressortfordeling, så førskoleområdet – dvs. daginstitutionerne – blev overflyttet fra Socialdirektoratet til Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. En lignende omrokering er sket ude i de enkelte kommuner.

Motivet for eventuel indførelse af en 0. klasse er således på alle måder allerede tilgodeset – såvel i de gældende bestemmelser og den politisk/administrative organisering som i det pædagogiske indhold på området.

Det kunne derfor tænkes, at den gruppe, der er fremkommet med synspunktet om oprettelse af 0. klassetrin, har skelet til de danske forhold i diskussionerne uden at være sig den grønlandske udvikling og indsats på området bevidst. 1. klasse i Grønland svarer netop til 0. klasse i Danmark. Ligeledes er det samlede obligatoriske forløb tidsmæssigt identisk, nemlig et 10-årigt forløb (i Grønland 1. – 10. klasse og i Danmark 0. – 9 klasse) inden man går til prøve.

Økonomiske, pædagogiske og lovgivningsmæssige konsekvenser:

Hvis synspunktet alligevel skulle nyde fremme, vil det få økonomiske, pædagogiske og lovgivningsmæssige (ny sammenhængende regeludarbejdelse og justeringer) konsekvenser.

Lægges de nuværende regler om undervisningspligtens indtræden til grund, indtræder pligten fra et skoleårs begyndelse i det kalenderår, hvor barnet fylder 5 år ved indførelse af 0. klasse. Med andre ord: eleverne er mellem 4½ til 5½ år gamle. Det stiller derfor selvsagt særlige krav til de fysiske rammer, undervisningsmaterialer, kursusaktiviteter for personale m.v.

Da yngstetrinnet (1. – 3. klasse) i dag er et sammenhængende forløb, må der endvidere som minimum ske justeringer i bestemmelserne om formålet for det pågældende trin, fagenes formål, herunder læringsmål, lærerplaner og vejledninger.

Grønlands Statistik oplyser, at der er født 886 børn i 2005, og at de efterfølgende årgange ligger på samme niveau.

Lægges til grund at:

1. antallet af børnefødsler pr. år er på 800
2. minimumstimetal for elever fra 1. til 10. klasse bibeholdes på det nuværende niveau, og
3. arbejdstiden gældende for folkeskolens lærere fastholdes på nuværende niveau.

indebærer det et yderligere antal årsværk på 119 ved oprettelse af 0. klasser.

Antal årsværk er beregnet ud fra elev/lærer-ration 09/10 niveau, der for skoleåret 09/10 lå på 6,67 elever pr. lærer ($800/6,67 = 119$).

0. klasser med så små børn må forventes at veje tungere i personaleforbrug end de øvrige klassetrin.

Når det fastsatte timefordelingstal for den enkelte elev i hele skoleforløbet omfattende 1. – 10. klasse ikke med rimelighed kan fordeles ud på et helt skoleforløb omfattende 0. – 10. klasse, hænger det sammen med, at de gældende minimumstimetal er afstemt i forhold til de gældende læringsmål og undervisningsindhold. I sagens natur kan børn på mellem 4½ og 5½ ikke være omfattet disse mål. Eleverne fra 1. – 10. klasse vil derfor fortsat have brug for det afpassede minimumstimetal. Undervisningen (de udviklingsfremmende aktiviteter) af så små børn må ganske enkelt tage afsæt i denne gruppes alderssvarende forudsætninger.

Personalenormeringen i en daginstitution er minimum 1 pædagog, 1 pædagogisk uddannet og 1 medhjælper for hver børnehavegruppe, der maksimalt kan være 20 børn pr. gruppe. Praktikanter og støttepersoner er ikke medregnet i normeringen. Lægges denne normering til grund vil behovet for årsværk være på 120 ($3 \times 800/20$).

En indførelse af 0. klasse vil således lægge yderligere pres på situationen omkring mangelen på kvalificeret personale i folkeskolen.

Hertil kommer, at der lægges yderligere pres på bestemmelsen om, at der skal tilbydes eleverne pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter i tidsrummet fra kl. 8 til kl. 16. Årsværk til disse foranstaltninger ligger ud over de 120 årsværk.

Endelig har det konsekvenser for indretningen af de fysiske skolemæssige rammer.

Folkeskolen er en kommunal udgift og vederlagsfri for brugerne i modsætning til daginstitutioner. Ved etablering af 0. klasser vil de kommunale driftsomkostninger pr. barn i daginstitutionerne stige, da grundomkostninger ved driften af daginstitutioner er uafhængig af børnetallet. Resultatet vil være større udgifter for kommunen til at drive skolen og mindre indtægter i forbindelse med fald i brugerbetalingen til daginstitutioner – et indtægtstab, som næppe vil kunne opvejes ved en regulering af brugerbetalingen for de resterende børn i daginstitutionerne.

4. 2 Notat vedrørende ændring af trinopdelingen fra tre til to trin

Opdelingen af det 10-årige obligatoriske undervisningsforløb i 3 trin har været en afgørende central del af skolereformen, der sikrer det bedst mulige læringsmiljø med henblik på, at der fremdeles løbende er fokus på elevens læring i forhold til de fastsatte mål, samt at der er en høj grad af overensstemmelse mellem på den ene side elevgruppens social-, kulturel - og intellektuelle udviklingsniveau og interesser og på den anden side de aktiviteter og undervisningsforløb, der finder sted på trinene. Den tager således hensyn til forskellene mellem skolekulturen på de tre niveauer og medvirker til en tydeliggørelse af ansvarsområderne.

Hvert af de 3 trin udgør et sammenhængende pædagogisk og fagligt forløb, som konstituerer sig ved, at det enkelte trin har fået sin alderssvarende pædagogiske profil med klare overgange til det følgende trin, og at der på dette grundlag er udarbejdet formål for undervisningen på det enkelte trin. Disse formål danner det overordnede udgangspunkt for den afsluttende evaluering efter hvert trin, ligesom trinformålene er udgangspunktet for de fastsatte formål med de enkelte fag og fagområder, læringsmål, lærerplaner m.v. Princippet i det faglige indhold her er, at der på de yngste årgange undervises i brede integrerede fagområder, som op gennem skoleforløbet deles op i stadig mere afgrænsede fagområder og fag.

Denne opbygning af læringsmiljøet har haft til formål at sikre eleverne et skoleforløb delt op i overskuelige enheder med en løbende evaluering internt i forhold til de planlagte og gennemførte undervisningsforløb og efter hvert trin en evaluering efter central fastsatte, fælles kriterier ud fra formålet med de enkelte fag og fagområder og læringsmål.

Strukturen danner ligeledes grundlaget for elevens aktive deltagelse i fastsættelse af eget mål for læring og evalueringen og i arbejdet med egne individuelle handlingsplaner som grundlag for det videre skoleforløb og for dialogen mellem eleven, forældrene og skolen.

Eleverne, lærerne og forældrene kan således flere gange i løbet af skoleforløbet få en tilbagemelding og gøre status ikke kun individuelt, men også på skoleplan og på landsplan.

Strukturen er samtidig en garanti for, at man betids kan opfange elevernes mangler m.v., og på et fagligt funderet grundlag gribe ind med de nødvendige korrektioner af undervisningstilrettelæggelsen samt målrette planlægningen af elevens videre undervisnings- og uddannelsesforløb i overensstemmelse med den enkelte elevs resultater og behov.

Det har været et afgørende pædagogisk princip, at eleverne inddrages aktivt i hele processen. Men det kræver, at perioderne er rimelig overskuelige.

Den valgte trinopdelingen har også den funktion at sikre særligt de yngre elever en tryk dagligdag – især på de større skoler, hvilket er en grundlæggende forudsætning for elevernes læring og udvikling.

Strukturen er et resultat af den øgede viden om læring og dens forudsætninger, og har været indgående drøftet i faglige fora og i befolkningen.

Ligeledes tager strukturen særlig hensyn til bygdernes organisering af undervisningen i ikke-årgangsdelte klasser således at der ikke er behov for særlige regler og afvigelser gældende for bygdeskoler. Det matcher også rimeligt i forbindelse med elevernes skoleskift til byerne, der ofte sker efter 7. klasse, dvs. efter 2. trin.

En ændring af denne struktur til kun at omfatte 2 trin kan medføre:

1. et mere uoverskueligt forløb bl.a. på grund af en længere tidshorisont, der kan medføre en højere grad af ansvarsforflygtigelse for undervisningen og dens resultater og med muligheden for, at undervisningen går i "tomgang", og hvor man risikerer at opfange elevernes mangler for sent
2. en fare for, at en længere tidshorisont for eleverne medfører mindre motivation og engagement, og dermed en svækkelse af elevernes aktive deltagelse i undervisningen, herunder arbejdet med bl.a. personlig udvikling og medansvar for egen læring.
3. manglende tryk i hverdagen især for de yngre elever og dermed dårligere forudsætninger for al læring
4. at fokus på elevens læring og planlægningen, gennemførelsen samt evalueringen i forhold til de fastsatte mål svækkes
5. at der i undervisningen og dens tilrettelæggelse fokuseres mere eller måske alene på de centralt fastsatte prøver, der på den måde bliver styrende for undervisningen frem for de fastsatte formål med fagene på de enkelte trin m.v.
6. i forhold til skoleskift fra bygd til by vil en 2-trinsopdeling ikke matche med organiseringen af undervisningen i ikke-årgangsdelte klasser, og eleverne vil ved skoleskift få et afbræk midt inde i et trinforløb.
7. 2-trinsopdelingen komplicerer den fleksible planlægning og teamsamarbejdet (flere involverede), der netop baserer sig på mindre enheder.
8. ved omlægningen skal en række bestemmelser i forordningen ændres – ikke kun bestemmelserne om formålet for de enkelte trin, fagenes formål, lærerplaner og vejledninger.

Det forhold, at der under konferencen som motiv til ændringsforslaget er givet udtryk for, at 3-delingen opleves som 3 adskilte skoler i en skole, kan skyldes en for kraftig fokusering på det enkelte trin i forhold til sammenhæng og progression i hele skoleforløbet. Trinopdelingen i forordningen er udtryk for en pædagogisk profil for trinnet, jf. ovenfor, og ikke en organisatorisk bestemmelse som udgangspunkt – heller ikke for lærerne, hvor der hersker den opfattelse, at de kun bør arbejde på et trin. Afgørende er ikke trinsamarbejdet som udgangspunkt men teamsamarbejdet – dvs. samarbejdet mellem lærerne på den enkelte klasse. Det er

lærernes ansvar gennem teamsamarbejde at sikre helheden for klassen m.v. og en ledelsesopgave at sikre synliggørelsen af skolen som en helhed. Jf. i øvrigt 02 – forordningens bestemmelser herom, særligt §§ 17 og 19.

4.3 Notat angående genindførelse af 11. klassetrin i Folkeskolen

Det står uklart, hvorvidt synspunktet om genindførelse af 11. klassetrin dækker over et obligatorisk forløb eller som et tilbud, men sondringen har eller kan have betydning for de afledte konsekvenser ved en eventuel ændring.

Afkortelse af skoleforløbet med 1 år i forhold til det tidligere 11-årige forløb har sin begrundelse i, at skolestrukturen skulle lægge op til et mere dynamisk læringsmiljø og med en forventning om bedre motivation hos eleverne og forebyggelse af skoletræthed, hvor tendensen med et længere skoleforløb tidligere var, at eleverne "sandede til", blev mere passive og mistede motivationen og koncentrationen, hvilket for en ret stor gruppe af elever direkte kunne aflæses på bl.a. skoleresultaterne og i deres manglende uddannelseskarrere.

Omlægningen til et 10-årigt forløb har selvsagt ikke betydet en reduktion i det faglige indhold – næsten tværtimod, men tilsigter et mere varieret og koncentreret skoleforløb delt op i overskuelige enheder med afsluttende evalueringer efter hvert trin, således at der kan foretages en målrettet planlægning af skole- og læringsforløbet for den enkelte elev.

Endvidere har det koncentrerede skoleforløb gennem sin struktur og organisering lagt større vægt på at forberede eleverne til en kontinuerlig videreuddannelse for netop at støtte op om en positiv uddannelses – og jobkarriere. Denne forberedelse er indbygget i hele skoleforløbet ved elevernes aktive deltagelse i evalueringen af egen indsats og resultater og i arbejdet med egne individuelle handlingsplaner for det videre uddannelsesforløb samt i oplevelsen af og erfaringer med trinskift internt i skoleforløbet, så de er bedre rustet til og motiveret for en kontinuerlig videreuddannelse – også efter folkeskolen.

Det er et formål, at eleverne ser sammenhæng mellem folkeskolens aktiviteter og de efterfølgende uddannelser uden at miste fokus ved en for lang skolegang i folkeskolen.

Produktion af undervisningsmaterialer hænger tæt sammen med lærerplanerne og matcher for en stor dels vedkommende nu et 10-årigt skoleforløb. Der er ligeledes til lærerne i folkeskolen udviklet flere didaktisk/metodiske materialer afpasset til den nuværende struktur og det nuværende indhold.

Et stort efter – og videreuddannelsesprogram har kørt og kører på baggrund af de nuværende pædagogiske rammer

Det 10-årige forløb er endvidere lagt til grund for en række tilpasninger og indholdsreformer inden for særligt ungdomsuddannelserne efter folkeskolen, idet man fra politisk og fagligt hold har villet sikre sammenhæng i hele uddannelsesområdet set under et.

Ud over indholdsreformer er også foretaget store kapacitetsudvidelser med udbygning af erhvervsuddannelser, kollegiefaciliteter, Gu m.v. som følge af, at eleverne nu forlader folkeskolen efter 10 års skolegang.

Hertil kommer etablering af efterskoler i Grønland som et alternativ for elever, der har brug for endnu et år, inden de påbegynder en ungdomsuddannelse – tiltag, der netop imødekommer de behov, der angiveligt begrundes genindførelsen af 11. klasse i folkeskoleregiet.

En ændring tilbage til den tidligere ordning med en skolegang på 11 år kan ikke undgå at få pædagogiske og planmæssige konsekvenser for de områder, der er beskrevet ovenfor.

Ved en eventuel omlægning vil der selvsagt også skulle ske ændringer og tilpasninger i en række eksisterende forordningsbestemmelser – ikke kun i kapitlet om folkeskolens struktur og omfang. En beslutning om i givet fald at indføre en 11 års undervisningspligt kræver ingen ændringer i den danske bemyndigelseslov.

Herudover vil der være nogle økonomiske konsekvenser. Omfanget vil være afhængigt af, hvorvidt den eventuelle ændring skal være obligatorisk eller som et tilbud.

Hvis ændringen gøres obligatorisk, må det forventes, at det eksisterende minimum på 8560 timer fordelt på det 10-årige skoleforløb skal fordeles over et 11-årigt, hvis omlægningen som udgangspunkt ikke ændrer læringsmålene og skal være udgiftsneutral. Timetallet på det enkelte klassetrin vil som følge heraf blive sænket i forhold til timetallet på de enkelte klassetrin i det nuværende 10-årige skoleforløb.

For at sikre en udgiftsneutral omlægning, må der fastsættes overgangsbestemmelser, der regulerer minimumstimetallet ned for den gruppe elever på 2. – 9. klassetrin, der har været omfattet af de hidtidige bestemmelser. I modsat fald vil minimum for timetallet det 1. år være forskelligt – højere jo længere disse elever har været omfattet den gældende ordning. Afvigelsen på minimumstimetallet vil være 8,15 % det første år, 7,31 % det andet år og ned til 0 % efter 10 år.

Fastholdes det nuværende minimumstimetal på 8560 for 1. – 10. klasse, skal der fastsættes yderligere et minimumstimetal for 11. klasse og konsekvenserne heraf vil være følgende:

De kommende årgange til en eventuel 11. klasse ligger på mellem 780 til 972, jf. 1. oktober indberetningen 09/10. Lægges således til grund, at:

1. årgangene de næste 5 år er gennemsnitlig 850 elever
2. minimumstimetallet for elever fra 1. til 10. klasse bibeholdes på det nuværende niveau
3. minimumstimetallet fastsættes til 834 timer og
4. arbejdstiden, som er gældende for folkeskolens lærere, fastholdes på det eksisterende niveau indebærer en obligatorisk ordning et yderligere antal årsværk på 127 ved oprettelse af 11. klasser.

Antal årsværk er beregnet ud fra elev/lærer-ration 09/10 niveau, der for skoleåret 09/10 lå på 6,67 elever pr. lærer ($850/6,67 = 127$).

Man kunne også vælge gennemsnittet af lærerløn timerforbruget eller elev/lærer-ration gennem de sidste 3 år. Det vil dog ikke forrykke resultatet af yderligere årsværk væsentligt.

Skal ændringen ses som et tilbud, skal der alene ske en indpasning af tilbuddet om yderligere 1 års skolegang i de nuværende bestemmelser, der således stort set kan forblive intakt.

Men for lærerløntimeforbruget – og dermed årsværk får det selvsagt indvirkning, idet der ikke med rimelighed kan ske en udtynding, jf. ovenfor, af minimumstimetallet. Det hænger sammen med, at de gældende tal for minimum er afstemt til de gældende læringsmål og undervisningsindholdet, der ligger til grund for kravene til de afsluttende prøver. Eleverne skal selvsagt kunne forlade folkeskolen med fuld afgangsprøve efter 10. klasse med henblik på videreuddannelse. I modsat fald er der ikke tale om et tilbud.

Indførelse af 11. klassestrin som et tilbud vil derfor under alle omstændigheder kræve ekstra tildeling af minimumstimer på 11. klassestrin, og behovet for årsværk vil herefter afhænge af, hvor mange elever efter 10. klasse, der vil gøre brug af tilbuddet. Lægges således til grund, at:

1. årgangene de næste 5 år er gennemsnitlig 850 elever
2. ca. 1/3 af eleverne gør brug af tilbuddet
3. minimumstimetallet for elever fra 1. til 10. klasse bibeholdes på det nuværende niveau (en nødvendighed, hvis der skal være mening med ordningen) og
4. arbejdstiden, som er gældende for folkeskolens lærere, fastholdes på det eksisterende niveau

indebærer en tilbudsordning et yderligere antal årsværk på 42 ved oprettelse af 11. klasser som tilbud.

4. 4 Notat angående reduktion af minimumstimetallet i perioden 1. august 2003 til 31. juli 2008 og problematikken omkring timetallet for de elever, der startede skolegangen i perioden 1. august 1998 til og med 1. august 2002 efter 97-forordningen.

Overgangen i henhold til 02-forordningen:

Grundlaget herfor er anført i 02-forordningens § 49, stk. 3 og skal ses i forhold til det generelle minimumstimetal på de enkelte trin anført i 02-forordningens § 6, stk. 2.

I medfør af bestemmelserne i § 49, stk. 3, reduceres timetallet med 30 timer årligt for alle årgange op til 7. klassestrin. Reduktionen finder sted i skoleårene 03/04 til og med skoleår 07/08 – dvs. en 5-årig overgangsperiode. 8. – 10. klassestrin er ikke omfattet reduktionen.

Bestemmelsen i § 49, stk. 3 indebærer, at ikke kun de elever, der gik i 1. – 6. klasse i skoleåret 03/04 var omfattet bestemmelsen om reduktion, men også de elever, der påbegyndte skolegangen i de efterfølgende skoleår. Bestemmelsen afgrænser således kun den periode, i hvilket reduktionen finder sted nemlig frem til 30. juni 2008.

Bestemmelsen slår fuld igennem for de elever, der i skoleår 03/04 startede i 1. – 3. klasse. Nemlig med 150 timer for hvert klassestrin. De elever, der i skoleåret 03/04 gik i 3. klasse, går i dette skoleår (10/11) i 10. klasse. Det er det første hold af elever, der de næste 3 år har haft samlet en reduktion på 150 timer.

For de elever, der gik ud af 10. kl. i 07/08, 08/09 og 09/10 udgjorde en samlet reduktion i minimumstimetallet henholdsvis 60, 90 og 120.

Af analysen ses, at de sidste elever, der er berørt af overgangsperioden, er de elever, der ved forordningens start var mellem 1. og 2 år gamle. De går i dette skoleår (skoleår 10/11) i 4. klasse. Reduktionen for dem omfatter 30 timer. Disse elever er færdige med 10. klasse i skoleåret 16/17.

02-forordningens minimumstimetal er stort set identisk med minimumstimetallet i medfør af 97-forordningen. I den forbindelse erindres, at det oprindelige forslag om minimumstimetal var 30 timer pr. år på alle klassetrin højere, men det blev reduceret permanent til det nu gældende. Herudover reduceredes yderligere med 30 timer pr. år på 1. – 7. klassetrin i ovenfor anførte overgangsperiode.

Særlige forhold i henhold til 97 – forordningen og overgangen til 02 – forordningen:

Ud over reduktionen af minimumstimetallet i overgangsperioden, som ovenfor anført, henledes opmærksomheden på den elevgruppe, der startede pr. 1. august 1998 til og med 1. august 2002 efter 97-forordningen. Denne elevgruppe er identisk med den elevgruppe, der startede efter 02-forordningen i skoleåret 03/04 og som omfattede den 5-årige overgangsperiode.

Udgangspunktet for 02-forordningen var, at det fastsatte timefordelingstal for den enkelte elev i hele skoleforløbet skulle være det samme, som gældende for de elever, der gik efter 97-forordningen. Det indebærer, at minimumstimetallet på det enkelte klassetrin, der var fordelt op til 12. klassetrin i 97-forordningen, blev fordelt på et 10-årigt forløb i 02-forordningen, hvilket indebærer, at minimumstimetallet på de enkelte klassetrin i 02-forordningen blev forhøjet i forhold til de tilsvarende klassetrin efter 97-forordningen.

Lægges til grund, at kommunerne fulgte minimumstimetallet i perioden, medfører det at den gruppe af elever også i den periode vil have fået færre timer ud over de timer, der blev reduceret for denne elevgruppe i medfør af den 5-årige overgangsordning efter 02 – forordningen.

De sidste elever, der er berørt af dette forhold går i skoleåret 2010/11 i 9. og 10. klasse. Det er bl.a. også den gruppe, hvor den 5-årige overgangsordning slår stærkest igennem med en reduktion af timetallet på 150. Dog til dels modsvaret af en mindre effekt i timetallet i overgangsperioden 98/99 til 02/03 incl., som følge af, at disse 2 klasser kun har gået under 97 – forordningen i henholdsvis 1 og 2 år.

KANUKOKA opgjorde i 2006 den reduktion i undervisningen til et timetal svarende til 430 timer i hele skoleforløbet for den gruppe af elever, der startede i 1. klasse i 98, fortsatte skolegangen i 03/04 efter 02-forordningen som 6. klassetrin og som herefter afsluttede 10. klasse i 07/08. De 430 timer er inkl. de 60 timer, der hidrører fra den 5-årige overgangsperiode i medfør af 02-forordningen. Reduktionen svarer til knap 1 lektion pr. uge (0,8 lektioner) i hele skoleforløbet.

Det skal understreges endnu engang, at disse tal er under den forudsætning, at kommunerne både i 98 og senere kørte med minimumstimetal.

Afsluttende bemærkninger:

Hvorvidt kommunerne fulgte minimumstimetallet eller tog afsæt i cirkulære fra 1997 om vejledende timefordelingsplaner, hvis timetal lå højere end minimumstimetallet i 97-forordningen, er ikke fuldstændigt belyst. Dette cirkulære var stort set identisk med bekendtgørelsen om timefordelingsplaner etc. fra 1994, som alle kommuner dengang skulle følge. KANUKOKA ønskede cirkulærets timetal som ”national minimumsstandard”.

KANUKOKA argumenterede netop herfor og for at bibeholde standarden på det hidtidige niveau, som hidtil var en del af kommunens finansiering ud over bloktilskuddet, der tog afsæt i minimumstimetallet. Ved at indskrive denne standard som en ”national minimumsstandard” i 02-forordningen, kunne man efterfølgende

kræve kompensation i bloktilskuddet, da det selvsagt herefter ville være en væsentlig forøgelse af det minimumstimetal, som var fastsat i 97-forordningen. KANUKOKA kom ikke igennem med dette synspunkt, og minimumstimetallet i 02-forordningen blev – som tidligere nævnt – identisk med 97-forordningens, blot over et 10årigt forløb med deraf følgende forhøjede timetal på de enkelte klassetrin. Kommunerne fik dog fuld kompensation for merudgifterne i overgangsperioden.

Det skal endnu engang understreges, at de her omhandlede reduktioner i timetallet tager udgangspunkt alene i minimumstimetal. For at kunne vurdere virkningen fuld ud, må det undersøges, hvorvidt kommunerne de facto trods den økonomiske overgangskompensation har bevæget sig fra standarden på tidspunktet før 02 – forordningen ned mod minimumstimetallet i hele perioden, særligt hvis det ønskes belyst, om der er sammenhænge mellem ovennævnte forhold og elevpræstationer ved de afsluttende prøver i 07/08, 08/09 og 09/10 samt i de kommende år.

Af ”Analyse af udviklingen i elevtal samt undervisnings – og lærerløntimetallet” anført i analyseafsnittet, fremgår, at de tidligere kommuner – og nu de 4 storkommuner – efter 02-forordningens indførelse har bevæget sig ned til minimumstimetallet på alle årgange. Det konstateres også, at skoler – herunder store byskoler – har ligget under minimumstimetallet og således slet ikke opfylder 02 – forordningens minimumskrav. Analysen viser, at lærerskematimetallene og lærerløntimetallene er steget og dette på bekostning af elevernes timetal, selv om kommunerne i sin tid fik økonomisk kompensation, der skulle sikre elevtimetallet i overgangsperioden. Eller sagt på en anden måde: Der konstateres en stigning i lærerskematime – og lærerløntimeforbruget pr. elev uden at det kommer eleverne til gode i form af flere undervisningstimer – tværtimod.

4. 5 Notat om status af folkeskolen henholdsvis 1999 og 2010

4. 5. 1 Status af folkeskolen i 1999

Forud for vedtagelsen af forordningen om folkeskolen, der blev midtvejsevalueret i november 2010, blev der afholdt flere konferencer. Under en af disse konferencer om Atuarfitsialak, blev der i 1999 præsenteret en status over folkeskolen⁴. I denne status blev det redegjort, at der ingen redskaber var til at vurdere børnenes udbytte af undervisningen igennem skoleforløbet. Det eneste grundlag for en vurdering af elevernes udbytte af undervisningen var rapporterne om resultaterne i folkeskolens afgangsprøver i 11. og 12. klassetrin. Dengang kunne eleverne tage prøver i den almene afgangsprøve, og året efter i den udvidede afgangsprøve. Der var ingen oversigt over hvor mange elever fra folkeskoleårgangene, der endte med at komme op i den almene afgangsprøve, og hvor mange der tog en udvidet afgangsprøve. I fremlagte status nævnes, at “man almindeligvis siger, at delingen er 60/40.” Det vil sige, at ca. 60 % af eleverne var på den almene linje, og 40 % af eleverne var på den udvidede linje.

Dette var ikke til at dokumentere, fordi der ifølge samme status var 667 børn i 11. klasse i prøveperioden, pr. 1.6.1998 i henhold til skolernes indberetninger. Dette tal var 5-6 % færre elever i 11. klasse sammenlignet med året før. Det nøjagtige antal børn der “forsvinder” under skoleforløbet op mod 11. klasse, var der ingen dokumentation for, men i samme status gættes der forsigtigt med, at man uden at overdrive, vurderer, at ca.

⁴ Kaali Olsen, konsulent KIIP/Inerisaavik: “Status over folkeskolen”. Præsentation ved konferencen om Atuarfitsialak, 1999.

15 % af eleverne “forsvinder” op mod 11. klasse dengang. Derudover nævnes, at ca. halvdelen af eleverne i den almene linje dengang fik et 5-tal eller mindre i mindst et fag, eller også gik de ikke op til prøve.

I samme status blev der refereret fra en undersøgelse fra 1997 blandt 11-17-årige om deres syn på psykisk og fysisk sundhed⁵ med en del tal. Noget som er værd at notere her er, at halvdelen af børnene i 1997 vurderede, at deres skolegang ikke havde forældrenes interesse.

4. 5. 2 Status af folkeskolen ved skoleåret 2009/10

Forordningen om folkeskolen fra 2002 gav grundlag for udvikling af redskaber til at vurdere børnenes udbytte af undervisningen igennem hele skoleforløbet. Dette foregår både igennem Angusakka og igennem trintests. Der er nu en database der giver overblik over hver enkelt elevs resultater i trintests og afgangsprøver og i det videre forløb efter folkeskolens afgangsprøver.

Folkeskolerne udstedte 845 prøvebeviser i 2010. Der har været en støt stigende tendens i udstedelsen af prøvebeviser siden 2000. For nærmere at belyse omfanget af elever der ikke tog prøve i 2010, har Inerisaavik bedt folkeskolerne om at foretage en specialindberetning. Resultaterne af disse er opsummeret i tabel 12. Der var indskrevet 930 elever i 10. klasse per 1. oktober 2009, hvoraf 52 var specialklasseelever. I løbet af skoleåret 2009/2010 blev 31 elever af forskellige årsager udmeldt. Der var blandt andet tale om elever der overgik til beskæftigelse. Sociale forhold spillede også en rolle for visse af de udmeldte elever, der blev henvist til lokal Piareersarfik. Af de 31, der blev udmeldt har de 12 af dem taget folkeskolens afgangsprøve andet steds. Dette betyder dog samtidig, at der er 19 af de udmeldte elever, der ikke har taget prøven. Tilbage er der 2 elever, som der ikke umiddelbart kan redegøres for⁶.

Hvis specialklasseeleverne ikke tælles med, er der derfor 31 elever (=12 +19), der har forladt folkeskolen uden at tage folkeskolens afgangsprøve, hvilket svarer til ca. 3,5 procent af årgangen. Det skal dog samtidig bemærkes, at specialklasseeleverne er fritaget for at aflægge folkeskolens afgangsprøve, men hvis de også tælles med er der 83 elever (= 12+19+52), der ikke har aflagt prøve, hvilket svarer til knap 9 procent af årgangen.

Tabel 12. Elevantal og udstedte prøvebeviser for skoleåret 2009/2010

1. Indskrevne elever 1. oktober 2009	2. Specialklasse- elever	3. Udmeldte elever	4. Udstedte prøvebe- viser	5. Forskel (=1-2-3-4)
930	52	31	845	2

Kilde: Specialindberetning fra folkeskolerne.

⁵ Michael Pedersen, læge: “Sundhedsadfærd blandt grønlandske skolebørn”, 1997, DIKE.

⁶ Det skal bemærkes, at de anførte tal er baseret på manuelle indberetninger fra folkeskolerne og de er således behæftet med en vis statistisk usikkerhed. De 2 elever der ikke kan redegøres for, kan således dække over statistiske fejl og tilfældigheder.

Som en yderligere kontrol på tallene har Inerisaavik i samarbejde med Grønlands Statistik sammenholdt tilgængelige data fra personregistret vedr. fødselsårgangen fra 1994, med de elevtal som folkeskolerne hvert år indberetter. Resultaterne er opsummeret i tabel 13.

Årgangen fra 1994 bestod af 1.137 personer. Frem til starten af 1. klasse var antallet reduceret til 1.041, primært som følge af nettoudvandring ud af Grønland. Tabellen viser herefter en meget fin overensstemmelse mellem befolkningsstatistikken og elevindberetningerne⁷. Det betyder, at de anførte skøn på antal elever der ikke aflægger prøve på mellem 3,5 % og 9 % kan anses som retvisende.

Tabel 13. Folketal og elevtal for årgang 1994

Årstal	Alder	Befolknings- Statistik (1. januar)	Elevtal (1. oktober)	Klassetrin
1994	0	1.137		
1995	1	1.102		
1996	2	1.090		
1997	3	1.071		
1998	4	1.060		
1999	5	1.046		
2000	6	1.041	1.058	1. klasse
2001	7	1.039	1.040	2. klasse
2002	8	1.030	1.025	3. klasse
2003	9	1.028	1.004	4. klasse
2004	10	1.019	1.028	5. klasse
2005	11	1.017	1.006	6. klasse
2006	12	1.011	1.007	7. klasse
2007	13	996	986	8. klasse
2008	14	990	ingen data	9. klasse
2009	15	966	975	10. klasse
2010	16	816		

Kilde: Grønlands Statistik og Inerisaavik

Tabel 12 og 13 vil fremover blive en fast del af Inerisaavik's samlede statistik på folkeskoleområdet. Det bliver således muligt at følge udviklingen i antallet af elever der ikke går til prøve og dermed reagere, hvis tallet udvikler sig i negativ retning. De bagvedliggende tal er fordelt på kommuner, så mere detaljerede analyser vil være mulige. Fremadrettet vil der også blive fulgt op på de elever, der tilsyneladende helt dropper ud af folkeskolen.

Der findes ikke formaliserede internationale statistikker vedrørende elever der forlader folkeskolen uden prøve. En undersøgelse foretaget af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (bragt i Ugebrevet Mandag Morgen i

⁷ Der kan ikke forventes fuldstændig korrespondance mellem de to dataserier; Data i personregistret er opgjort per 1. januar, mens elevtallene er opgjort per 1. oktober. Der må derfor forventes forskelle, om end små, som følge af fx flytninger i perioden mellem 1. oktober og 1. januar det efterfølgende år.

2006) viser, at 8,4 % af alle elever der forlod 9. klasse i den danske folkeskole ikke havde taget prøverne. De 8,4 % fordelte sig således:

- 4,6 % droppede helt ud af uddannelsessystemet
- 1,2 % fortsatte i 10. klasse, selv om de ikke havde en 9.klasses prøve
- 2,6 % begyndte på en erhvervsuddannelse uden at have gennemført folkeskolens afgangsprøve

En stor del af de unge der ikke tog folkeskolens afgangsprøve havde indvandrerbaggrund og/eller dårlig social baggrund.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at af dette års afgangselever fra folkeskolen, har 276 valgt at fortsætte på en efterskole i Danmark, mens 80 starter et efterskoleophold her i landet. Ligeledes tager 80 afgangselever et studieophold i udlandet. Ca. 90 starter direkte på en ungdomsuddannelse, enten på en gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig grunduddannelse. De resterende godt 400 afgangselever formodes at finde fx beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Tallene er opsummeret i tabel 14.

Tabel 14. Folkeskolens afgangselever 2010

Efterskole i Danmark	276
Efterskole i Grønland	80
Ophold i udlandet	80
Ungdomsuddannelser	90
Beskæftigelse mv.	404
I alt	930

Kilde: Sprogcentret i Sisimiut og Uddannelsesstøtteregetret.

4. 6 Analyse af udviklingen i elevtal samt undervisnings- og lærerløntimetallet

Inerisaavik foretog i oktober 2010 en analyse i udviklingen af elevtallet i folkeskolen og tilsvarende udviklingen i undervisnings – og lærerløntimetallet set bl.a. i relation til udfasningen af 11. og 12. klassetrin.

Hensigten med undersøgelsen var primært at få fastslået, hvorvidt den generelle nedgang i elevtallet på baggrund af den demografiske udvikling samt udfasningen af 11. og 12. klassetrin burde afspejle sig i et fald i kommunernes driftsomkostninger, dvs. have medført en forholdsmæssig nedgang i ressourceforbruget (løntimer) som forventet fra flere sider. Herudover at få vurderet og evt. korrigeret de tal, der var anført i en række udkast til rapporter - bl.a. velfærdskommissionens rapportudkast.

Undersøgelsen kunne samtidig anvendes til overvejelser om faktorer, der har indflydelse på elevernes standpunkter vel vidende, at det ikke nødvendigvis er flere timer, der sikre kvaliteten, men i lige så høj grad en række andre faktorer, herunder kvaliteten og gennemførelsen af undervisningen, der er afgørende.

Perioden, som lægges til grund for undersøgelsen, strækker sig fra skoleår 99/00 til 09/10 (inkl.) med 1. oktober indberetningerne som grundlag.

Skoleår 99/00 er valgt som udgangspunkt, fordi en stor del af forarbejdet til 02-forordningen og de tilhørende konsekvensberegninger og skøn over det forventede ressourceforbrug m.v. i stor udstrækning tog afsæt i dette skoleår.

Undersøgelsesperioden er endvidere grupperet i perioden 99/00 – 03/04 med gældende arbejdstidsaftale på basis af en ugenorm og i perioden 04/05 – 09/10 med arbejdstidsaftale, der baserer sig på en årsnorm.

Herudover er der rettet fokus særligt for skoleår 03/04, hvor 02-forordningen trådte i kraft, og efter 07/08, hvor udfasningen af 11. og 12. klassetrin var en realitet.

Skolernes 1. oktober indberetninger er som bekendt det statistiske materiale, der foreligger som grundlag for analyser inden for folkeskoleområdet, og som selvsagt en række andre instanser – herunder Grønlands Statistik, Skatte- og Velfærdskommissionen, Det Økonomiske råd m.v. – gør brug af ved udarbejdelse af deres materiale, rapporter m.v. om bl.a. folkeskolen. Inerisaavik er i den forbindelse opmærksom på, at disse indberetninger samt sammenfatningen heraf i publikationen ”Folkeskolen i Grønland” kan være behæftet med fejl. En del af disse fejl er imidlertid blevet opfanget og rettet i forbindelse med analysearbejdet, og rettelser er endvidere blevet opdateret i Inerisaavik’s elektroniske arbejdsudgaver.

Konklusionen på undersøgelsen er, at der ikke er sket forholdsmæssige besparelser på ressourcer (lærerskematimer og lærerløntimer) som følge af nedgangen i antallet af elever, men at de – i takt med elevnedgangen – potentielt frigjorte ressourcer er brugt til en række tiltag inden for særligt organiseringen af undervisningen, hvilket kan ses i en stigning i lærerskematimer – og lærerløntimer pr. elev uden at elevernes skematimetotal er øget – tværtimod.

Om disse standardforbedringer i tildeling af flere lærerskema – og løntimer har været et bevidst valg eller blot er udtryk for en glidende udvikling – evt. manglende styring i anvendelsen af arbejdstidsaftalen, er et åbent spørgsmål.

Hvorvidt disse standardforbedringer er eller bliver omsat til et kvalitativt løft af undervisningsresultaterne, er det endnu for tidligt at udtale sig om, men undersøgelserne herom indgår selvsagt i de kommende års evalueringer.

For en ordens skyld bør nævnes, at udfasningen af 11. – 12. klasser som udgangspunkt ikke kunne forventes at have haft indvirkning, hvad angår forbruget af elevskematimer allerede af den grund, at den enkelte elevs minimumstimetal i hele det 10-årige skoleforløb stort set er identisk med det minimumstimetal, der gjaldt i det 12-årige forløb. Det skal i den forbindelse erindres, at udgangspunktet for 02-forordningen jo netop var, udgiftsneutralitet, hvad angår elevernes timetal. Omlægningen indebar blot, at minimumstimetallet på de enkelte klassetrin blev forhøjet i forhold til timetallet på de tilsvarende klassetrin efter 97-forordningen. Man havde ligeledes en forventning om, at kommunerne fortsat ville ligge over minimumstimetallet som hidtil.

Fakta perioden 99/00 til 09/10 inkl.:

Elevtallet faldet med 21,5 % - heraf 14,4 % efter udfasningen af 11. – 12. klasserne (sidste skoleår med 11. – 12. klasser var 07/08). I 09/10 er der i alt 8797 elever.

Lærerskematimetallet pr. elev er steget med 10,5 % (14,2 % inkl. specialundervisningen).

Lærertiløntimetallet pr. elev steget med 37,1 %.

Undervisningsprocenten – dvs. antallet af undervisningstimer, som lærerne anvender i samvær med eleverne – er på 27,9 %. Dvs. 578 undervisningstimer pr. lærer i skoleåret 09/10.

Elev/lærer-ratioen: falder med 9,6 % og er på 11,85 elever pr. lærer. Inkl. specialundervisningen er faldet på 12,5 % og er på 9,34 elever pr. lærer. I forhold til lærertiløntimerne (dvs. alt inkl.) er der sket et fald på 27,1 % svarende til nu 6,67 elever pr. lærer.

Specifikt for perioden 03/04 til 09/10 inkl.:

Elevtallet er faldet med 22 %.

Lærerskematimeforbruget pr. elev er steget med 11,4 % (15,5 % inkl. specialundervisningen).

Lærertiløntimetallet pr. elev er steget med 18,7 %, idet bemærkes at 13 % af stigningen sker efter 07/08, dvs. efter udfasningen af 11. – 12. klasser.

Elev/lærer-ratioen: falder med 9,6 % og er på 11,85 elever pr. lærer. Inkl. specialundervisningen er faldet på 12,5 % og er på 9,34 elever pr. lærer. I forhold til lærertiløntimerne er der sket et fald på 15,8 % (11,5 % efter udfasningen af 11. – 12. klasserne) svarende til, at der nu er 6,67 elever pr. lærer.

4.7 Om specialundervisningen – herunder udviklingen de senere år

Analysen har tillige vist, at specialundervisningen både pædagogisk og økonomisk synes at være uafklaret i forhold til 02-forordningens bestemmelser og intentioner og derfor kræver en særlig opmærksomhed.

I henhold til § 14 i 02-forordningen har kommunalbestyrelsen ansvaret for specialundervisningen og anden specialpædagogiske bistand. Landsstyret fastsætter de nærmere regler herfor. I henhold til § 38 fastlægger kommunalbestyrelsen mål og rammer og fører tilsyn, også for specialundervisningen, jf. § 38, stk. 2, punkt. 4. Som udgangspunkt påhviler det kommunen at sørge for alle udgifter til skolevæsnet, jf. § 47, stk. 1.

I § 48 er der dog fastsat en overgangsbestemmelse, der tilsiger, at ansvaret for det samlede specialundervisningsområde henlægges til kommunen, når de pædagogiske, organisatoriske og økonomiske forudsætninger er til stede, dog tidligst 1. januar 2004.

Imidlertid er der ikke p.t. sket en afhandling af de økonomiske forhold (den vidtgående specialundervisning) med kommunerne, ligesom der ikke er taget stilling til det pædagogiske indhold og fastlagt indholdet i de udfyldende bestemmelser i form af bekendtgørelser på hele specialundervisningsområdet, jf. § 14, stk. 3, § 20, stk. 4 og 5, § 48, stk. 3 i medfør af 02-forordningen.

Derfor er der nu taget skridt til en afklaring. Blandt andet ved et 3-dages møde, hvor samtlige PPR og deres medarbejdere deltog sammen med repræsentanter fra IIN og Inerisaavik.

Specialundervisningen specifikt for perioden 03/04 til 09/10 inkl.:

Det samlede elevtal er som tidligere anført faldet med 22 %.

I samme tidsrum er elevtallet til specialundervisningen – både den almindelige og den vidtgående – steget med 69,5 %.

Andelen af elever i specialundervisningen (såvel den almindelige som vidtgående) udgør i skoleåret 09/10 1776 elever svarende til 1/5 af det samlede elevtal i folkeskolen. I 03/04 udgjorde andelen af elever til specialundervisningen 8,4 %. I perioden ses således en stigning i andelen på 140 %. Andelen af elever i den vidtgående specialundervisning udgør 484 elever svarende til 5,5 % af samtlige elever. I 03/04 var andelen 4,3 %. Stigningen i periode er 29 %.

I 09/10 udgør den samlede specialundervisning 21 % af al undervisning i folkeskolen, hvilket er en stigning på 15,7 % i perioden. Den almindelige specialundervisning udgør isoleret set en stigning på 6,5 %. Den vidtgående specialundervisning tilsvarende med stigning på 19,4 %.

Timetallet pr. elev for den almindelige specialundervisning er steget med 23 %. For den vidtgående med hele 37,8 %.

Med i billedet hører, at 37,8 % af den samlede specialundervisning varetages af forskolelærere og ikke-uddannede timelærere, der udgør 35 % af den samlede gruppe af specialundervisere. Kun 5,3 % af samtlige specialundervisningstimer læses af kvalificerede undervisere med særlig supplerende uddannelse inden for området. Denne gruppe af kvalificerede undervisere udgør 4,7 % af undervisere i specialundervisningen. De resterende 56,8 % af specialundervisningstimerne læses af lærere uden supplerende specialpædagogisk uddannelse.

Ses der specifikt på den vidtgående specialundervisning ser tallene således ud:

42,5 % af den vidtgående specialundervisning varetages af forskolelærere og ikke-uddannede timelærere. Disse lærere udgør 39,4 % af lærerne, der varetager specialundervisningen. Kun 5,4 % af timerne læses af lærere, der er kvalificerede til at varetage specialundervisningen. De resterende 52,1 % af specialundervisningstimerne læses af uddannede lærere uden supplerende specialpædagogisk uddannelse.

Endelig ses, at ikke-uddannede timelærere har et gennemsnitligt antal lærerskematimer i den vidtgående specialundervisning på 490 timer årligt, hvilket er en stigning på 30,9 % i perioden 03/04 til 09/10. Ikke-uddannede timelærere udgør i 09/10 26,3 % af underviserne og dækker 27,3 % af den samlede vidtgående specialundervisning.

4. 8 Skoleprofiler

På grundlag af den samlede analyse er der udarbejdet ”skoleprofiler” for alle folkeskoler i Grønland skoleår 2009/10 indeholdende en række nøgletal og med supplerende kommentarer. Samtidig belyses, hvorvidt elever på de enkelte klassetrin opfylder 02-forordningens krav om undervisningstid.

Her er det påfaldende, at elevernes undervisningstid (elevskematimer) stort set på alle skoler gennem de senere år ses at være reduceret til minimumstimetallet i henhold til 02-forordningen til trods for stigningen i lærerskematimer og lærerløntimer pr. elev., jf. ovenfor. En del skoler, herunder også byskoler ligger endda under minimumstimetallet. Denne reduktion ligger i et niveau mellem 5 % - 10 % afhængig af klassetrin, og tidspunktet for hvornår de omfattes af 02-forordningens bestemmelser.

Formålet med disse nøgletal har været at få belyst udnyttelsesgraden af lærerressourcer samt skolestrukturen på den enkelte skole som et redskab for overblik og evt. justeringer ved planlægningen af kommende skoleår og som ligeledes har ligget som baggrundsmateriale ved de kommunale skoleseminarer.

Tilsvarende nøgletal er endvidere udarbejdet samlet på landsplan og kommunalt plan, således at kommunens skoler kan holdes op imod disse tal.

4. 9 Elevprofiler for folkeskolen afgangselever – herunder restgruppen

Inerisaavik har i foråret 2011 gennemført en analyse af folkeskolens afgangselever fra sommeren 2010. Der har været tale om et projekt, som har skulle afdække elevernes faglige profil og desuden give et billede af restgruppen, dvs. elever som efter at have aflagt folkeskolens afgangsprøve ikke går direkte i gang med en uddannelse. Denne restgruppe tages specifikt op nedenfor. Det er tanken at undersøgelsen gøres til en fast rutine i Inerisaavik’s statistikprogram og ligger i forlængelse af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger om en styrkelse af overvågningen af elevernes overgang fra folkeskolen til et videre uddannelsesforløb. Arbejdet har fundet sted i samarbejde med Departementet for Uddannelse og Forskning og Peter Allerup (Professor ved Danmarks Pædagogiske Universitet og igennem en årrække tilknyttet Inerisaavik som konsulent).

Elevprofiler er dannet for de enkelte skoler, kommuner og landet i alt. Der er opstillet tre kategorier, jf. nedenfor, ud fra de opnåede prøveresultater ved de den afsluttende evaluering i skoleåret 09/10. Elevprofilerne er blevet fordelt på køn og desuden er de blevet opdelt, hvordan eleverne har bevæget sig videre i uddannelsessystemet (efterskole, uddannelse eller andet). Det indsamlede materiale er tilgået alle folkeskoler og har været en del af det materiale som har dannet udgangspunkt for Inerisaavik’s drøftelse med folkeskolerne i foråret 2011, bl.a. under de 4 skoleseminarer.

Herudover har alle folkeskoler modtaget en liste over den såkaldte restgruppe, altså elever som ikke er registreret som værende på efterskole eller i uddannelse men som i stedet er i beskæftigelse eller forsørges af familie. Alle skoler har angivet en kode for hvad eleven foretager sig (fx beskæftigelse) og dette materiale er returneret til Inerisaavik, som efterfølgende har foretaget en statistisk bearbejdning. Også det bearbejdede materiale er sendt retur til landets skoler.

Alle skoler er indgået i undersøgelsen og fremsendt de relevante oplysninger. Det bearbejdede materiale har efterfølgende været en ”øjenåbner” for kommunalbestyrelser, forvaltningen og de enkelte skoler, der tillige har fået skærpet opmærksomheden på, også at følge deres afgangselever tæt efter endt folkeskole. Kommu-

nalbestyrelserne og forvaltningschefer har meldt positivt tilbage, og arbejdet vil blive fulgt op i de kommende år som et af de overvågningsværktøjer i det statistiske beredskab.

De tre profiltyper er defineret således:

- ”Stærke” elever, defineret som elever, hvor 30 % eller flere af deres karakterer ligger på B (10) eller A (12).
- ”Gode” elever, defineret som elever, hvor 50 % eller flere af deres karakterer ligger mellem E (2) og C (7) (begge karakterer inklusive).
- ”Svage” elever, defineret som elever, hvor 50 % eller flere af deres karakterer er på F_x (0) eller derunder.

Karaktererne følger GGS-skalaen (syv trins skalaen). Karaktererne er registreret i Inerisaavik’s karakterdatabase.

Der findes ingen på forhånd givet måde at fastlægge elevprofiler på. De anvendte definitioner har indtil nu vist sig at give en ret entydig afgrænsning af eleverne på landsplan såvel som på kommuneniveau.

Udover dannelsen af elevprofilerne er eleverne status med hensyn til uddannelse søgt sporet via tilgængelige dataregistre:

For det første er det undersøgt hvor mange af eleverne der er optaget på ”Villads Villadsen”. Derudover er det undersøgt hvor mange af eleverne der er optaget på en efterskole i Danmark, hvilket er muligt via Sprogskolen i Sisimiut, der har oplyst navn og cpr-numre på elever optaget i Danmark i skoleåret 2010/2011.

For det andet er det undersøgt hvor mange af eleverne der ultimo 2010 var registreret som aktiv i uddannelse med grønlandsk uddannelsesstøtte, enten her i landet eller i udlandet. Det er sket via en samkøring med Uddannelsesstøtterejstret. Det har ikke været muligt at fremskaffe cpr-numrene for udlandsophold via AFS og sammenholde disse med cpr-numrene for afgangseleverne. Heller ikke elever, der går på Piareersarfiit er der cpr-numre for⁸.

Tilbage er en restgruppe. De kan være på AFS-ophold eller på Piareersarfiit. Mange er dog enten i beskæftigelse eller forsørgeres på anden vis, men det er ikke muligt ud fra de aktuelle registre at sige noget mere præcist om denne restgruppe.

Landsresultaterne fremgår af nedenstående tabeller.

Der blev udstedt 845 prøvebeviser ved folkeskolens afgangsprøve i 2010. Af tabel 4 fremgår det, at 190 af disse, eller 22,5 %, kunne karakteriseres som ”stærke” efter den gældende definition. Modsat kunne 80 af disse, eller 9,5 % karakteriseres som ”svage”. Midtergruppen består af 575 elever eller 68,0 %. Denne midtergruppe af ”gode” kan underopdeles og blandt disse kan 20 % anses særligt ”gode” mens de resterende er

⁸”Stærke” elever, defineret som elever, hvor 30 % eller flere af deres karakterer ligger på B (10) eller A (⁸ Mange Piareersarfiit-centre optager ikke elever, der kommer direkte fra folkeskolen, og denne gruppe skønnes derfor at være meget lille.

mindre ”gode”. Det er gruppen af ”stærke” samt gruppen af særligt ”gode”, der går i gang med et uddannelsesforløb hurtigt efter folkeskolen.

Tabel 4. Fordelingen af ”stærke”, ”gode” og ”svage” elever på landsplan

	Antal	Procent	Akkumuleret procent
”Stærke”	190	22,5	22,5
”Gode”	575	68,0	90,6
”Svage”	80	9,5	100
Total	845	100	100

Flere piger end drenge fik et prøvebevis i sommeren 2010. Der er en overvægt af piger blandt de ”stærke” elever. Se tabel 5.

Tabel 5. Fordelingen af ”stærke”, ”gode” og ”svage” elever fordelt på køn

	Piger	Drenge	I alt
”Stærke”	120	70	190
”Gode”	294	281	575
”Svage”	43	37	80
Total	457	388	845

En stor del af eleverne fra folkeskolen går videre på efterskole i Grønland eller Danmark, nemlig 31,4 % (6,7 % + 24,7 %). En mindre del, nemlig 14,8 % (11,4 % + 3,4 %) påbegynder et studieforb. Restgruppen er den gruppe af elever, som ikke har kunnet spores i de aktuelle statistikregistre. Disse må formodes at have beskæftigelse eller forsørges på anden vis, jf. nedenfor.

Tabel 6. Elevernes uddannelsesforløb efter folkeskolen

	Efterskole ("Villads Villadsen")	Efterskoler (DK)	Studie- forberedende Uddannelser	Erhvervsfag- lige Uddannelser	Rest- Gruppe	I alt
”Stærke”	6	54	57	5	68	190
”Gode”	45	153	38	23	316	575
”Svage”	6	2	1	1	63	73
Total	57	209	96	29	454	845
Procent af i alt	6,7	24,7	11,4	3,4	53,7	100

4. 10 Specielt om restgruppen - indledning

Restgruppen er her defineret som de elever, der forlod folkeskolen i sommeren 2010 med et prøvebevis, men som ikke har kunnet spores i de aktuelle registre for elever på efterskoleophold i Grønland/Danmark, eller elever i uddannelse, her i landet eller i udlandet, med uddannelsesstøtte fra Grønland.

Alle prøveafleggende skoler har af Inerisaavik fået fremsendt en oversigt over deres restgruppe, fordelt på navn og cpr-nummer. Skolerne har efterfølgende returneret oversigten med en registrering af eleverne ud fra følgende 7 kategorier:

1. Anden uddannelsesmæssig aktivitet (fx AFS, Piareersarfiit, ophold på skoleskib eller lign. – angiv, hvis muligt hvilken)
2. Lønnet heltidsbeskæftigelse (angiv, hvis muligt, virksomhedens navn)
3. Lønnet deltidsbeskæftigelse (angiv, hvis muligt, virksomhedens navn)
4. Ikke i beskæftigelse
5. Sygdom/graviditet
6. Andet (fx rejst ud af landet)
7. Ej oplyst

Nogle skoler har oplyst navne på virksomheder, hvor eleverne har fundet beskæftigelse. Da disse oplysninger ikke er komplette, er der ikke opstillet statistik herfor. Det er dog ikke overraskende de store virksomheder indenfor detailhandlen (Brugsen og Pisiffik), der står for hovedparten af beskæftigelsen af restgruppen – særligt i de store byer.

På tidspunktet for undersøgelsen forelå der ikke statistikoplysninger (cpr-numre) på elever optaget på Piareersarfiit eller AFS. Denne gruppe ”opfanges” under kategorien ”Anden uddannelsesmæssig aktivitet”. Desuden har undersøgelsen påvist at der, særligt i Nuuk, er en del forældre, der sender deres børn på efterskole for egen regning og dermed udenom Sprogcentret i Sisimiut, der står for registreringen af efterskoleelever i Danmark. Også denne gruppe er ”opfanget” under kategorien ”Anden uddannelsesmæssig aktivitet”. Således omfatter restgruppen altså også elever, som faktisk er i gang med et egentlig uddannelsesforløb.

Kategorien ”Andet” var tænkt til at ”opfange” elever, der fx er rejst ud af kommunen/landet. I praksis er der et vist overlap mellem besvarelsene i denne kategori og besvarelsene under kategori 7 ”Uoplyst”.

Materialet er blevet bearbejdet statistisk og hver enkelt skole har fået resultaterne for deres kommune og skoler retur. I dette afsnit er tallene samlet for landet under et.

4. 11 Hovedresultater vedrørende restgruppeundersøgelsen

I sommeren 2010 forlod 853 elever folkeskolen med et prøvebevis. Disse elever fordelte sig stort set ligeligt på piger og drenge.

Restgruppen for hele landet udgøres af 450 elever. Det svarer til ca. 53 % af hele folkeskoleårgangen. Restgruppen er fordelt mellem 245 piger og 205 drenge.

Hovedresultaterne fremgår af tabel 8 og 9. Der er flere – måske overraskende – resultater:

- Der er ingen større forskel i restgruppens fordeling på piger og drenge. Faktisk er der flere piger end drenge i restgruppen, hvilket dog opvejes af, at der er flere piger i anden uddannelsesmæssig aktivitet.

- Graviditet, der primært opfanges under kategori 5 ”Sygdom, graviditet mv.” spiller kun en beskedent rolle i forklaringen af restgruppeprofilerne.
- Den gængse opfattelse af restgruppen er, at mange forlader folkeskolen for at tage beskæftigelse. Det er dog kun delvist rigtigt; faktisk er gruppen der ikke finder beskæftigelse væsentligt større.
- Kategorierne ”Andet” og ”Uoplyst” tegner sig for i alt 21,6 % (6,7 % + 14,9 %). Dette store tal peger i sig selv på behovet for at styrke overvågningen af afgangseleverne fra folkeskolen, men tyder også på, at der i den forbindelse hermed er et behov for samarbejde mellem kommunerne, når elever flytter mellem kommuner.

Tabel 8. Restgruppens fordeling på kategorier

	Anden uddannelsesmæssig aktivitet	Lønnet heltidsbeskæftigelse	Lønnet deltidsbeskæftigelse	Ikke i beskæftigelse	Sygdom/graviditet	Andet	Ej oplyst	I alt
Antal	104	67	29	143	10	30	67	450
Procent	23,1 %	14,9 %	6,4 %	31,8 %	2,2 %	6,7 %	14,9 %	100 %

Tabel 9. Restgruppens fordeling på køn

	Anden uddannelsesmæssig aktivitet	Lønnet heltidsbeskæftigelse	Lønnet deltidsbeskæftigelse	Ikke i beskæftigelse	Sygdom/graviditet	Andet	Ej oplyst	I alt
Piger	63	36	14	73	9	17	33	245
Drenge	41	31	15	70	1	13	34	205
I alt	104	67	29	143	10	30	67	450

Tabel 10. Restgruppens fordeling på kommuner

	Anden uddannelsesmæssig aktivitet	Lønnet heltidsbeskæftigelse	Lønnet deltidsbeskæftigelse	Ikke i beskæftigelse	Sygdom/graviditet	Andet	Ej oplyst	I alt
Kujalleq	22 %	9 %	10 %	38 %	5 %	16 %	0 %	100 %
Sermersooq	32 %	16 %	1 %	12 %	1 %	6 %	33 %	100 %
Qaasuitsup	18 %	11 %	6 %	48 %	3 %	6 %	8 %	100 %
Qeqqata	18 %	25 %	13 %	31 %	2 %	2 %	8 %	100 %
Hele Landet	23 %	15 %	11 %	32 %	2 %	7 %	15 %	100 %

Kommuneqarfik Sermersooq skiller sig markant ud i forhold til de øvrige kommuner; Andelen af elever i anden uddannelsesmæssig aktivitet er markant større og andelen af elever der ikke er i beskæftigelse er markant mindre. Man skal dog bemærke, at ”Uoplyst” også er markant større. Det skyldes dog i høj grad skolerne i Øst, der trækker dette tal op.

4. 12 Restgruppen og søgning mod uddannelser

I forbindelse med analyserne af restgruppen i de enkelte kommuner er der af flere blevet spurgt til, hvorvidt eleverne herfra rent faktisk har søgt om optagelse på en uddannelse, men er blevet afvist, eller ikke har kunnet finde praktikplads. Spørgsmålet er relevant i forhold til at vurdere om restgruppen rent faktisk var aktive i forhold til at søge uddannelse.

Spørgsmålet er søgt besvaret ved at sammenholde cpr-numrene for restgruppen med cpr-numrene i Uddannelsesforvaltningens register over ansøgninger i 2010. Desværre foreligger der ikke cpr-nummer-baserede statistikker mod ansøgere til efterskoler og Piareersarfiit.

Der er registreret i alt 36 elever fra restgruppen, som har søgt om optagelse, men altså er blevet afvist. Det svarer til ca. 8 % af den samlede restgruppe.

21 elever søgte om optagelse på GU eller HTX. De resterende 15 søgte om optagelse på en erhvervsfaglig grunduddannelse.

4. 13 Restgruppen og sproglige færdigheder

Et andet aspekt der er blevet spurgt til i forbindelse med analyser af restgruppen er, om eleverne er svagere i dansk og engelsk end eleverne i gennemsnit. Det kunne være en vigtig forklaring på, at eleverne har vanskeligheder ved at påbegynde et uddannelsesforløb.

Tabel 11. Karaktergennemsnit i sprogfag

	Restgruppen	Landgennemsnit
Grønlandsk	-	-
Mundtlig	5,1	5,9
Skriftlig	4,6	5,3
Færdighed	4,6	5,2
Dansk	-	-
Mundtlig	2,3	4,6
Skriftlig	2,5	3,9
Færdighed	3,5	4,9
Engelsk	-	-
Mundtlig	2,3	3,9
Skriftlig	1,9	3,0
Færdighed	5,0	6,1

I tabel 11 er gennemsnittet for prøvekaraktererne for 2010 i sprogfagene angivet, for restgruppen og landet i alt (bemærk: der anvendes GSS-skala). Af tabellen fremgår det, at restgruppeeleverne ligger under landsgennemsnittet i alle sprogfagernes discipliner. Afstanden synes større i dansk og engelsk end i grønlandsk.

Resultaterne er også vist på andre data, hvor andelen af elever fordeles på karakterer. I disse data fremgår det, at i grønlandsk er fordelingen for restgruppen nogenlunde den samme som landet, blot på et lavere niveau. For dansk og engelsk er fordelingen af restgruppen mere ”skæv” i retning af de lavere karakterer.

Noget kunne derfor tyde på, at en stor del af restgruppeeleverne er svagere i dansk og engelsk. Samtidig er der også tendens til, at deres niveau er lavere i grønlandsk.

4. 14 Effektiv pædagogik – en foreløbig status.

Ca. 800 elever, afhængig af fag og klassetrin har været elever på skoler, der har gennemført et fuldt program under ’effektiv pædagogik’ over perioden 2006-2010. For 2010 alene drejer det sig om ca. 150 elever. Disse er fordelt på i alt 13 skoler. Over for disse ca. 800 elever står i alt ca. 2700 elever (ca. 600 elever alene fra 2010) der har gået på skoler, som ikke har gennemført et program med effektiv pædagogik.

Tabel 7 viser præstationerne, målt på skoleniveau ud fra Trintests i 3. og 7. klasse, opdelt på skoler, der har deltaget i fuldt ’effektiv pædagogik’ – program versus andre skoler. Fagkoderne er

DAN3 dansk i 3. klasse

DAN7 dansk i 7. klasse

GRL3 grønlandsk i 3. klasse

GRL7 grønlandsk i 7. klasse

MAT3 matematik i 3. klasse

MAT7 matematik i 7. klasse

ENG7 engelsk i 7. klasse

Det fremgår af tabellen (ses også ved hjælp af de indlagte farver), at:

- Elever i faget grønlandsk, på både 3. og 7. klassetrin præsterer bedre for elever der har deltaget i effektiv pædagogik – dette gælder for hele perioden 2006-2010 og særskilt for tallene i 2010. I faget matematik på 7. klassetrin synes at være en lille fordel for elever med effektiv pædagogik sammenlignet med de øvrige elever.
- Lægges *alene* tallene for 2010 til grund, ses det, at elever fra skoler med effektiv pædagogik præsterer bedre end elever fra andre skoler også inden for faget matematik, vurderet på både 3. klassetrin og 7. klassetrin

I tabel 7 er der ud over markering af numeriske forskelle indført resultatet af at underkaste forskellene statistisk signifikansvurdering:

Røde tal angiver situationer hvor elever under effektiv pædagogik præsterer signifikant bedre end elever uden for effektiv pædagogik.

Grønne tal angiver situationer hvor elever under effektiv pædagogik numerisk præsterer bedre (eller lige så godt) som elever uden for effektiv pædagogik. Forskellene er *ikke* statistisk signifikante.

Blå tal angiver situationer hvor elever uden for effektiv pædagogik numerisk præsterer signifikant bedre end elever inden for effektiv pædagogik.

Engelsk er derfor et eksempel på et fag, der er 'skiftet' fra, at eleverne vurderet over hele perioden 2006-2010 ligger lavere end elever fra skoler der har effektiv pædagogik, til en situation, vurderet alene i 2010, hvor elever fra skoler med effektiv pædagogik præsterer bedre end elever fra skoler uden effektiv pædagogik. Selv om forskellen ikke er statistisk signifikant.

Tabel 7: Oversigt over præstationer målt på skoleniveau (medianværdier) for trintest resultater i perioden 2006 til 2010 samt alene for 2010 for skoler der har deltaget i fuldt program med effektiv pædagogik versus andre skoler. Røde markeringer, hvor skoler med effektiv pædagogik har højere medianværdier end skoler uden effektiv pædagogik.

TRINTEST resultater fra 2006 til 2010			
Fag /klassetrin	Effektiv pædagogik 0= NEJ 1=JA	Procent rigtige (median)	
		2006-2010	2010
DAN ₃	0	48 %	48 %
	1	42 %	43 %
DAN ₇	0	60 %	58 %
	1	55 %	54 %
ENG ₇	0	49 %	49 %
	1	46 %	51 %
GRL ₃	0	41 %	45 %
	1	44 %	48 %
GRL ₇	0	60 %	58 %
	1	63 %	63 %
MAT ₃	0	62 %	59 %
	1	62 %	63 %
MAT ₇	0	49 %	47 %
	1	50 %	49 %

4. 15 Tiltag inden for statistisk beredskab, dataindsamling, indberetninger m.v.

Skatte- og Velfærdscommissionen har i sin rapport fra marts 2011 peget på information, statistik og effektmålinger på uddannelsesområdet – herunder folkeskolen.

Der peges bl.a. på, at der ikke har fundet en egentlig grundig analyse sted af resultaterne i folkeskolen holdt op bl.a. mod ressourceforbrug og folkeskolereformens intentioner, hvilket vanskeliggør en klar evaluering og en stillingtagen til, hvor langt man er nået, og hvilke tilpasninger og nye initiativer, der skal tages. Dette til trods for, at der indsamles en mængde data og informationer via bl.a. 1. oktober indberetningen, karakterer ved de afsluttende prøver, trintestresultater, lærertimeforbrug etc.

Der peges ligeledes på, at en række informationer ikke eksponeres i pressen og blandt politiske beslutningstagere – såvel Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne i form af afrapporteringer.

Der synes også at være uklarheder over, hvorvidt al den information anvendes som et ledelsesinstrument hos skolelederne uanset en del er tilgængelig på Inerisaavik's hjemmeside.

Skatte- og Velfærdscommissionen anbefaler derfor, en række tiltag inden for de berørte områder, og hvor Inerisaavik bør fokusere. Dette er nu igangsat. Områderne samt ovenstående analyser har været inddraget i de afholdte skoleseminarer.

Ovenstående analyser m.v. og de afholdte skoleseminar i samarbejde med den enkelte kommune er et led i denne opfølgning og i forlængelse af Midtvejsevalueringen.

Der lægges således op til en gennemgang af de kommunale skolestrukturer og udarbejdelse af styrelsesvedtægter med bilag indeholdende en række styringsredskaber, herunder en sikring af en hensigtsmæssig afrapportering af alle relevante data og med hovedvægt på forbedringer ved redegørelse i en årlig rapport for resultater af trintests og afsluttende prøver, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer m.v.

I medfør af § 42, stk. 12 i landstingsforordningen om folkeskolen 2002 er der et direkte krav om disse årlige rapporter, men de udarbejdes stort set ikke eller meget sporadisk. Arbejdet her bliver at få rapporterne systematiseret i overensstemmelse med anbefalingerne og som et styringsinstrument.

Som yderligere opfølgning på Midtvejsevalueringen i november 2010 og Skatte- og Velfærdscommissionens kritik og anbefalinger på dataområdet har Inerisaavik og Departementet for Uddannelse og Forskning i begyndelsen af 2011 på grundlag af Partnerskabsaftalen med EU på uddannelsesområdet søgt EU om finansiering af et projekt om tilvejebringelse af et bedre statistisk grundlag og beredskab. Projektansøgningen blev godkendt og projektet er påbegyndt i februar 2011 med forventet afslutning i oktober 2011. Til gennemførelse af projektet er ansat to konsulenter med særlige kompetencer inden for udarbejdelse af uddannelsesstatistik og IT-systemer.

Projektet er opdelt i to delprojekter.

Første delprojekt vedrører etablering af en statistisk database for folkeskolen. Systemet består af en grunddatabase, der vil indeholde detaljerede oplysninger om elever (herunder karaktergennemsnit), lærere og undervisningstimer. Denne grunddatabase vil primært henvende sig til brugere i Selvstyret og Inerisaavik, samt skoleledere. Kildegrundlaget er 1. oktober indberetningen fra folkeskolerne samt karakterdatabasen, begge kilder indsamles og bearbejdes allerede nu af Inerisaavik. Grunddatabasen vil gøre detaljerede analyser af folkeskolen nemmere. Fra grunddatabasen vil der blive dannet en nøgletalsdatabase for folkeskolen, som indeholder færre og mere summariske oplysninger om folkeskolen og som primært henvender sig til forældre, journalister mv. Nøgletalsdatabasen vil blive gjort tilgængelig på internettet.

Når grunddatabasen er etableret til efteråret vil man efterfølgende kunne danne overførselsprogrammer og overføre bl.a. 1. oktober indberetningen direkte fra kommunerne uanset, hvilket administrationssystem den enkelte kommune måtte anvende. Betingelsen er blot, at data ligger i elektronisk form, hvilket en række data allerede gør, jf. Skatte- og Velfærdskommissionens bemærkninger herom.

Det andet delprojekt vedrører en model fremskrivning af udbud og efterspørgsel af forskellige typer af uddannelseskategorier, herunder uddannelsen af lærere, dækningsgrader etc. Fremskrivningerne har til formål at understøtte indretningen af uddannelserne, så der på længere sigt opnås en bedre balance mellem udbuddet af arbejdskraft og den forventede efterspørgsel fra offentlige og private erhverv. Der er ikke tale om egentlige prognoser, men om regneeksempler og konsekvensanalyser.

Kapitel 5: Anbefalinger fra kommissioner, redegørelser og efterfølgende konferencer

Evalueringen af folkeskolen foregik ikke kun ved midtvejsevalueringen i Ilulissat i november 2010. Evalueringen foregik også i resten af samfundet igennem medierne. Efter afviklingen af midtvejsevalueringen i Ilulissat i dagene 10.-13. november 2010, blev uddannelseskonferencen Skab Fremtid II afviklet i dagene 25.-26. januar 2011, Skatte- og Velfærdskommissionen afgav deres betænkning i marts 2011, Regional Udviklingsstrategi blev offentliggjort i april 2011 og Politisk Økonomisk beretning afleveret til Inatsisartut under forårssamlingen 2011. Alle har de også evalueret folkeskolen på den ene eller den anden måde, og alle havde de anbefalinger specifikt om folkeskoleområdet.

5. 1. Skab fremtid II: Hovedkonklusioner fra konferencen 2011 vedrørende folkeskoleområdet

I dagene 25. – 27. januar 2011 var knapt 100 personer samlet i Ilulissat for at diskutere den videre planlægning af Uddannelsesplanen, hvis første fase løber til og med 2012 med fokus på de unge direkte fra folkeskolen og den ikke-faglærte del af arbejdsstyrken.

5. 1. 1. Førskoleområdet og folkeskolen

Folkeskolen var ikke oprindeligt en del af uddannelsesplanen, men evalueringen af Folkeskolereformen har påvist et behov for et ekstra fokus på implementering af reformen og dens undervisningsprincipper, således at de unge sikres de nødvendige faglige værktøjer, herunder særligt i sprog og matematik, for at flere, når de forlader folkeskolen, er klar til at tage en uddannelse. Det er i den forbindelse vigtigt, at der er sproglig opmærksomhed omkring barnet allerede i førskolealderen.

Statistikken på uddannelsesområdet styrker ønsket om en øget indsats, således kunne kun 42 % af den årgang, som forlod folkeskolen i 2008, i efteråret 2010 genfindes som værende aktive med uddannelsesstøtte på uddannelse i og udenfor Grønland. Af den årgang, som i 2010 forlod folkeskolen tog godt 90 % en afgangsprøve. 42 % af disse med et prøvegennemsnit, som kan karakteriseres som ”stærkt” (20 %) eller som værende i den gode ende af mellemgruppen (22 %). Omvendt er 58 % af årgangen placeret i den svage ende af mellemgruppen (48 %) eller er kommet ud med et prøvegennemsnit, som kan karakteriseres som ”svagt” (10 %).

Som tidligere konferencer også har gjort det, konkluderede konferencen, at en af vejene til at sikre bedre værktøjer, særligt for eleverne i områderne med dårlig lærerdækning, er øget brug af IKT i undervisningen. Derudover havde konferencen fokus på vigtigheden af en entydig placering af ansvar i forhold til det at tage en uddannelse. Det gælder såvel elevens eget ansvar, forældrenes ansvar, lærernes ansvar, skoleledernes ansvar, kommunalbestyrelsens ansvar og de centrale myndigheders ansvar i forhold til tilsyn.

5. 1. 2. Brobygning

Konferencen fokuserede også på det forhold, at mange unge allerede i en tidlig alder må flytte langt for at tage den ønskede uddannelse. Det stiller krav til, at systemet i højere grad indretter sig på ikke kun at skulle tilbyde undervisning. De unge skal tilbydes tidssvarende kollegier og skolehjem, som også indeholder tilbud udenfor undervisningssituationen, eksempelvis som fællesaktiviteter, rådgivning mv.

5. 1. 3. Overgange

Endvidere blev problematikkerne omkring overgangene mellem uddannelserne diskuteret, hvor der var enighed om vigtigheden af, at der følges op på, om den unge optages og kommer i gang på den søgte uddannelse. Dette indebærer en vejledningsforpligtigelse, som i dag kun løftes i enkelte byer, hvilket betyder, at de unge let forsvinder i "hullet" mellem folkeskole og det næste uddannelsesforløb. Ansvar for denne opfølgning skal entydigt placeres. Det er vigtigt, at indsatserne til bekæmpelse af frafald fortsat prioriteres og fortsat også rettes mod initiativer udenfor selve undervisningssituationen, og derudover skal der ses kritisk på de i dag eksisterende fire til fem parallelle forløb mellem folkeskolen og en egentlig ungdomsuddannelse.

Endelig havde konferencen fokus på, at sproglige og kulturelle barrierer i dag fratager mange muligheden for at tage en uddannelse. Dette er et problem, som for manges vedkommende allerede opstår i folkeskolen. Hvis man ønsker et sammenhængende uddannelsessystem uden blindgyder, er det vigtigt, at der tilbydes uddannelse eller opkvalificering til alle, uafhængigt af deres modersmål. Det betyder ikke nødvendigvis, at undervisningen behøver at foregå på modersmålet, men at undervisningsprincipper og -metoder skal tage hensyn til, at målgruppen har forskellig sproglig og kulturel baggrund.

5. 2. Regional udviklingsstrategi

Redegørelsen om Regional udviklingsstrategi fra Formandens Departement, der udkom april 2011, anviser følgende delmål og handlinger vedrørende folkeskoleområdet:

Taktiske mål:

Øget kvalitet i undervisningen – med særlig fokus på bygder og yderdistrikter.

At få flere i gang med en ungdomsuddannelse direkte efter folkeskolen.

Status og udfordringer:

Folkeskolens er et afgørende fundament for udviklingen af samfundet. Derfor er det også et af hovedfokusområderne i den regionale udviklingsstrategi.

I samarbejde med KANUKOKA har Inerisaavik indgået aftale med de 4 kommuner om opfølgning og styrkelse af implementeringen af folkeskoleforordningen med udgangspunkt i midtvejsevalueringens drøftelser og kommunernes behov og indsatsområder ud fra følgende temaer:

- **Evaluering af folkeskolen og forventede planer for opfølgning herpå**

Med udgangspunkt i trintestresultater for 3. og 7. klasse og resultater fra folkeskolens afsluttende evalueringer udarbejder kommunen indsatsområder, som vil danne grundlag for, at skoleledelsen kan udarbejde handleplaner for skolens virke. I handleplanen styrkes brug af evalueringsværktøjet Angusakka, især med redskaber som vedrører, at eleverne i samarbejde med læreren sætter mål for egen

læring, handleplaner og evaluering som grundlag for samarbejdet mellem skole og hjem samt en målrettet planlægning af skole- og læringsforløb.

- **Forløbsanalyse i forhold til unge, der forlader folkeskolen**
Med elevprofiler for afgangseleverne 2010 fordelt på køn og fordelt på efterskoler, studieforberedende uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser og restgruppen foretages forløbsanalyser i samarbejde med kommunen med fokus på restgruppen med henblik på at udarbejde handleplaner sammen med den enkelte unge.
- **Vejledning og brobygning mellem folkeskolen og ungdomsuddannelser**
På baggrund af forløbsanalyser for unge, der forlader folkeskolen, styrkes vejledningen i folkeskolen og især ved brobygningen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne.
- **Elever med særlige behov**
I samarbejde med kommunernes PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) sættes fokus på elever med særlige behov. Rådgivningslærere i specialundervisning tilbydes modulopbyggede kursusaktiviteter, der skal hjælpe til med at forbedre indsatsen over for elever med særlige behov. En af kommunerne har som et tema udvalgt elever med dårlige opvækstvilkår. Formålet er at kunne bidrage til, at disse elevers familier og eleverne selv kan løftes og give dem bedre muligheder for det gode liv som voksne.
- **Overgang fra bygd til by – kollegier og skolehjem**
Tiltag med henblik på at forbedre elevgruppens chancer for bedre skole og erhvervs- og uddannelsesforløb.
- **Rejselærerordningen og fjernundervisning**
Sammen med Kommuneqarfik Sermersooq udveksles erfaringer og viden med andre kommuner med henblik på at løfte niveauet i små skoler, i sprogundervisningen og i brug af IKT i undervisningen.
- **Ressourcepersoner**
Sammen med kommunen at aktivere lærere som har akademisk diplomuddannelse, masteruddannelse og kandidatuddannelse og eventuelt andre egnede ressourcepersoner i kommunens indsatsområder.
- **Ressourceforbrug**
Nøgletal for skolevæsenet i kommunen, hvor enkelte skoler belyses med undervisnings- og lærerløn-timetal, den samlede specialundervisning, undervisningsprocenten og elevernes timetal i forhold til årsnormens minimumstimetal til brug for kommunens udarbejdelse af styrelsesvedtægt for kommunens skolevæsen og som redskab til kommunens og Naalakkersuisuts tilsyn med skolerne.
- **Overblik over kommunens implementering af effektive undervisningsprincipper**
Til brug for kommunens implementeringsplan udarbejder skolelederne overblik over skolens status som grundlag for at styrke undervisningens faglighed og elevens personlige udvikling.

- **Tids - og handleplaner**

Ud fra kommunens udstukne rammer og mål vil Inerisaavik sammen med de respektive kommuner udarbejde en tids – og handleplan for hver enkel kommune. Der er tale om en plan, som også skal være udgangspunkt for udarbejdelse af en samlet landsplan. Disse redskaber vil være grundlag for evt. halvårlige statusrapporter til orientering af hinanden og mulighed for at støtte og hjælpe hinanden for at løfte restgruppen og risikogruppen.

Regional udviklingsstrategi peger samtidig på en række udfordringer:

- Forslag til løsninger på de udfordringer og problemstillinger, som overgangen fra førskole til skole og brobygningen mellem skole og ungdomsuddannelserne videre til erhvervslivet samt fra bygd til by giver.
- Tiltag for restgruppen og den svage elevgruppe. Her er der typisk brug for en helhedsorienteret tidlig indsats, der ikke alene skal løftes inden for rammerne af folkeskolen.
- Den decentrale læreruddannelse med fokus på bygder og andre små skoler og målrettede tiltag for timelærere. I det daglige sidder disse for en stor dels vedkommende i små faglige miljøer. Der er derfor brug for nytænkning, herunder øget brug af netværk, rejselærerordninger og efteruddannelsesaktiviteter, der til dels baserer sig på brug af IKT.
- Skabe en sammenhængende indsats omkring folkeskolen, der tager højde for sammenhængen med regionens, kommunens, byens og bygdens sociale og kulturelle udvikling. Dette kompliceres yderligere af de ændringer i samfundsudviklingen, der skyldes dels klimaændringerne og deres indflydelse på fangst og fiskeri, dels de udfordringer, som nye erhvervsmuligheder på ressourceområdet vil give nu og i de kommende år.

Se i øvrigt kapitlet om opfølgning af midtvejsevalueringen med kommunerne.

Supplerende behov

Ud over de her anførte tiltag vil der være behov for en særlige fokuseret indsats på følgende:

- Øget fokus på engelsk, dansk, matematik og naturfag.
- Øget fokus på at afdække årsagen til og afhjælpe problemet med, at drengene i gennemsnit klarer sig dårligere end pigerne ved folkeskolens afgangsprøver.
- Øget anvendelse af IKT i undervisningen. Der skal formuleres en handlingsplan på området og sikres et ansvar for fremdriften heri. Dette kan blandt andet ske med omtalte hvidbog fra Sarfarissoq II.
- Bedre ressourceudnyttelse af knappe lærerressourcer, herunder øget fokus på at anvende uddannede lærere i folkeskolen, og så vidt muligt sikre, at disse har en stor del af deres undervisning i deres linjefag.
- Inddragelse af andre ressourcegrupper til at forestå dele af undervisningen, herunder eksempelvis gennemførelse af temauger i samarbejde med virksomheder og arbejdsmarkedets parter. Dette bør ske i samarbejde med en lærer.

- Det pædagogiske udviklingsarbejde på førskoleområdet skal intensiveres og så vidt muligt omfatte samtlige bygder og byer inden slutningen af 2012. Dette vil indgå i det videre arbejde med børn- og ungestrategien.

Der vil derfor i 2011 blive udarbejdet en samlet handlingsplan, der skal bidrage til at nå det taktiske mål omkring folkeskolen inden for rammerne af den regionale udviklingsstrategi.

5. 3. Skatte- og velfærdskommissionens anbefalinger på folkeskoleområdet

Skatte- og velfærdskommissionen blev i efteråret 2009 nedsat for at skabe et godt grundlag for arbejdet med Naalakkersuisut koalitions mål om at mindske den store ulighed, der er i Grønland og for at forbedre de nugældende offentlige støtte- og tilskudsordninger.

Efter at have foretaget en gennemgribende analyse af skatter, afgifter og velfærdsydelser udkom kommissionens betænkning i marts 2011 med anbefalinger til, hvordan borgernes velfærd generelt kan højnes, særligt blandt økonomisk dårligst stillede familier.

Kommissionen har beskrevet boliger, ældrepleje, sociale ydelser, sårbare grupper, pensioner, skatter og afgifter, naturressourcer, offentlige sektor og samlede effekter udover kapitlerne om børn og unge samt uddannelse. Folkeskoleområdet fylder en betragtelig del af kapitlet om uddannelse.

Kommissionens forslag på folkeskoleområdet er fremadrettede. Kommissionen er af den mening, at flere børn skal forlade folkeskolen med bedre forudsætninger, kvalifikationer og motivation for efterfølgende uddannelse.

Kommissionens anbefalinger på folkeskoleområdet:

- Skoleledelsen har det pædagogiske ansvar for skolen og refererer til kommunalbestyrelsen. En ny lederaftale skal beskrive og præcisere skoleledernes pædagogiske ansvar og opgaver. Det er lederens ansvar pædagogisk at rådgive lærerne og fordele arbejdet, så undervisningen kan planlægges og tilrettelægges, således at den rummer udfordringer for alle elever og udnytter de tilgængelige ressourcer bedst muligt.
- Alle bygdeskoler knyttes til en byskole, og ledelsen for byskolen får det pædagogiske og organisatoriske ansvar for bygdeskolen
- Større fokus på skolernes ansvar i forhold til social arv og skolernes muligheder for at give socialt udsatte børn bedre skolegang ved en fokuseret og kontinuerlig indsats.
- Bedre prioritering af specialundervisningen. En kort speciallæreruddannelse gøres obligatorisk for alle specialundervisningslærere, der ikke har en supplerende uddannelse. Al specialundervisning skal udføres af lærere, som mindst har et supplerende ugekursus - gerne længere - i specialundervisning.

- Det nutidige og fremtidige behov for specialundervisning skal analyseres, og samtidig skal det klarlægges, hvordan skolerne bedst fagligt, pædagogisk og ressourcemæssigt sættes i stand til at imødekomme behovet.
- Skolen skal årligt fremlægge et ”human kapital regnskab”/kvalitetsrapport med hovedvægt på forbedringer ved redegørelse for resultater af trintest og afgangseprøver, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer etc. Dette skal ske på basis af en automatiseret indberetning af centrale data. En afgørende kriterium for folkeskolens succes er, om eleverne har fået kvalifikationer og motivation til uddannelse og beskæftigelse. Derfor skal skolerne både have et ansvar for rådgivning og vejledning i forhold hertil og redegøre for afgangselevernes videre forløb. Formålet med den årlige kvalitetsrapport er gennem tilvejebringelse af dokumentation om det kommunale skolevæsen at styrke kommunalbestyrelsernes mulighed for at varetage deres ansvar for folkeskolen. Rapporten skal således give kommunalbestyrelsen grundlag for at tage stilling til det faglige niveau på kommunens folkeskoler og træffe beslutning om opfølgning herpå. Rapporten skal desuden bidrage til at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde om evaluering og kvalitetsudvikling mellem aktørerne i det kommunale skolevæsen. Rapporten skal endelig bidrage til åbenhed om skolevæsenets kvalitet.
- Struktur og instrumenter, der i højere grad understøtter en kontinuerlig indsats for socialt udsatte børn. Barnets ”Alf”, som beskrevet i afsnit 3.3 på Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning, er et instrument til dette. Dertil er en række børn allerede før skolestart identificeret som havende behov for en særlig indsats, f.eks. af socialvæsenet eller daginstitutioner. Disse børn har også behov for en særlig indsats ved skolestart og i skolegangen generelt. Det er derfor nødvendigt, at skolen får denne viden med, og tager ansvar for at være en del af en kontinuerlig indsats for de sårbare børn. Det bør sikres, at der er en struktur, der understøtter dette. Kommissionens anbefaling om at udvide PPRs indsatsområde (se kapitel 2 i Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning) til at være fra fødslen og ikke først fra skolestart er en mulig model for dette. Dertil bør den kontinuerlige støtte og overgangen fra dagpasning til skole indgå i udvikling af Meeqerivitsialak (Den gode daginstitution). Det er dog kommissionens opfattelse, at fokus på den kontinuerlige indsats ikke kan afvente den videre udvikling og implementering af Meeqerivitsialak, men bør iværksættes nu.
- Skolen har et ansvar for at vejlede afgangselever om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder og skal følge eleverne, indtil de er i gang med en anden uddannelse eller har varig beskæftigelse. Den enkelte skole skal således have overblik over mulighederne og støtte eleverne efter endt skolegang.
- Kommunen har et ansvar for løbende at følge udviklingen på den enkelte folkeskole og formulere krav i forhold til skolelederne.

Nøgleordene er således ansvar og forbedring. Ansvarsfordelingen skal være klar. Skoleledelsen og lærerne har den pædagogiske kompetence og frihed, men også ansvaret over for landets vigtigste ressource – børn og unge. Kommunalbestyrelsen skal derfor holde skoleledelsen op mod dette ansvar. Fokus i hele denne diskussion bør være fremadrettet – hvor står vi nu, og hvordan kan det gøres bedre?

5. 4. Politisk Økonomisk beretning 2011

Naalakkersuisut fremlægger hvert år Politisk Økonomisk Beretning på Inatsisartuts forårssamling, som handler om Grønlands Selvstyres økonomi, herunder udviklingen i udgifter og indtægter. Denne årlige beretning indeholder analyser af økonomi- og aktivitetsudviklingen på et eller flere centrale udgifts- og indtægtsområder.

Beretningen i 2011 er en opvarmning til debatten om finanslov 2012, som bliver behandlet i Inatsisartuts efterårssamling med forslag til en række nye initiativer, der udspringer af arbejdet med Den Regionale Udviklingsstrategi, Børne- og Ungestrategien samt Uddannelsesplanen. Disse vil bl.a. være en revidering af fiskeriloven og nye initiativer på uddannelsesområdet herunder særligt folkeskolen. I det følgende afsnit bringes afsnittet om uddannelsesområdet.

5. 4. 1. Uddannelsesområdet

Uddannelse og kompetenceudvikling skal ligesom børne- og ungeindsatsen styrkes for at kommende generationer i højere grad kan yde til velfærdssamfundet.

Vi bruger ca. 1/5 af de samlede offentlige udgifter på uddannelse. Men udbyttet står ikke mål med indsatsen. Det er afgørende, at uddannelsessektoren bliver mere kosteffektiv. Det er nødvendigt at gøre tingene anderledes for at løse den finanspolitiske klemme.

Det skal sikres ved, at langt flere skal igennem det samlede uddannelsessystem og opnå en kompetencegivende uddannelse og en tilpasning af ressourceforbruget i folkeskolen til de faldende elevtal samtidig med at kvaliteten af undervisningen øges. Der er flere faktorer, der bevirker, at uddannelsessystemet i dag indeholder nogle blindgyder og ikke kan betegnes som værende kosteffektivt:

- For det første er mange elever ramt af, at de ikke har opnået tilstrækkelige færdigheder i fremmedsprog til at kunne blive optaget på og gennemføre ungdomsuddannelser, hvor de skal modtage undervisning på dansk eller andre fremmedsprog.
- For det andet er vejledningsindsatsen over for de unge ikke sammenhængende. Der er ikke systematiske vejlednings- og uddannelses tilbud til de unge mellem 16 og 18 år, og særligt rammes de unge i bygder og yderdistrikter af mangel på tilbud.
- For det tredje er der ganske mange parallelle brobygningstiltag, som skal bringe elever der har afsluttet folkeskolen i stand til at påbegynde en ungdomsuddannelse.
- For det fjerde er der mangel på kollegiepladser. Mange studerende, der er blevet optaget på en uddannelsesplads, har været nødsaget til at fravælge uddannelsen på grund af manglende kollegieplads.
- For det femte er der mangel på praktikpladser, og det skyldes bl.a., at konjunkturerne har medført en stagnation i antallet af virksomheder, der tilbyder praktikpladser,

5. 4. 2. Sammenhæng mellem førskole, folkeskole og efterskole til et uddannelsesforløb

Det er afgørende, at der skabes et sammenhængende uddannelsessystem. Der skal gøres en indsats allerede i førskolealderen og videre frem gennem hele forløbet.

Et afgørende indsatsområde er folkeskolen. Økonomisk Råd kom sidste år med flere anbefalinger på folkeskoleområdet, og i den Regionale Udviklingsstrategi er folkeskolen også et fokusområde.

En stor gruppe elever forlader skolen uden tilstrækkelige kundskaber i dansk, engelsk og matematik. Grundlæggende er der tale om, at det er børn fra bygder, der har de dårligste færdigheder i de nævnte fag.

Dette er et stort problem, da megen videregående uddannelse foregår på dansk. Dermed vil bygdebørnene ikke have de færdigheder, der skal til for at kunne gennemføre en uddannelse.

En undersøgelse af folkeskolen viser, at 10 % af eleverne er generelt fagligt svage, mens 20 % er fagligt stærke og kan gå videre i uddannelsessystemet. Uddannelsespladserne på Piareersarfiit er i dag optaget af de resterende 70 % af eleverne, der har behov for at forbedre sig i enkelte fag. Og på kort sigt kan en styrkelse af Piareersarfiit være med til at samle mange af de unge op, som endnu ikke er kommet i gang med en ungdomsuddannelse. Men en løsning af problemerne i folkeskolen kræver et langt og sejt træk. Målet skal være, at gruppen med de 70 % bliver så stærke, at Piareersarfiit i fremtiden kan vende tilbage til det egentlige formål, som er, at hjælpe den gruppe på arbejdsmarkedet, der mangler enkelte kundskaber for at kunne omskoles til arbejde i væksterhverv. De problemstillinger, der er blevet adresseret under evalueringen af folkeskolen, er mangeartede og retter sig mod skoleledere, lærere og fx anvendelse af IT i undervisningen.

Efterskolerne har vist sig at have en positiv effekt i forhold til målet om at få flere unge til at gå videre i uddannelsessystemet. Erfaringer fra "Villads Villadsen" i Qasigiannnguit tyder på, at efterskoleopholdet medfører en væsentlig forøgelse af sandsynligheden for at komme i gang med en uddannelse. Således var ca. 70 % af eleverne fra årgangen 2009/2010 i gang med et uddannelsesforløb i efteråret 2010. I 2011 etableres en ny efterskole i Maniitsoq.

Erfaringerne fra efterskolerne kan indikere, at det med fordel kan overvejes om ikke folkeskoleelever tidligere skal tilbydes en tilsvarende ordning. I arbejdet med den Regionale Udviklingsstrategi indgår derfor muligheden for at etablere efterskoler i kommunerne for børn fra bygder og mindre byer fra 9. klasse. Forslaget udarbejdes i samarbejde med kommunerne og Inerisaavik, og skal medvirke til at øge kvaliteten i uddannelsen, så alle har en mulighed for videreuddannelse, uanset hvor de kommer fra. Der vil komme en redegørelse om emnet på efterårssamlingen 2011.

Dette ville i lighed med skolehjem give de enkelte kommuner mulighed for at samle eleverne i større enheder, hvor der kunne sikres tilstrækkeligt med uddannede lærere og de nødvendige kompetencer for brug af IKT. Og efterskolerne vil kunne give et bedre pædagogisk tilbud for børnene end der i dag er på skolehjem, da der vil være pædagogisk opsyn døgnet rundt i modsætning til skolehjem.

Naalakkersuisut er herudover i gang med en reform af de gymnasiale uddannelser. Reformen forventes at træde i kraft i august 2012. Reformen skal medvirke til, at flere unge gennemfører en gymnasial uddannelse gennem øget fleksibilitet i valg af studieretninger, kulturelle og sproglige tiltag samt øget sammenhæng med

erhvervslivet. Lykkes det at få flere til at gennemføre en gymnasial uddannelse vil det øge presset på kollegieområdet.

På erhvervsuddannelsesområdet er de syv brancheskoler fra 2011 overgået til at være selvstændige offentlige institutioner med egne bestyrelser. Det forventes, at skolerne derved bedre kan justere uddannelserne i takt med behovet på arbejdsmarkedet. Et stort problem i forhold til eleverne på erhvervsuddannelserne er dog manglen på praktikpladser. Årsagen hertil er dels den økonomiske situation, der begrænser virksomhedernes optag af praktikanter. Men det må også erkendes, at det grønlandske samfund er for lille til at kunne rumme hele uddannelsesbehovet. Derfor kan samarbejde med udlandet om uddannelsesplaner være en løsning.

Uddannelsesindsatsen skal løbende tilpasses efterspørgslen på arbejdsmarkedet, og borgerne skal kunne modtage kvalificeret vejledning omkring deres muligheder for uddannelse, videreuddannelse eller opkvalificering. I 2011 foretages en evaluering af vejledergrunduddannelsen og vejledningsnetværkene i Grønland. På baggrund af evalueringens anbefalinger vil Naalakkersuisut øge indsatsen for at forbedre uddannelses- og erhvervsvejledningen.

5. 4. 3. Uddannelsesløfte

For at kunne tilbyde flere – og på sigt alle – en uddannelse efter folkeskolen, er det vigtigt også at have fokus på dem, der skal løfte opgaven; alle undervisere på alle niveauer i Grønland. Naalakkersuisut har et ønske om at alle skal have og omvendt give et uddannelsesløfte, således at vore unge efter endt folkeskole alle tilbydes en uddannelsesplads og ikke, som det er tilfældet i dag, havner på ventelister på grund af mangel på kollegiepladser, praktikpladser og lignende.

Opfyldelsen af et sådant løfte afhænger i høj grad af, om uddannelsessystemet er i stand til at levere et tilstrækkeligt antal undervisere, kollegier og undervisningslokaler.

Lige fra uddannelsesplanens begyndelse har der været en stigning i antallet af kollegiepladser. Men samtidig har der været en endnu større stigning i antallet af studerende. Styregruppen for uddannelsesplanen vurderer, at der er behov for yderligere 300-400 kollegiepladser. Der er ganske vist blevet afsat midler til kollegiebygninger i de årlige finanslove, men der har været flere forsinkelser i udbygningen, bl.a. andet på grund af spørgsmål om arealtildeling.

Der er behov for flere kollegiepladser, for at kunne optage mange flere af de 15-17-årige i uddannelsessystemet. Derfor bør der ske en forceret indsats i kollegiebyggeriet for at sikre, at antallet af kollegiepladser ikke fortsætter med at være en flaskehals i uddannelsessystemet. Dette skal ske i samarbejde med kommunerne, så det bedste grundlag for en forcering sikres.

I 2011 står udvidelserne af SPS i Ilulissat samt INUILI i Narsaq færdige med tilhørende kollegieudvidelser. Derudover er arbejdet med fase 3 på udvidelsen af GU i Nuuk påbegyndt og efter udvidelsen vil gymnasiet kunne rumme syv spor. Derudover indeholder FL 2011 en udvidelse af GU i Aasiaat, der også vil udbyde syv spor efter endt udvidelse. På det gymnasiale område udbyder man, efter de nævnte udvidelser, samt de i 2010 oprettede to GU-spor ved Bygge- og Anlægsskolen i Sisimiut, i alt 23 spor, hvilket giver plads til et optag på 552 elever pr. år. Det svarer til ca. 60 % af en årgang, hvorfor det må konkluderes, at på det gymnasiale område er kapaciteten i forhold til undervisningslokaler på sigt stor nok.

Der er behov for at få en plan for anlæg på såvel folkeskole som kollegieområdet. Herunder nævnte mulighed for etablering af efterskoler.

Skal vores uddannelsessystem være mere kosteffektivt kræver det med andre ord, at flere gennemfører folkeskolen med kompetencer, der giver dem mulighed for at uddanne sig videre. Det kræver nytænkning og en forbedring af logistikken i uddannelserne. Større undervisningsmiljøer og anvendelse af IKT i undervisningen overalt vil kunne bidrage til forbedre rammerne for den pædagogiske indsats og højne den faglige kvalitet i undervisningen.

Kapitel 6: Opfølgning af midtvejsevalueringen med kommunerne og andre interessenter

6. 1. Inerisaavik's skoleseminarer med 4 kommuner

Inerisaavik har i samarbejde med Kanukoka indgået aftale med de 4 kommuner om opfølgning og styrkelse af implementeringen af folkeskoleforordningen med udgangspunkt i og kommunernes behov for indsatsområder.

Endvidere har anbefalinger fra uddannelseskonferencen Skab Fremtid II, skatte- og velfærdskommissionens anbefalinger og RUS-redegørelsens vedtagne taktiske mål været inddraget i de afholdte skoleseminar.

Ved planlægningen af skoleseminarerne blev der lagt vægt på, at det er kommunerne selv som planlagde og formulerer formålet og målene for seminarerne.

Dog har Inerisaavik haft nogle formål og stillet nogle krav til kommunerne for at indgå samarbejdet:

6. 1. 1. Formålet med Inerisaavik's deltagelse ved skoleseminarerne er:

- at skoleforvaltningerne:

1. gennemgår skolestrukturen og resurseforbruget i kommunen for at leve op til forordningens intentioner.
2. udarbejder forslag til klar ansvars- og opgavefordeling mellem skoleleder, skolebestyrelse, skoleforvaltning og kommunalbestyrelse i kommunens styrelsesvedtægt.
3. giver skolen og resursepersonerne råderum til at prioritere tids- og handleplanens mål.
4. udarbejder tids- og handleplaner ud fra skoleseminarets konklusioner.
5. sikrer periodevis opfølgning af tids- og handleplaner.

- at kommunerne:

- må have fokus på, hvorvidt ressourcerne bliver brugt til at sikre kvalificeret undervisning.
- aktivt bruger resultaterne af trintestene, den løbende evaluering og den afsluttende evaluering i undervisningen.
- prioriterer uddannelses- og erhvervsvejledning med udgangspunkt i forløbsanalyse af elever som forlader folkeskolen med bl.a. henblik på at minimere restgruppen.
- foretager undervisningsplanlægning ud fra elevernes behov og læringsmål.
- fokuserer på implementering af effektive undervisningsprincipper.
- udarbejder procedurer for kursus, efter- og videreuddannelser, således disse målrettes skolernes behov.

- anvendelser IKT i undervisningen. Erfaringer fra Kommuneqarfik Sermersooq er videreformidlet til Kommune Kujalleq. For Qeqqata Kommuniarfik og Qaasuitsup Kommuniarfik tages fjernundervisning op senere.
- træffer beslutning om skolestruktur, især spørgsmålet om hvornår bygdebørn sendes til byerne, og hvorvidt de skal bo på skolehjem eller efterskole/kostskole.

6. 1. 2. Fremlagte data under skoleseminarerne:

På skoleseminarerne har Inerisaavik fremlagt følgende data for folkeskolerne i kommunen i forhold til elevernes læring. Disse data er på lands- kommune og skoleplan:

- Evaluering af folkeskolen med trintest, løbende evaluering og folkeskolens afsluttende evalueringer og forventede planer for opfølgning herpå.
- Forløbsanalyse i forhold til unge, der forlader folkeskolen i 2010.
 - Vejledning og brobygning mellem folkeskolen og ungdomsuddannelser.
- Ressourcepersoner i kommunen.
 - Personel udvikling – kurser og uddannelse.
- Overblik over kommunens implementering af effektive undervisningsprincipper.
- Analyse af udviklingen i elevtal samt undervisnings- og lærerløntimetallet.
- Skolestruktur og de kommunale vedtægter m.v.

Følgende emner blev også taget op:

- Overgang fra bygd til by – kollegier og skolehjem.
- Rejseledelse og fjernundervisning.

6. 1. 3. Deltagere ved skoleseminarerne:

Ved skoleseminarerne deltog kommunalbestyrelsesmedlemmer, skolebestyrelsesmedlemmer, kommunens administrative ledelse, skoleledere, uddannelseschef, tillidsrepræsentanter, elevråds-repræsentanter, PPR, Piareersarfiit, erhvervsrepræsentanter og lærere. Deltagergruppen har varieret fra kommune til kommune, men folkevalgte, administrationen, skoleledere og lærere og elever har været repræsenteret.

Samtlige kommuner afholder møde med kommunens skoleledere som opfølgning af skoleseminarets konklusioner.

Inerisaavik har været repræsenteret med al det nødvendige pædagogiske personale til at støtte kommunerne. KANUKOKA var repræsenteret ved 3 af kommunerne og IIN ved 1 kommune. Ilinniarfissuaq har været inviteret.

6. 2. Kommunernes tids - og handleplaner:

For samtlige kommuner udarbejdes delmål, der skal nås inden sommerferien og delmål efter sommerferien.

Nogle af kommunernes eksempler på delmål indtil sommerferien:

- Sikre skolelederkursus for nyansatte skoleledere og viceskoleinspektører.
- Der udarbejdes tids- og handleplan med henblik på at sikre, at data fra trintest, løbende evaluering og folkeskolens afsluttende evaluering bruges i planlægningen af undervisningen for næste skoleår 2011/2012.
- Indsats for læsesvage elever med udgivelse af allerede udarbejdede undervisningsmaterialer med støtte fra Inerisaavik.
- Der anbefales ansættelse af personale til tidlig indsats med 2 ½ årsværk i en kommune.
- Der udarbejdes årsplaner for skoleåret 2012 indeholdende mødeplaner.
- Den nuværende skolestruktur gennemgås.
- Der skal arbejdes med økonomi og ressourceforbrug samt udarbejdelse af nye budgetter.
- Skolebestyrelserne skal have kursus og klædes bedre på til deres opgave.

Nogle af kommunernes eksempler på delmål efter sommerferien:

- Justering af kontraktstyring for skoleområdet i Qaasuitsup Kommunua.
- Specialundervisningsområdet skal analyseres med henblik på at formindske det store ressourceforbrug.
- Der skal laves handleplaner til at forebygge den store restgruppe, der er efter udgangen af folkeskolen.
- Der skal arbejdes med inddragelse af daginstitutioner med tidlig indsats.
- Der arbejdes med rejselærerordning med inspiration fra Kommuneqarfik Sermersooq.
- Der udarbejdes tids- og handleplan for fjernundervisning i samarbejde Kommuneqarfik Sermersooq.
- Der udarbejdes forslag til kommunens styrelsesvedtægt med bilag.
- Ansættelse af en bygdekonsulent.
- Ansættelse af socialrådgivere til hver skole.
- Samlet tids- og handleplan for fåreholdersteder og bygder.

6. 3. Inerisaavik's tids- og handleplan efter skoleseminarerne:

- Inerisaavik bidrager med et forslag til en vedtægt for styrelsen af kommunens skolevæsen med bilag, bl.a. indeholdende krav til en kvalitetsrapport med hovedvægt på forbedringer ved redegørelse for resultater af trintest, folkeskolens afsluttende evalueringer, klassekvotienter, undervisningstid, sygefravær, vikartimer osv. Dette sker i samarbejde med KANUKOKA og IIN.
- Inerisaavik bidrager med forslag til tids- og handleplan for en pædagogisk ramme for fjernundervisning i samarbejde med Kommuneqarfik Sermersooq med øget fokus på engelsk, dansk, matematik og naturfag. Kommune Kujalleq vil udarbejde handleplan for projekt med fjernundervisning.
- Inerisaavik bidrager til kommunernes udarbejdelse af procedure for kursus- og videreuddannelse samt pædagogisk udviklingsarbejde.

- Inerisaavik bidrager til kommunens udarbejdelse af tids- og handleplan for rejselærerordning i samarbejde med Kommuneqarfik Sermersooq. I handleplanen indgår vejledning og coaching af timelærere.
- Inerisaavik bidrager til kommunernes handleplan for at styrke uddannelses- og erhvervsvejledning.
- Inerisaavik bidrager i udarbejdelsen af Naalakkersuisuts redegørelse om skolehjem, som et led i opfølgning på bl.a. Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger. Inerisaavik bidrager ved kortlægning af nuværende status i form af basisinformationer som vedrører skoler, skolehjem og elevgrundlag samt sammenligninger af forskellige elevgrupper, mindste standarder for elevhjemmene og deres pædagogiske sigte og erfaringer fra andre lande.
- Inerisaavik bidrager til udarbejdelse af forslag til restgruppeindsatsen på kort og lang sigt.

Inerisaavik har bidraget med data vedr. specialundervisning ved IIN's og KANUKOKA's møde med kommunerne vedr. overdragelse af PPR til kommunerne i begyndelsen af april måned 2011.

6. 4. Mødeaktiviteter efter afholdte skoleseminar

6. 4. 1. Møde med følgegruppen for RUS (Regionaludviklingsstrategi)

Inerisaavik fremlagde status for skoleseminarer for følgegruppen for RUS den 19. april. Fremlæggelserne blev taget til efterretning.

Som opfølgning af følgegruppens møde blev Inerisaavik indkaldt til møde den 26. april ved Formandens Departementet med henblik på en uddybning af kommunale handleplaner og i forlængelse heraf den nationale handlingsplan, styringsmuligheder i forhold til kommunerne og overblik over, hvad penge bliver brugt til, undersøgelse af 2010 årgangen: hvor går de hen, og har karaktererne og sprogkundskaberne betydning, konkretisering af IKT i undervisningen og hvad kan der fremlægges på KANUKOKA-mødet i Qaqortoq i slutningen af maj.

Inerisaavik bidrager til RUS med de nødvendige oplysninger til Naalakkersuisuts udarbejdelse af redegørelse om skolehjem.

6. 4. 2. Møde med Kommuneqarfik Sermersooq's økonomiudvalg den 3. maj 2011

Inerisaavik blev inviteret af borgmester for Kommuneqarfik Sermersooq Asii C. Naarup til at fremlægge folkeskolens nøgletal ved kommunens økonomiudvalgsmøde den 3. maj 2011.

Ved mødet fremlagde Inerisaavik's eksterne konsulent udviklingen af elevtal samt timetal m.v. i perioden skoleår 1999/2000 til 2009/2010 herunder forbrug af timer i vidtgående specialundervisning.

Det fremlagte vedrører nøgletal samlet for Kommuneqarfik Sermersooq i skoleår 2010/2011, indeholdende skolevise oplysninger om elevtimer, undervisningstimer og lærerskematimer samt ændringer i lærerskematimeforbruget pr. elev i forhold til 2003/2004, forbrug af timer i generelle opgaver delt op i skole/hjemsamarbejde, tilsyn, ledelsestid, klasselærerrådgivning, kursus- og efter og videreuddannelser, rådgiv-

ningsfunktioner, individuelle opgaver og forberedelsesfaktor. Til mødet havde Inerisaavik udarbejdet skriftligt oplæg indeholdende folkeskolens nøgletal som vedrører Kommuneqarfik Sermersooq. Inerisaavik anbefalede, at kommunen kiggede nøje på skoleledernes arbejdstid og de opgaver, som kommunen har indflydelse på i forhold til deres indsatsområder.

Borgmesteren udtrykte stor tilfredshed over det grundige og omfattende analyse og betragter de fremlagte oplysninger som dokumentation for en skærpet opmærksomhed for det fremtidige kommunalpolitiske arbejde på skoleområdet – herunder særligt økonomien.

Borgmesteren udtrykte ønske om konsulentbistand fra Inerisaavik i forbindelse med kommunalbestyrelsens udarbejdelse af styrelsesvedtægt med bilag for kommunens skolevæsen.

6. 4. 3. Evalueringsmøde med kommunernes forvaltningschefer den 6. maj 2011

Inerisaavik holdt et evalueringsmøde med kommunernes forvaltningschefer den 6. maj. Ved mødet var Qaasuitsup Kommunia repræsenteret af direktør for børne-, kultur- og undervisningsområdet, Hans Eriksen, Qeqqata Kommunia var repræsenteret af direktør for Familie og Uddannelse Vibeke Møller Jensen og Kommune Kujalleq repræsenteret af forvaltningschef Jens Korneliussen.

Følgende emner blev taget op:

1. Kort status for opfølgingsarbejdet for skoleseminarer – kommunevis orientering. Samtlige forvaltninger har orienteret kommunalbestyrelserne om skoleseminarernes resultater og taget initiativ til opfølgingsarbejdet. Forvaltningscheferne sender kort skriftligt status til Inerisaavik i uge 19.
2. Udarbejdelse af udkast til styrelsesvedtægt. Samtlige deltagende forvaltninger udtrykte ønske om bistand fra Inerisaavik ved udarbejdelsen styrelsesvedtægten med bilag. Inerisaavik agter at indkalde til et fælles møde med forvaltningscheferne om emnet i begyndelsen af september 2011.
3. Udarbejdelse af udkast til procedure for kursus og videreuddannelse. Forslaget støttes og forvaltningscheferne gav udtryk for ønske om at blive inddraget i en slags styregruppe ved det fremtidig arbejde med kursus og videreuddannelse.
4. Redegørelse om skolehjem. Kommunerne blev orienteret om arbejdet, og at de kan forvente, at Inerisaavik henter de ønskede oplysninger til redegørelsen. Inerisaavik udtrykte, at det vil være vigtigt for kommunerne at være opmærksom på at tage spørgsmålet op om skolestrukturen med skolebestyrelserne og forældrene om, hvornår elever kan tages ind til skolehjem i byen.

6. 4. 4 Opsummering af igangværende aktiviteter på evalueringsafdelingen Inerisaavik (med professor Peter Allerup fra Danmarks Pædagogiske Universitet) og for nogle punkters vedkommende i samarbejde med IIN

Disse aktiviteter er dels knyttet til folkeskolens afgangsprøver, dels til den løbende interne evaluering på alle klassetrin. Desuden berøres aktiviteter, der har med skolens lærere, møde med kommunale krav og viderebringelse af information til det politiske system. Følgende aktiviteter er i gang ved evalueringsafdelingen:

- Udarbejdelse af elektronisk platforme, således at skoleledere, kommunalbestyrelsesmedlemmer og offentligheden kan skaffe sig hurtigt overblik over årets trintestresultater samt afgangsprøver. Systemet skal tillige kunne give lærere detaljeret (didaktisk orienteret) information vedrørende den enkelte elev (Første fase færdig sommer 2011).
- Korrektion af trintestresultater ud fra socioøkonomisk baggrund. Opbyggelse af relevante registre på Grønlands Statistik samt implementering af rutiner og trintestdata, således at elevgruppe (fx skoler, kommuner) kan sammenlignes, korrigeret for socioøkonomisk baggrund (Grønlandsk Statistik har modtaget data, opbygger registre, programmer til beregning og analyse implementeres).
- Fremskaffelse af oversigt over samlet anvendelse af trintest, løbende evaluering samt elevernes fremlæggelse af eget arbejde i 3. klasse og emneorienteret opgave i 7. klasse, herunder konkret anvendelse af læsetests som Inerisaavik har konstrueret (spørgeskemaundersøgelse blandt lærere, 2010).
- Vurdering af sværhedsgrader af grønlandske trintest, gennem afprøvning af grønlandske trintestopgaver på alderssvarende danske elever, samt afprøvning af internationale/danske opgaver på alderssvarende grønlandske elever.
- Inerisaavik foretager fagevalueringer af fagene grønlandsk, matematik og naturfag.
- Analyse af indkomne svar på lærerspørgeskemaer og deres sammenhæng med elevpræstationer (trintest resultater). Disse analyser knyttes sammen med om skolerne har anvendt effektiv pædagogik i et fuldt forløb eller ej.
- Analyse og kortlægning af 1994 årgang og 1997 årgang. 1994 årgang registreret ved trintest i 2006 i 7. klasse og da årgangen havde gennemført folkeskolens afsluttende evaluering i 2010 i 10. klasse. Årgang 1997 registreret ved trintest i 2007 da de gik i 3. klasse og i 2010 da de gik i 7. klasse.

6. 4. 5 Inerisaavik's arbejde med rapporten om midtvejsevalueringen af folkeskoleforordningen af 2002 og efterfølgende arbejde med anbefalingerne om ændring af forordningen

Inerisaavik vil løbende støtte kommunerne med udarbejdelse af bidrag til styrelsesvedtægt med bilag. Dette sker i samarbejde med KANUKOKA og IIN.

Efter sommerferien vil Inerisaavik påbegynde arbejdet med ændringsforslag af bekendtgørelsen om fagformål, trinformål og læringsmål samt læreplaner.

Opfølgingsarbejdet med forløbsanalyse af folkeskolelever, som forlader folkeskolen i 2011, samt øvrige data har været forlagt på seminarer i foråret 2011.

Ligeledes vil Inerisaavik bidrage til udvikling af pædagogisk ramme for fjernundervisningen med øget fokus på sprogundervisning, matematik og naturfag. Inerisaavik vil ligeledes følge rejselærerordningen og bidrage gerne med pædagogiske input.

**Bilag 1. Atuarfik pillugu Inatsisartut peqqussutaat 2002-meersoq pillugu naliliigallarneq
Midtvejsevalueringen af folkeskoleforordningen af 2002**

Pisussat: Pingasunngorneq 10. november 2010	
Program for onsdag den 10. november 2010	
Sumut killiffik, naliliineq uppersaasiinerlu kiisalu atuarfimmiit ingerlaqqinneq	
Status, evaluering, dokumentation og overgange fra folkeskolen	
Kl. 8.00 – 8.10	Erinarsoqatigiinneq / Fællessang.
Kl. 8.10 – 8.30	Tikilluaqqusineq / Velkomst ved Naalakkersuisoq Mimi Karlsen.
Kl. 8.30 – 8.40	Ullormut pisussat / Introduktion ved Jens Jakobsen.
Kl. 8.40 – 9.00	1. Alloriarfinni 3.-7. klassini misilitsinnerit – misiliinermi atortut / Trintest i 3. og 7. klasse, evalueringsredskaber. Afdelingsleder Ellen J. Karlsen og professor Peter Allerup, DPU.
Kl. 9.00 – 9.10	2. Atuarfinni inaarutaasumik misilitsinnerit / Folkeskolens afsluttende evalueringer. Specialkonsulent Biggi Nielsen.
Kl. 9.10 – 9.30	3. Ilinniartitsisunut apeqqutit / Spørgeskema vedr. folkeskolens lærere. Evalueringsmedarbejder Esekias Therkelsen og fuldmægtig Carsten Petersen.
Kl. 9.30 – 9.50	4. Atuarfiit pisortaannut apeqqutit / Spørgeskema vedr. folkeskolens skoleledere. Webkoordinator Matilde Mei Jørgensen.
Kl. 9.50 – 11.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 11.20 – 12.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlægelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 12.00 – 13.00	Ulloqqasiorneq / Frokost.
Kl. 13.00 – 13.20	5. Atuarfimmiit naammassisut ilinniaqqinngitsullu sumut pisarpat? / Hvor bliver de unge af, som forlader folkeskolen og ikke går videre? Kontorchef Karl Kristian Olsen og fuldmægtig Carsten Petersen.
Kl. 13.20 – 13.40	6. Piareersarfiit. Afdelingschef Isak Kleist og fuldmægtig Anne Vagner.
Kl. 13.40 – 14.00	7. Siunnersortit Peqatigiiffiat / Vejlederforeningen. Overlærer Naya-Sophia Pedersen.
Kl. 14.00 – 14.20	8. Ilinniarnertuunngorniarfiit / GU. Poul Vilhelm Braad Jensen.
Kl. 14.20 – 15.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)

Kl. 15.20 – 16.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlægelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 16.00 – 16.30	Eqikkaaneq / Opsamling af dagen.

Bilag 1 - fortsat

Pisussat: Sisamanngorneq 11. november 2010

Program for torsdag den 11. november 2010

Atuartsissutit atuartsinerullu imaa / Undervisningens indhold, fag og fagområder

Kl. 8.00 – 8.10	Ullormut pisussat / Introduktion ved Jens Jakobsen.
Kl. 8.10 – 8.25	9. Ilikkagassatut anguniagassat / Læringsmål. Afdelingsleder Lone Hindby.
Kl. 8.25 – 8.40	10. Peqqussummi siunertamut naleqqiullugu oqaatsinik atuartsineq / Sprog i forhold til forordningens formål og grundlag. Overlærer Merete Smith-Sivertsen.
Kl. 8.40 – 9.10	11. Kalaallisut, qallunaatut tuluttullu / Grønlandsk, dansk og engelsk. Konsulenter Sørine Lange, Birthe Nielsen og Brita Toft Hyldgaard.
Kl. 9.10 – 9.30	12. Kalaallit oqaasiinik atuartsinermi misissuisimanermit paasisat / Undersøgelse af undervisningen i faget grønlandsk. Evalueringsmedarbejdere Karen Mathiesen og Ivalu I. Mathiassen.
Kl. 9.30 – 11.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 11.20 – 12.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 12.00 – 13.00	Ulloqqeqqasiorneq / Frokost.
Kl. 13.00 – 13.15	13. Sumiiffinni qinigassiissutit / Lokale valg. Konsulent Bent Mortensen og lektor Inge-Lise Lyngø.
Kl. 13.15 – 13.30	14. Matematikki / Matematik. Konsulent Erik Christiansen.
Kl. 13.30 – 13.50	15. Pinngortitalerineq / Naturfag. Konsulent Lars Poort.
Kl. 13.50 – 14.10	16. Atuartitsissutit allat / Andre fag. Afdelingsleder Lone Hindby og konsulent Bent Mortensen.
Kl. 14.10 – 15.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 15.20 – 16.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.

Kl. 16.00 – 16.30	Eqikkaaneq / Opsamling af dagen.
-------------------	----------------------------------

Bilag 1 - fortsat

Pisussat: Tallimangorneq 12. november 2010

Program for fredag den 12. november 2010

Atuarfiup angerlarsimaffiullu suleqatigiinnerat, ilinniasiat, pikkorissaaneq, ineriartortitsineq, ilinniartitseqqittarneq ingerlaqqiffiiumillu ilinniartitseqqittarneq aammalu ilinniartitsisunnngorniarneq / Skole – hjem samarbejde, skolebestyrelser, undervisningsmaterialer, kursus, udviklingsarbejde, efter- og videreuddannelse og læreruddannelse

Kl. 8.00 – 8.10	Ullormut pisussat / Introduktion ved Jens Jakobsen.
Kl. 8.30 – 8.50	17. Pikkorissaaneq / Kurser. Afdelingsleder Lone Hindby.
Kl. 8.50 – 9.10	18. Atuartitsinermi ineriartortitsineq – Atuartitsissutit ilikkarluarfiusut / Pædagogisk udviklingsarbejde - effektive undervisningsprincipper. Projektleder Kattie Egede Motzfeldt og projektmedarbejder Liili Kleist.
Kl. 9.10 – 9.25	19. Ilinniartitseqqittarneq ingerlaqqiffiiumillu ilinniartitseqqittarneq / Efter- og videreuddannelsesvirksomhed. Studieleader Aviâja Egede Lynge.
Kl. 9.25 – 9.35	20. AD-stud. Kulunnguaq Jeremiassen.
Kl. 9.35 – 9.50	21. Master-stud. Maliina Larsen.
Kl. 9.50 – 11.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 11.20 – 12.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 12.00 – 13.00	Ulloqqasiorneq / Frokost.
Kl. 13.00 – 13.30	22. Atuarfiup angerlarsimaffiullu akornanni suleqatigiinneq / Skole-hjem samarbejde og skolebestyrelser. Skolebestyrelsesformand Nunnuma Olsen og skolebestyrelsesformand Paniaraq Rosing Søltøft.
Kl. 13.30 – 13.55	23. Ilinniusiorneq / Undervisningsmaterialer. Forlagschef Abia Abelsen.
Kl. 13.55 – 14.10	24. Atorniartarfik / Udlånsafdelingen. Afdelingsleder Kirsten Olsen.
Kl. 14.10 – 14.30	25. Ilinniartitsisunnngorniartarneq / Læreruddannelsen. Institutleder Dorthe Korneliussen.

Kl. 14.30 – 15.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 15.20 – 16.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 16.00–16.30	Eqikkaaneq / Opsamling af dagen.

Bilag 1 - fortsat

Pisussat: Arfinningorneq 13. november 2010

Program for lørdag den 13. november 2010

Atuarfimmi siulersuisut, atuartitsinerup aaqqissuunneqarnera, atuartut immikkut pisariaqartitsisut aammalu atuartitsivissat minnerpaaffissaat / Skolelederens organisering af undervisningen, elever med særlige behov, minimumstimetal og sammenhæng i uddannelsessystemet

Kl. 8.00 – 8.10	Ullormut pisussat / Introduktion ved Jens Jakobsen.
Kl. 8,10 – 8.30	26. Alloriarfinni misilitsinnerit atornerarneri / Trintest som redskaber for skolelederen. Skoleinspektør Jørn Nøttrup.
Kl. 8.30 – 8.50	27. Alloriarfikkaarneq holdikkaarnerlu / Trin – og holddeling. Skoleinspektør Sara J. Brandt.
Kl. 8.50 – 9.10	28. Nunaqarfinni atuarfiit siunnersorneqartarneri / Skolens ledelse i forhold til bygdeskoler. Skolechef Hans Peter Broberg.
Kl. 9.10 – 11.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 11.20 – 12.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 12.00 – 13.00	Ulloqqasiorneq / Frokost.
Kl. 13.00 – 13.20	29. Immikkut aaqqissuussamik atuartitsineq – PPR / Specialundervisning og PPR. Psykolog Marianne L. Olsen.
Kl. 13.20 – 13.40	30. Minnerpaamik tiimiusussat / Minimumstimetal. Projektkoordinator Kunuunnguaq Fleischer og seniorkonsulent Simon Lennert.
Kl. 13.40 – 14.00	31. Ilinniartitaanerit ataqatigiinnerit / Sammenhæng i uddannelsessystemet. Projektkoordinator Kunuunnguaq Fleischer.
Kl. 14.00 – 15.20	Eqimattani sulineq, eqimattat arfineq-pingasut / Gruppedrøftelse i 8 grupper. (Akornani / Inkl. Kaffe/te)
Kl. 15.20 – 16.00	Saqqummiussineq, eqimattat tamarmik immikkut minutsini tallimani / Gruppefremlæggelse med 5 min. fra hver gruppe.
Kl. 16.00 – 16.30	Saqqummiussineq – Ataatsimut oqallinneq – ”qanoq ingerlaqqissaagut?” / Afrunding af Midtvejsevalueringen.

Unnukkut pisussat / Arrangementer om aftenen:

Marlunngorneq / Tirsdag den 9. november Kl. 19.45 på Hotel Arctic: Ilulissani atuartut sinniisaaniit peqataasunut tikilluaqqusineq / Velkomst ved elevrådsrepræsentanter fra Ilulissat.

Peqataasut imminnut ilisaritinnerat / Præsentation af deltagere.

Pingasunngorneq / Onsdag den 10. november Kl. 19.45 – 20.45 på Hotel Arctic: Alloriarfinni misilitsinnerit itisilerlugit / Uddybning af trintest. Afdelingsleder Ellen J. Karlsen og professor Peter Allerup.

Pingasunngorneq / Onsdag den 10. november Kl. 20.45 – 21.45 på Hotel Arctic: NIVI: Meeqqat pinngortitalerinermi soqutigisaanut ilisimasaanullu misissuisimaneq / Undersøgelse af børns interesse for og viden om naturfag. Konsulent Lars Poort og adjunkt Ane Fleischer. Selvevaluering/Imminut nalilerneq. IMAK Sivso Dorph.

Sisamanngorneq / Torsdag den 11. november Kl. 19.45 på Hotel Arctic: Sooruna kulturi ilisimatusarnerlu / Dialogmøde om kultur og videnskab. Studieleder Aviâja Egede Lynge, projektleder Kattie Egede Motzfeldt og kontorchef Karl Kristian Olsen.

Nal./Kl. 20.45. Akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit Isumalioqatigiissitaq. Skatte-og velfærdscommissionen.

Tallimanngorneq/Fredag den 12. november kl. 19.45 på Hotel Arctic: Vores gæster fra Nunavut. Nunavut-miit tikeraavut

Bilag 2 DELTAGERLISTE

DELTAGER					
	FORNAVN	EFTERNAVN	BY		
1	Regine Nielsen	Bidstrup	Tasiusaq	Ilinniartitsisoq / lærer	Qaasuitsup Kommunia
2	Karoline	Rosing	Upernavik	Skoleinspektør	Qaasuitsup Kommunia
3	Susi	Hinrup	Upernavik	Ilinniartitsisoq / lærer	Qaasuitsup Kommunia
4	Apollo	Mathiassen	Saattut	Kommunalbestyrelsemut ilaasortaq	Qaasuitsup Kommunia
5	Nuka N.	Grønvold	Uummannaq	Ilinniartitsisoq / lærer	Qaasuitsup Kommunia
6	Jan	Ellesgaard	Qeqertarsuaq	Ilinniartitsisoq/lærer	Qaasuitsup Kommunia
7	Sara J.	Brandt	Aasiaat	Skoleinspektør	Qaasuitsup Kommunia
8	Marie Bech	Larsen	Aasiaat	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Qaasuitsup Kommunia
9	Conny O.	Søholm	Aasiaat	Ilinniartitsisoq / lærer	Qaasuitsup Kommunia
10	Otto	Kristensen	Aasiaat	ilinniartitsisoq/lærer	Qaasuitsup Kommunia
11	Hector Lennert	Sørensen	Aasiaat	Siulersuisuni ilaasortaq	IMAK
12	Elisa	Evaldsen	Aasiaat	lærer	Qaasuitsup Kommunia
13	Amaasa	Petersen	Niaqornaarsuk	lærer	Qaasuitsup Kommunia
14	Jørn M.	Larsen	Niaqornaarsuk	Skoleinspektør	Qaasuitsup Kommunia
15	Marius	Frederiksen	Niaqornaarsuk	FTR	IMAK
16	Axel Lund	Olsen	Sisimiut	Uddannelseschef	Qeqqata Kommunia
17	Jørgen Peter	Labansen	Sisimiut	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Qeqqata Kommunia
18	Kirsten	Lyberth	Sisimiut	viceskoleinspektør	Qeqqata Kommunia
19	Ane	Inûsugtok'	Sisimiut	ilinniartitsisoq/lærer	Qeqqata Kommunia
20	Vibeke Møller	Jensen	Sisimiut	Direktør	Qeqqata Kommunia
21	Søren	Alaufesen	Sisimiut	Kommunalbestyrelsemut ilaasortaq	Qeqqata Kommunia
22	HansêraK	Petrussen	Sisimiut	Ilinniartitsisoq / lærer	Qeqqata Kommunia
23	Malina	Larsen	Sisimiut	Masterstuderende	Inerisaavik
24	Poul V.	Jensen	Sisimiut	lærer	HTX
25	Marianne Lennert	Olsen	Sisimiut	Psykolog	PPR

	DELTAGER				
26	Helene H.	Heilmann	Maniitsoq	Bestyrelsesmedlem/fællestillidsmand IMAK	
27	Anna	Heilmann	Maniitsoq	Uddannelseschef	Qeqqata kommunea
28	Kirsten	Grønvold	Maniitsoq	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Qeqqata kommunea
29	Elna	Heilmann	Maniitsoq	Skoleinspektør	Qeqqata kommunea
30	Kathrine	Kreutzmann	Maniitsoq	ilinniartitsisoq/lærer	Qeqqata kommunea
31	Hans V.	Kreutzmann	Kangaamiut	ilinniartitsisoq/lærer	Qeqqata kommunea
32	Ellen Jensen	Karlsen	Nuuk	Afdelingsleder	Inerisaavik
33	Ivalu	Mathiassen	Nuuk	Evalueringsmedarb.	Inerisaavik
34	Esekias	Therkelsen	Nuuk	Evalueringsmedarb	Inerisaavik
35	Lone	Hindby	Nuuk	Afdelingsleder	Inerisaavik
36	Sørine	Lange	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
37	Birthe	Nielsen	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
38	Brita T.	Hyldgaard	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
39	Bent	Mortensen	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
40	Erik	Christiansen	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
41	Lars	Poort	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
42	Kattie Egede	Motzfeldt	Nuuk	Projektleder	Inerisaavik
43	Abia	Abelsen	Nuuk	Forlagschef	Inerisaavik
44	Kirsten	Olsen	Nuuk	Afdelingsleder	Inerisaavik
45	Aviâja Egede	Lynge	Nuuk	Studieleder	Institut for læring
46	Biggi	Nielsen	Nuuk	Specialkonsulent	Inerisaavik
47	Louise	Richter	Nuuk	Souschef	Inerisaavik
48	Jens	Jakobsen	Nuuk	Leder af Inerisaavik	Inerisaavik
49	Katrine Lund	Olsen	Nuuk	Lektor	Ilinniartissuaq
50	Else	Kleist	Nuuk	Leder dec. Udd.	Ilinniartissuaq
51	Peter	Hansen	Nuuk	Seniorrådgiver	Namminersorlutik Oqartuss
52	Anne	Vagner	Nuuk	AC-fuldmægtig	Dep. for Erhverv & Arbejdsmarked

	DELTAGER				
53	Isak Nielsen	Kleist	Nuuk	Afdelingschef	Dep. for Erhverv & Arbejdsmarked
54	Sivso	Dorph	Nuuk	IMAK-ip siulittaasua	IMAK
55	Esther	Rosing	Nuuk	Siulersuisuni ilaasortaq	IMAK
56	Lisbeth	Frederiksen	Nuuk	Sullisissisoq/Sagsbehandler	IMAK
57	Inge-Lise	Lynge	Nuuk	Lektor	Ilinniarfissuaq
58	Kulunnguaq	Jeremiassen	Nuuk	AD studerende	Inerisaavik
59	Lasse	Binzer	Nuuk	Lektor	Ilinniarfissuaq
60	Ane	Fleischer	Nuuk	Adjunkt	Ilinniarfissuaq
61	Dorthe	Korneliussen	Nuuk	Instituteder	Institut for læring
62	Karen	Mathiesen	Nuuk	Evalueringsmedarb.	Inerisaavik
63	Lillian	Kleist	Nuuk	Konsulent	Inerisaavik
64	Mimi	Karlsen	Nuuk	Naalakkersuisoq	Namminersorlutik Oqartussat
65	Karl Kristian	Olsen	Nuuk	Kontorchef	KIIN
66	Ole	Thorleifsen	Nuuk	Kursuskoordinator	Inerisaavik
67	Kunuunnguaq	Fleischer	Nuuk	Projektkoordinator	KIIN
68	Carsten	Petersen	Nuuk	Fuldmægtig	KIIN
69	William	Kriegel	Nuuk	Direktør	Kommuneqarfik Sermersooq
70	Simon	Lennert	Nuuk	Seniorkonsulent	KANUKOKA
71	Karsten	Klausen	Nuuk	Sekretariatschef	Grønlands arbejdsgiverforening
72	Lise	Svenningsen	Nuuk	Fællestillidsrepr.	IMAK
73	Evald	Simonsen	Nuuk	Ilinniartitsisoq/lærer	Kommuneqarfik Sermersooq
74	Naya-Sophia	Pedersen	Nuuk	Skolerådgiver	Kommuneqarfik Sermersooq
75	Jensine Nuka	Lyberth	Nuuk	lærer	Kommuneqarfik Sermersooq
76	Hans Peter	Broberg	Nuuk	Skolechef	Kommuneqarfik Sermersooq
77	Janne K.	Lyberth	Nuuk	Skoleinspektør	Kommuneqarfik Sermersooq
78	Paniaraq Rosing	Søltoft	Nuuk	Atuarfiup105 Siulersuisuini siulittaasoq	Kommuneqarfik Sermersooq
79	Martha	Labansen	Nuuk	Direktør	KANUKOKA

	DELTAGER				
80	Mille Søvendahl	Pedersen	Nuuk	Udviklingsudvalgs formand	Kommuneqarfik Sermersooq
81	Ellen Bang	Bourup	Nuuk	Psykolog	PPR
82	Ruth	Heilmann	Nuuk	Inatsisartut	Namminersorlutik Oqartussat
83	Andreas	Uldum	Nuuk	Inatsisartut	Namminersorlutik Oqartussat
84	Marthannguaq	Jakobsen	Paamiut	Lærer	Kommuneqarfik Sermersooq
85	Kaj	Lyberth	Qaqortoq	Kommunalbestyrelsemut ilaasortaq	Kommune Kujalleq
86	Alibak	Hard	Qaqortoq	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Kommune Kujalleq
87	Karline	Lundblad	Qaqortoq	ilinniartitsisoq/lærer	Kommune Kujalleq
88	Sofiánguak`K.	Lund	Qaqortoq	ilinniartitsisoq/lærer	Kommune Kujalleq
89	Marie Sara	Larsen	Qaqortoq	FTR	IMAK
90	Pia Rolsted	Andersen	(Qassarsuk) Narsarsuaq	ilinniartitsisoq/lærer	Kommune Kujalleq
91	Bjørn	Jokumsen	Narsaq	ilinniartitsisoq/lærer	Kommune Kujalleq
92	Jens	Korneliussen	Nanortalik	Forvaltningschef	Kommune Kujalleq
93	Paul	Raahauge	Nanortalik	Skoleinspektør	Kommune Kujalleq
94	Ingemann	Dorph	(Tasiusaq) Nanortalik	Atuarfiup siulersuisuini ilaasortaq	Kommune Kujalleq
95	Lars Ejnar	Kvist	(Narsarmijit) Nanortalik	Skoleleder	Kommune Kujalleq
96	Mala Høy	Kuko	Tasiilaq	Siulersuisuni ilaasortaq	IMAK
97	Nunnuma	Olsen	Tasiilaq	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Kommuneqarfik Sermersooq
98	Jørn	Holbech	Tasiilaq	Skoleinspektør	Kommuneqarfik Sermersooq
99	Tulla	Andreassen	Tasiilaq	Ilinniartitsisoq/lærer	Kommuneqarfik Sermersooq
100	Mikkel	Boassen	Kuummiut	Skoleinspektør	Kommuneqarfik Sermersooq
101	Justine	Boassen	Kulusuk	ilinniartitsisoq/lærer TR	IMAK
102	Lone Jørgensen	Frank	Ittoqqortoormiit	Centerleder	Kommuneqarfik Sermersooq
103	Erling	Madsen	Ittoqqortoormiit	Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq	Kommuneqarfik Sermersooq
104	Peter	Allerup	København	Professor	Inerisaavik
105	Matilde M.	Jørgensen	København	Webkoordinator	Inerisaavik
106	Leif	Mathiesen	Ilulissat	Ikorfartuisoq	Qaasuitsup Kommunea

	DELTAGER				
107	Tittus	Berthelsen	Ilulissat	lærer	Qaasuitsup Kommunea
108	Hans	Eriksen	Ilulissat	Direktør	Qaasuitsup Kommunea
109	Arnarulúnguak'	Pedersen	Ilulissat	Centerleder	Qaasuitsup Kommunea
110	Leo	Rosing	Aasiaat	Skoleinspektør	Ado Lyngep atuarfia
111	Merete S.	Sivertsen	Sisimiut	Masterstuderende	Inerisaavik
112	Martha	Abelsen	Nuuk	KANUKOKAp siulittaasua	KANUKOKA
113	Simon	Simonsen	Qaqortoq	Borgmester	Kommune Kujalleq
114	Asii C.	Narup	Nuuk	Borgmester	Kommuneqarfik Sermersooq
115	Herman	Berthelsen	Sisimiut	Borgmester	Qeqqata kommunea
116	Jess	Svane	Ilulissat	Borgmester	Qaasuitsup Kommunea
117			Nunavut		
118			Nunavut		
119			Nunavut		
120			Nunavut		
121			Nunavut		
122			Nunavut		
123			Nunavut		
124			Nunavut		
125			Nunavut		
126	Ole	Dorph	Ilulissat	Mødeleder	Ilulissat
127	Sofie	Andersen	Ilulissat	Tolk	Inerisaavik
128	Finn	Heilmann	DK	Tolk	Inerisaavik
129	Sofie S.	Christiansen	Ilulissat	Interpretor	Inerisaavik

Bilag 3.

Arbejdsgruppernes opsamling under midtvejsevalueringen.

Arbejdsgruppernes opsamling fra onsdag den 10. november:

- Oprettelse af en 0. Klasse efterfulgt af 10 års skolegang
- Genoprettelse af 11. klasse
- Ændring af trinfordeling fra 3 til 2trin.
- Årgangslæringsmål og ikke kun for trinnene.
- Skolevejledere heltidsansættelse. Det behøver ikke at være læreruddannede.
- "hullet" mellem folkeskole og Piereersarfik stoppes. Tilbud til de 15-17-årige.
- Modenhedstest.
- Årnorm – fagtildeling med minimumstimetal.
- Aftale med lokale og centrale næringsdrivende om praktik og erhvervsvejledning af elever også af elever i yngstetrinnet.
- Vurdering af evalueringsformer i folkeskolen.

Arbejdsgruppernes opsamling fra torsdag den 11. november:

- Præcisering af flere af læringsmålene så de bliver mere målbare.
- Minimumstimetal for alle fagene.
- Navnet Lokale Valg ændres til Kreative Fag
- Centrale læringsmål for de lokale valg.
- Kultur og identitet inddrages i alle fagene.
- Effektiv pædagogik metoder anvendes i højere grad end i dag.
- Ansættelse af socialrådgivere i folkeskolen.
- Karakterskalaen skal inddrages i forordningen, således at eleverne får kendskab til den på et tidligere tidspunkt.
- Afklaring om dansk og grønlandsk stadig skal være ligestillede i forordningen.
- Obligatorisk idræt i hele skoleforløbet.
- Den sproglige politik skal blive entydig og klar. Erkendelse af et flersproget samfund.
- Den sociale dimension. Helhedspræget indsats og tidlig indsats (før skole indsatsen)
- Afklaring af om fagudtryk skal være på grønlandsk? I f.eks. matematik

Arbejdsgruppernes opsamling fra fredag den 12. november:

- Skolelederen skal have mere tid til det pædagogiske arbejde.
- Alle brugere skal høres før kursusplan laves. SB, SU, Pædagogisk råd.
- Lærerne skal have mulighed for at specialisere sig udover deres nuværende liniefag.
- Skolelederen har et pædagogisk ansvar for at sikre viderebringelse af kursusviden.
- Der oprettes en kursusfond for at sikre at afsatte ressourcer går til de formål de er afsat til.
- Kursus for nye skolebestyrelsesmedlemmer.

- Alle kommuner skal have miljøarbejdere (tager sig af eleverne udenfor skolen.)
- Oprettelse af landsdækkende organisation for skolebestyrelser / forældre
- Oprettelse af Pædagogisk universitetet.
- Kommunen bør have en klar kursuspølitik (forpligtigelse)
- Funktionsbeskrivelser via SU for AD og andre videreuddannede lærere.
- Oversigt over AD, MA opgaver.
- Midler til efter- og videreuddannelser medtages i finansloven
- Bekendtgørelsen for skolebestyrelser skal revideres.
- Bedre udnyttelse af den viden lærere får på kurser. Tilbage melding til øvrig lærergruppe
- Etablering af videnskredsløb – ansvar Iliniarfissuaq, Inerisaavik og evt. Lokale uddannelsesråd.
- Fjerncoaching, anvendelse af IKT
- Oprettelse af rejselærerordninger (lovgivende)
- Undervisningsdage reduceres til 180, så det det giver mulighed for kursusvirksomhed for lærerne og på den måde berører elevernes undervisning mindre.
- Kursus i hvordan man laver mere fleksibel planlægning af undervisning
- Arbejdstidsaftalen skal være mere fleksibel. Den er for “firkantet”
- Efteruddannelse af skoleledere.
- Forældre kursus for 1. gangsforældre.
- De 1.sprogede elever skal have støtte derhjemme i at lærer flere sprog.
- Videreuddannelse af timelærere (kompetencegivende)
- Forældremøder kan lægges om eftermiddagen uden tab af arbejdstimer.
- Kurser for fagvejledere.
- Læreruddannelsen skal i endnu højere grad tilpasses Atuarfitsialak.
- Den decentrale læreruddannelse opstartes hvert år.
- Læreruddannelsens fag-faglige niveau højnes evt. Gøres til en masteruddannelse.
- Praktik fra Iliniarfissuaq skal i højere grad placeres på kysten. Evt. længerevarende praktik.
- Uddannelse af speciallærere.
- Større synlighed af udlånsafdelingen på Inerisaavik i samarbejde med skolebibliotekarerne og Iliniarfissuaq og også via internettet.

Arbejdsgruppernes opsamling fra lørdag den 13. november:

- Systematisk gennemgang af trintest med skoleleder og lærere.
- Centralt fastsatte retningslinier for holddeling samt et minimumstimental til holddeling.
- Udenlandske børn samles i modtagerklasser ved påbegyndelsen af deres skolegang.
- Storkommunerne skal sørge for lokale netværk til støtte for byggerne (Etablering af små Inerisaavik-er så der samles viden til gavn for alle skolerne)
- Udgive materialer/bøger til gennemførelse af principper og metoder i effektiv pædagogik
- Lovgivning om de meget små undervisningssteder (eks. fåreholdersteder, små fangststeder og bygder)
- Sikring af kvaliteten af undervisningen i de små bygder (tilsyn)
- IKT skal implementeres i byggerne. IKT udstyr / fjernundervisning til byggerne. Centralt fastlagte rammer.
- Bygdeskoler der fungerer godt fremlægger/ publicerer deres succeser som det gode eksempel.

- AKT ordning oprettes.
- Opgør med 1905-loven ("kateketer underviser, ellers de bedst egnede") rammerne påvirker os den dag i dag. Eleven skal sikres at blive undervist af uddannede lærere.
- Der skal gives særlige muligheder for afgangsprøver for VSP-elever.
- Der skal laves handleplaner og tilbud til børn med særlige behov når de forlader folkeskolen.
- Oprettelse af flere godkendte specialskoler.
- De lærerstuderende får kendskab til f.eks. tegn til tale og piktogrammer, ordblindhed mv. (specialundervisning).
- Der skal laves handleplaner for VSP elever udskoling allerede fra 8.klasse.
- Bekendtgørelsen fra 1998 revideres. (Specialundervisning)
- Modellen med afledte timetal skal afskaffes.
- Der skal oprettes multiværksteder.
- Efterskole for handicappede.
- Daginstitutioner i byggerne.
- Cirkulære 7/82 skal revideres.
- Genindførelse af almindelig specialundervisning.
- PPR skal have en informativ hjemmeside med oplysninger og vejledninger til lærere/ forældre m.v.
- Uddannelsessystemet skal bindes sammen så eleverne opnår fag-faglige kompetencer svarende til læringsmålene. Erhvervslivets krav taget i betragtning.
- Særskilt uddannelse for specialundervisningslære

